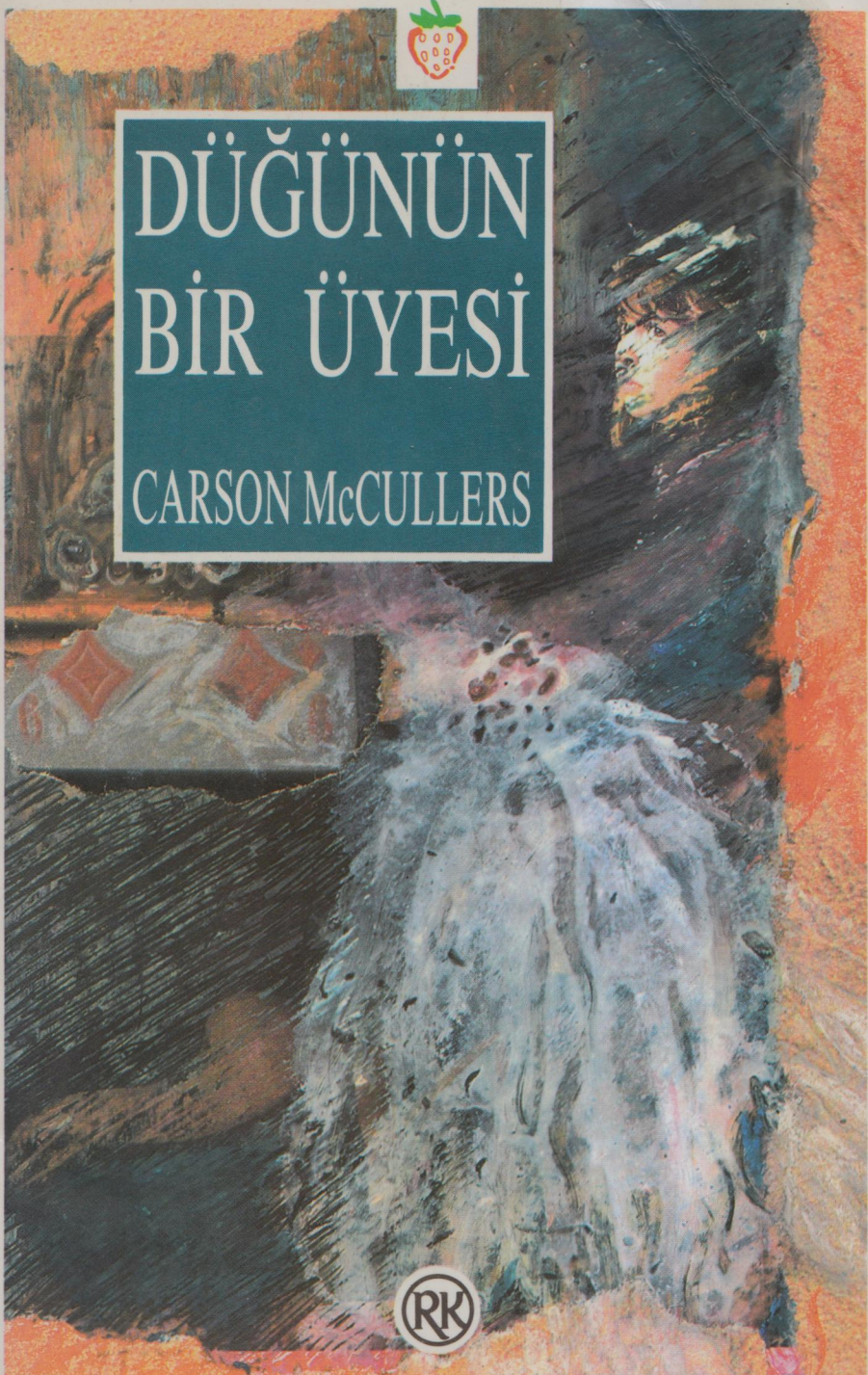
DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ

CARSON McCULLERS

CARSON McCULLERS

Carson McCullers, 1917 yılında Amerika'nın Güney eyaletlerinden Georgia'nın Columbus kentinde doğdu. Başlıca tutkuları müzik ve edebiyattı. On yedi yaşında öğrenimini sürdürmek üzere New York'a geldi. Ertesi yıl hikâyeleri "Story" dergisinde yayımlanmaya başladı. 1937'de evlendi. 1944 Normandiya çıkartması sırasında yaralanan ilk Amerikan neferi olan kocası Reeves McCullers 1953 yılında intihar etti.

McCullers'ın sağlığı çocukluğundan beri bozuktu. Sık sık geçirdiği felç krizlerinin en şiddetlisi geldiğinde 31 yaşındaydı ve sol yanını bir daha hiç kıpırdatamayacaktı.

Yazarın ilk romanı *"Yalnız Bir Avcıdır Yürek"*, yayımlandığında 23 yaşındaydı. Bu kitabını *"Reflections in a Golden Eye"*, *"Düğünün Bir Üyesi"* ve diğerleri izledi. Edward Albee'nin oyunlaştırdığı "Küskün Kahvenin Türküsü" ile kendi oyunlaştırdığı "Düğünün Bir Üyesi" uzun süre Broadway sahnelerinde büyük bir başarıyla sahnelendi. "Düğünün Bir Üyesi" ayrıca filme de alındı.

1945 yılında Amerikan Sanat ve Edebiyat Akademisi Ödülü'nü alan McCullers'ın kocasının ölümünden sonra sağlığı bir daha düzelmedi ve 1967'de öldü. Ölümünden sonra 1971'de *"The Mortgaged"* adlı bir seçmesi yayımlandı.

CARSON McCULLERS' IN BAŞLICA KİTAPLARI:

Yalnız Bir Avcıdır Yürek (The Heart is a Lonely Hunter)
(Türkçesi: Mehmet H. Doğan, E. Yayınları 1973; Remzi Kitabevi, 1991)

Küskün Kahvenin Türküsü, (The Ballad of the Sad Café)
(Türkçesi: İpek Tümerdem, De Yay., 1967; *"Hüzünlü Kahvenin Türküsü"* adıyla Türkçesi: Özgür Ulusoy, Logos Yay., 1990)

Yelkovansız Saat, (The Clock Without Hands)
(Türkçesi: Roza Hakmen, Can Yay., 1990)

Reflections in a Golden Eye

Sweet as a Pickle and Clean as a Pig

The Mortgaged Heart

CARSON McCULLERS

DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ

Türkçesi
İris Kantemir

Muralhan Mungan

Düğünün Bir Üyesi
Özgün adı: *The Member of The Wedding*, 1946

Her hakkı saklıdır.

İngilizce aslından çeviren: *İris Kantemir*
İris Kantemir' in başlıca çevirileri:
Hermann Hesse (Bozkır Kurdu)

Dizi Redaksiyon sorumlusu: *Zeynep Süreyya*
Dizi Kapak tasarımı ve sayfa düzeni: *Sinan Saraçoğlu*
Dizi Amblemi: *Ömer Erduran*

Kapak düzeni: *Mete Özgencil*

Birinci Basım: Mayıs 1991
Baskı adedi: 3000

ISBN 975-14-0266-2

KTB 91.34.Y.0030.0342

ÇAĞDAŞ
EDEBİYAT

12

Dizi no: 29

Remzi Kitabevi A.Ş.
Selvili Mescit S. 3 34440 Cağaloğlu-Istanbul
Tlf: 522 7248 - 522 0583, Fax: 522 9055

Evrim Matbaacılık Ltd. Şti.
Selvili Mescit S. 3 34440 Cağaloğlu-Istanbul, 1991

DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ

ELIZABETH AMES İÇİN

I. Bölüm

Her şey Frankie'nin on iki yaşında olduğu o yeşil çılgın yazda oldu. Uzun bir süredir hiçbir yere üye olmadığı yazdı o. Ne bir kulübün ne de dünyadaki herhangi bir şeyin parçasıydı. Kapı önlerinde dolaşıp duran ve hiçbir şeye bağlı olmayan bir kız olup çıkmıştı ve korkuyordu. Haziranda ağaçlar baş döndürücü parlaklıkta yeşildi, sonra renkleri gittikçe koyulaştı ve kasaba kızgın güneşin altında sönük karanlık bir yere dönüştü. Frankie ilk önceleri kâh orada kâh burada oyalandı. Kasabanın kaldırımları güneşin ışınlarında, sabahın erken saatlerinde ve geceleri boz bir renge bürünüyor ama öğle güneşinin kavurucu sıcağı altında asfalt dağlanıyor ve cam gibi parlıyordu. Sonunda Frankie'nin ayakları sıcağı kaldıramaz oldu, üstelik başı da dertteydi. İçin için öyle dertliydi ki evde kalmaya karar verdi ama evde de Berenice Sadie Brown ve John Henry West dışında kimsecikler yoktu. Üçü mutfaktaki masada oturup aynı konuları yineleye yineleye, ağustos ayı geldiğinde, sözcükler artık birbirleriyle kafiyeli olmaya başladı. Kulağa bir garip geliyorlardı. Dünya her öğleden sonra sanki yeniden ölüyor ve artık hiçbir şey kımıldamıyordu. Sonunda yaz neredeyse yeşil kötü bir düşe ya da camla kaplı sessiz çılgın bir tropikal ormana dönüştü. Ama sonra, ağustosun son cumasında bunların tümü değişti: Bu öylesine ani oldu ki, Frankie tüm öğleden sonrayı düşünmekle

geçirmesine karşın bir türlü olanların anlamını bulup çıkaramadı.

"Ne garip," dedi, "Her şey ne kadar ansızın oldu."

"Ne oldu? Ne oldu?" diye sordu Berenice.

John Henry konuşulanları dinliyor, sesini çıkarmadan onları izliyordu.

"Hiç bu kadar şaşırmamıştım."

"Neye şaşırdın ki?"

"Baştan sona her şeye," dedi Frankie.

Berenice "Güneş senin aklını başından almış," diye yorumladı.

John Henry de "Bence de," diye fısıldadı.

Neredeyse Frankie'nin de buna inanası geliyordu. Öğleden sonra saat dörttü ve mutfak sanki sessiz gri bir kareydi. Frankie gözleri yarı kapalı mutfak masasında oturuyor, bir düğünü düşünüyordu. Sessiz bir kilise vardı gözlerinin önünde. Garip bir kar, kilisenin renkli pencerelerine iniyordu. Bu düğünde damat ağabeyiydi ve yüzünün olması gerektiği yerde yalnızca bir parlaklık vardı. Gelinin duvağıysa upuzun ve beyazdı. Onun da yüzü yoktu. Bu düğünü düşündükçe Frankie'yi adlandıramadığı bir duygu sarıyordu.

"Bana bak," dedi Berenice. "Kıskanıyor musun?"

"Kıskanıyor muyum?"

"Ağabeyin evleniyor diye kıskanıyor musun?"

"Hayır," diye yanıtladı Frankie. "Onlar gibi bir çift hiç görmedim. Bugün evin içinde dolaşmaları öyle garipti ki."

"Kıskanıyorsun," dedi Berenice. "Git aynada kendine bir bak. Gözünün renginden belli."

Musluğun üzerindeki duvarda kararmış bir ayna asılıydı. Frankie gidip baktı ama gözleri her zamanki gri gözlerdi. Bu yaz öylesine boy atmıştı ki, omuzları dar,

bacakları aşırı uzun bir yaratığa dönüşmüştü. Üzerinde tişört ve koyu mavi bir şort vardı. Ayakları çıplaktı. Oğlanımsı kesilmiş saçları uzun bir süredir makas yüzü görmediğinden karmakarışık duruyordu. Aynadaki görüntü eğri büğrüydü ama nasıl olsa Frankie neye benzediğini pekâlâ biliyordu. Omuzunu silkip başını çevirdi.

"Aman Tanrım! Gördüğüm en güzel iki insandı onlar. Nasıl olduğunu bir türlü anlayamıyorum."

"Deli misin nesin?" dedi Berenice. "Ağabeyin bugün evlenmeye niyetli olduğu kızla buraya geldi ve seninle ve babanla öğle yemeği yedi. Önümüzdeki pazar, kızın Winter Hill'deki evinde evlenecekler. Sen ve baban düğüne gideceksiniz. Olan biten bu işte. Neden bu kadar büyütüyorsun ki."

"Bilmiyorum. Sanırım tüm günü sıkılmadan geçiriyor onlar."

"Biz de geçirelim," dedi John Henry.

"Biz mi geçireceğiz? Biz ha!"

Yeniden masaya oturdular ve Berenice iskambil kâğıtlarını üçlü briç için düzenlemeye koyuldu. Berenice, Frankie kendini bildi bileli aşçılarıydı. Kısa boylu, geniş omuzlu, ve kuzguni siyahtı. Hep otuz beş yaşında olduğunu söylerdi; en azından son üç yıldır da bunu yineleyip durmuştu. Ortadan ayrık örülü saçları derisine yakın yerlerde yağlıydı, basık yüzüyse sakin. Berenice'te garip olan tek şey, koyu tenli sakin yüzünden dışarıya çılgınca ve sabit bakan sol gözünün parlak mavi bir cam parçası olmasıydı. Mavi rengi neden yeğ tuttuğunu Tanrı bilir. Sağ gözüyse koyu renkli ve hüzünlüydü. Berenice, terden yapıştıklarından, başparmağını ıslatıp kartları ayıra ayıra, ağır ağır dağıtıyor, John Henry de her bir kartı dikkatle izliyordu. Çıplak göğsü beyaz ve terliydi, boynuna ipin ucunda sallanan bir kurşun eşek asmıştı.

Frankie'nin kuzeni olduğu için yakın akrabası sayılırdı ve yaz boyunca her gün ya öğle yemeğini onlarda yiyip tüm günü orada geçirmişti, ya da akşam yemeğine kalıp geceyi. Frankie bir türlü onu evine yollayamıyordu. Altı yaşında biri için küçük gösteriyordu ama dizleri Frankie'nin o güne dek gördüğü en iri dizlerdi ve habire düşüp yaralandığı için dizlerinin birinin üzerinde her zaman bir kabuk ya da bir bant bulunurdu. John Henry'nin yamuk beyaz bir yüzü ve altın çerçeveli küçük gözlükleri vardı. Kartları çok dikkatli izliyordu çünkü Berenice'e borcu vardı - aşağı yukarı beş milyon dolar kadar.

"Benden bir kupa," dedi Berenice.

"Maça"

"Benden de maça," dedi John Henry." Ben de maça süreceğim."

"Şansına küs" dedi Frankie. "İlk ben söyledim."

"Vay salak eşek" dedi John Henry. "Haksızlık bu."

"Kavgayı kesin" dedi Berenice. "Aslına bakarsanız ikinizin de kavga edecek kadar büyük kartınız olduğunu sanmıyorum. Benden iki kupa." "Bana vız gelir," dedi Frankie. "Öylesine oynuyorum."

Gerçekten de öyleydi. O öğleden sonra, o da John Henry gibi aklına ilk gelen kartı sürerek yalnızca iş olsun diye oynuyordu. Mutfakta beraberce oturuyorlardı. Mutfaksa hüzünlü ve çirkin bir yerdi. John Henry kolunun yetiştiğince duvarları garip çocuk resimleriyle donatmıştı. Bunlar odaya akıl hastanelerindeki odalar gibi çılgın bir yer havası veriyordu. O anda bu eski mutfak Frankie'yi boğuyordu sanki. Adını koyamadığı duygunun ne olduğunu bir türlü kestiremiyordu ama sıkışan yüreğinin masasının kenarında çarparcasına attığını duyumsuyordu.

"Dünya gerçekten küçük," dedi

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani ani demek istiyorum. Dünya gerçekten ani bir yer."

"Bilmem" diye yanıtladı Berenice. "Kâh ani, kâh yavaş."

Gözleri yarı kapalıydı Frankie'nin. Sesi kendi kulağına bile uzak ve pürüzlü geliyordu.

"Bence ani."

Daha düne dek Frankie hiç ciddi olarak bir düğün düşünmemişti. Tek ağabeyi Jarvis'in evleneceğini ve Alaska'ya gitmeden önce Winter Hill'de oturan bir kızla nişanlandığını biliyordu. Jarvis onbaşıydı. İki yıla yakın bir süre Alaska'da kalmıştı. Frankie onu o denli uzun bir süredir görmemişti ki yüzü bir maskeye dönüşmüştü. Su altından görünen bir yüz gibi sürekli değişiyordu. Oysa ah Alaska! Frankie hep orayı düşlerdi ve özellikle bu yaz gözünün önündeymişcesine donmuş denizi, karı ve buzulları görebiliyordu. Eskimo iglolarını, kutup ayılarını ve güzel kuzey ışınlarını da. Jarvis, Alaska'ya gittiğinde, ona her bir parçasını ayrı ayrı mumlu kâğıda sararak evde yapılmış bir kutu kek yollamıştı. Kekinin Alaska'da yeneceğini bilmesi onu heyecanlandırmıştı. Kürkler içindeki Eskimolara ağabeysinin kekleri ikram ettiğini görür gibiydi. Üç ay sonra Jarvis'ten içinden beş dolar çıkan bir teşekkür mektubu geldi. Bir süre hemen hemen her hafta bonbonlar yolladı ona, arada sırada da kek yerine şekerlemeler, ama ağabeyi -noel dışında- hiç para yollamadı. Babasına yazdığı kısa mektuplar bazen Frankie'nin canını sıkıyordu. Örneğin, o yaz yüzmeye gittiğini ve sivrisineklerin her yerini soktuğunu yazmıştı. Bu mektup Frankie'nin düşünü biraz bozar gibi oldu ama birkaç günlük bir şaşkınlıktan sonra yeniden buz

tutmuş denizlere ve kara geri döndü. Jarvis Alaska'dan döndüğünde, doğrudan Winter Hill'e gitti. Gelinin adı Janice Evans'tı. Düğün programıysa şöyleydi: Ağabeyi çektiği telgrafta, bir sonraki cuma günü günübirliğine geleceklerini ve onu izleyen pazar da düğünün Winter Hill'de yapılacağını bildirmişti. Frankie ve babası düğün için aşağı yukarı yüz mil ötedeki Winter Hill'e gideceklerdi. Frankie'nin bavulu hazırdı bile. Ağabeyle gelinin gelmelerini dört gözle bekliyordu ama ne onları gözünün önüne getirmiş ne de düğünü düşünmüştü. Yalnızca gelmelerinden bir gün önce Berenice'e şöyle bir yorum yaptı:

"Bence Jarvis'in Alaska'ya gitmesiyle, evlenmeye karar verdiği kızın oturduğu yerin adının Kış Tepesi olması garip rastlantı."

"Kış tepesi, Kış Tepesi," diye yineledi Frankie gözleri kapalı. Yerin adı, Alaska düşleri ve soğuk karla iç içeydi. "Keşke yarın cuma yerine pazar olsa. Keşke kasabadan gitmiş olsam."

"Pazar gelecek nasıl olsa," dedi Berenice.

"Kuşkuluyum," diye yanıtladı Frankie. "O kadar uzun süredir kasabadan ayrılmak için hazırım ki! Keşke düğünden sonra buraya dönmesem. Keşke artık hiç dönmesem. Yüz dolarım olmasını isterdim. Gider bir daha da dönmezdim."

"Bence çok fazla şey istiyorsun," dedi Berenice.

"Başka biri olmayı çok isterdim."

Olaylı günden önceki öğleden sonrası da öbür ağustos öğleden sonralarından değişik değildi. Frankie mutfakta oyalanmış, karanlık basmasına yakın avluya çıkmıştı. Evin arkasındaki çardak alacakaranlıkta mor ve siyahtı. Ağır ağır yürüdü. John Henry West ağustos çarda-

ğının altında hasır bir iskemlede bacak bacak üstüne atmış, elleri ceplerinde oturuyordu.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu Frankie.

"Düşünüyorum."

"Neyi?"

Yanıtlamadı John Henry West.

Frankie bu yaz, daha önceleri yaptığı gibi artık çardağın altından geçemiyordu. Boyu çok uzamıştı. Oysa yaşıtları burada rahatça dolaşabiliyor, oyunlar düzenliyor, hâlâ iyi vakit geçirebiliyorlardı. Ufak tefek kadınlar bile altından geçebiliyorlardı. Frankie'yse iri kalıyordu. Bu yaz, büyükler gibi çardağın çevresinde dolaşıp üzümleri kenarlardan toplamak zorundaydı. Kara üzüm dallarına baktı uzun uzun. Her yanı ezik üzüm ve toz kokusu sarmıştı. Çardağın yanında duruyor, basan karanlıkta korkuyordu Frankie. Nedenini bilmeden yalnızca korkuyordu. "Bak bir şey diyeceğim. Yemeği bizde ye, sonra gece benimle kalırsın."

John Henry cebinden bir dolarlık saatini çıkardı ve sanki kalıp kalamayacağına zaman karar verecekmiş gibi saatine uzun uzun baktı. Oysa çardağın altı, rakamları okuyamayacağı denli karanlıktı.

"Eve gidip Pet teyzeye haber ver. Mutfakta görüşürüz."

"Olur," dedi John Henry West.

Korkuyordu Frankie. Alacakaranlık göğü solgun ve boştu. Mutfak penceresinden yansıyan ışık, karanlığa gömülmeye başlayan avluya kare biçiminde yansıyordu. Küçük bir kızken kömürlükte üç hayaletin yaşadığına ve birinin parmağında gümüş bir yüzük olduğuna inandığını anımsadı.

Arka basamakları koşarak çıktı. "Biraz önce John Henry'yi yemeğe ve gece yatısına davet ettim" dedi.

Berenice yoğurduğu bisküvi hamurunu, üzerine un serpilmiş masaya bıraktı. "Ondan bıktığını sanıyordum."

"Ondan bıktım ama bana korkmuş gibi geldi."

"Korkmuş mu? Neden?"

Frankie bilmem der başını salladı. "Şey, belki de yalnız demek istiyorumdur," dedi sonunda.

"İyi. Ona bir parça hamur ayırırım."

Karanlığa gömülmeye yüz tutan avludan sonra mutfak sıcak, aydınlık ve garip geldi Frankie'ye. Mutfağın duvarlarına garip noel ağaçları, garip askerler, çiçekler ve uçaklar çizilmişti. Bu duvarlar Frankie'yi rahatsız ediyordu. John Henry ilk resimleri çizmeye bitmek tükenmek bilmeyen bir öğle sonrasında başlamıştı. Duvarları berbat ettikten sonra da canı istedikçe çizmeyi sürdürmüştü. Frankie de ara sıra ona katılmıştı. Babası ilk önceleri çok kızdı, sonra heveslerini almalarını, mutfağı nasıl olsa sonbaharda boyatacağını söyledi. Oysa yaz bitmek bilmiyordu ve Frankie duvarlardan sıkılmaya başlamıştı. O akşamsa mutfak ona garip geldi. Korkuyordu.

Kapıda durup, "Bari onu çağırayım diye düşündüm," dedi.

Karanlık bastığında John Henry küçük bir seyahat çantasıyla kapıya geldi. Bayramlık giysileri içinde, çorap ve ayakkabı giymiş olarak. Beline de bir kama takmıştı. John Henry karı görmüştü. Altı yaşında olmasına karşın geçen kış Birmingham'a gitmiş ve orada görmüştü karı. Frankie'yse hiç görmemişti.

"Çantanı ben alayım. Sen de hemen hamurdan adam yapmaya başlayabilirsin."

"Olur."

John Henry hamurla oynamıyor, hamurdan adamı önemli bir işmişcesine dikkatle yapıyordu. Arada bir du-

rup küçük elleriyle gözlüğünü düzeltiyor, yaptıklarını inceliyordu. Kücücük bir saat tamircisine benziyordu. Daha iyi çalışabilmek için bir iskemle çekip oturdu. Berenice ona birkaç tane kuru üzüm verdiğinde, tüm çocukların yaptığı gibi üzümleri hamur adamın orasına burasına gelişigüzel koymadı, ikisini göz yapmak için kullandı, sonra da fazla büyük olduklarına karar verince, üzümlerden birini dikkatle ikiye bölüp gözleri, iki minik parçayla da burnu yaptı, bir de gülümseyen bir ağızla tamamladı. Bitirdiğinde hamurlu ellerini kısa pantolonuna sildi. Parmakları ayrık, şapkalı hamurdan adam hazırdı, bastonu bile vardı. John Henry o denli uğraşmıştı ki hamur ıslak gri bir renge dönüşmüştü ama kusursuz bir hamurdan adam olmuştu. Aslında Frankie'ye göre John Henry'nin kendisine benzemişti.

"En iyisi şimdi seni biraz eğlendireyim," dedi Frankie.

Babası, kuyumcu dükkânındaki işinden geç döneceğini bildirmişti. O nedenle yemeği mutfak masasında Berenice'le beraber yediler. Berenice hamurdan adamı fırından çıkardığında, tüm çocukların yaptığı hamur adamlardan bir farkı kalmamıştı. O denli kabarmıştı ki John Henry'nin tüm emeği pişip kaybolmuş, parmaklar birbirine karışmış, baston bir tür kuyruğa dönüşmüştü ama John Henry aldırmayıp, yalnızca şöyle bir baktı ve hamurdan adamı peçetesiyle silip sol ayağına tereyağ sürdü.

Sıcak karanlık bir ağustos gecesiydi. Yemek odasındaki radyo bir sürü istasyonun karışımı bir şeyler yayınlıyordu. Anlamsız sözler geveleyen bir reklama savaş sesleri karışıyor, onun altından da coşkusuz yumuşak bir ezgi duyuluyordu. Radyo tüm yaz boyunca hiç kapatılmamıştı. Artık sesini duymuyorlardı bile. Ses, birbirle-

rini duyamayacakları denli yükseldiğinde, Frankie gider radyoyu biraz kısardı. Bunun dışındaki zamanlarda, müzik ve sesler gelir gider, birbirleriyle çakışır, birbirini boğardı. Ağustos ayı geldiğinde artık radyoyu dinlemez olmuşlardı. "Ne yapmak istersin?" diye sordu Frankie. "Sana Hans Brinker'dan bir şeyler okumamı ister misin? Yoksa başka bir şey mi yapmak istiyorsun?"

"Başka bir şey yapmayı yeğ tutarım."

"Ne?"

"Dışarda oynayalım."

"Canım istemiyor", dedi Frankie.

"Bu gece dışarda oynayacak çok kişi var."

"Sağır mısın? Ne dediğimi duydun."

John Henry kocaman dizleri birbirine bitişik öylece duruyordu.

Sonunda,

"Eve gitsem iyi olacak." dedi.

"Neden? Hani gece burada kalacaktın? Yemeği yer yemez çekip gidilmez ki."

"Biliyorum," dedi John Henry yavaşça. Radyonun sesinin yanı sıra dışarda oynayan çocukların sesleri yükseliyordu.

"Ne olur dışarı çıkalım Frankie. Çok eğleniyorlar."

"Hayır eğlenmiyorlar. Bir sürü çirkin aptal çocuk. Koşup haykırıyorlar, haykırıp koşuyorlar. Hiç ilginç değil. Yukarı çıkıp çantanı açıp getirdiklerini yerleştirelim."

Frankie'nin odası eve eklenmiş bir balkon gibiydi ve mutfaktan bir merdivenle çıkılıyordu. Odada demir bir karyola, bir yazı masası ve çekmeceli bir dolap vardı. Bir de istenildiğinde işletilebilinen; sırasında kalem açmaya, sırasında da, eğer yeterince uzamışlarsa tırnakları törpülemeye yarayan bir makine. Köşede, duvarın di-

binde Winter Hill'e götürülecek bavul hazır bir halde bekliyordu. Frankie yazı masasının üzerinde duran yazı makinesinin önüne oturur, mektup yazabileceği birini bulmaya çalışırdı - oysa yazabileceği kimse kalmamıştı. O güne dek gelen her mektubu yanıtlamıştı - hem de birkaç kez. Bu nedenle sonunda yazı makinesini eski bir yağmurlukla örtüp kenara itti.

"Eve gitmemin daha doğru olacağına gerçekten inanıyor musun?" diye sordu John Henry.

Frankie ona bakmadan "Hayır," diye yanıtladı. "Köşede otur, makineyle oyna."

Frankie'nin önünde iki nesne duruyordu. Eflatun renkli bir deniz kabuğu ve sallandığında içinde kar fırtınaları esen cam bir küre. Deniz kabuğunu kulağına koyduğunda, Meksika Körfezi'nin ılık dalgalarını duyabiliyor, çok uzaklardaki yeşil bir palmiye adasını düşleyebiliyor, gözlerini kısıp küreye baktığında da gözleri kararana dek dönüp duran kar taneciklerini izleyebiliyordu. Alaska'yı düşlüyordu. Soğuk beyaz bir tepeye tırmanıyor, aşağılardaki karlı ovalara bakıyor, buzda oynaşan rengârenk güneş ışınları ve düşsel nesneler görüyor, düşsel sesler duyuyordu. Her yer beyaz, soğuk ve yumuşak karla kaplıydı.

"Bak," dedi John Henry pencereden baktığında. "Sanırım o iki büyük kız kulüplerinde parti veriyorlar."

"Sus," diye bağırdı birden Frankie. "O üçkâğıtçılardan bana söz etme."

Yakınlarında bir kulüp vardı, Frankie'nin üye olmadığı. Kulüp üyeleri on üç, on dört hatta on beş yaşındaki kızlardan oluşuyordu. Cumartesi akşamları oğlanlarla beraber parti verirlerdi. Frankie onların tümünü tanıyordu. O yaza dek, topluluğun küçük bir üyesi gibiydi; oysa şimdi o kulübü kurmuşlardı ve Frankie üye değildi.

Onlara göre Frankie çok küçük ve kötüydü. Öyle diyorlardı. Cumartesi geceleri, berbat müziği duyuyor, uzaktan ışıklarını görebiliyordu. Ara sıra kulübün arkasındaki yola gider, hanımelinin arkasında durur, müziği dinler ve onları izlerdi. Ne uzun sürerdi o partiler!

"Belki karar değiştirip seni de davet ederler." dedi John Henry.

"Kancıklar."

Frankie burnunu çekip, kolunun yeniyle burnunu sildi. Yatağın kenarına oturdu. Omuzları sarkmıştı, elleriyle dizlerini tutuyordu. "Sanırım tüm kasabaya benim pis koktuğum dedikodusunu yaymışlar. O çıbanları çıkardığımda, pis kokulu bir yağ sürüyordum. O zamanlar Helen Fletcher 'Bu garip koku da ne?' demişti. Hepsini alınlarının ortasında bir kurşunla yere serebilirdim."

John Henry'nin yatağa yaklaştığını duyuyordu. Sonra boynunu minik yumuşacık dokunuşlarla okşadığını duyumsadı.

"Bence pis kokmuyorsun. Güzel kokuyorsun."

"Kancıklar," diye yineledi Frankie. "Bir şey daha var. Evli insanlarla ilgili pis yalanlar uyduruyorlar. Pet teyze ve Ustace amcayı düşündükçe, ve de babamı. Çok kötü yalanlar! Beni aptal sanıyorlar."

"Seni görmesem bile eve girdiğinde hemen kokunu duyuyorum. Yüzlerce çiçek kokuyor gibi." dedi John Henry.

"Umurumda değil," dedi. "Hiç umurumda değil."

"Binlerce çiçek kokusu gibi," diye de ekledi. Hâlâ, yapışkan elleriyle Frankie'nin öne eğilmiş ensesini okşuyordu.

Frankie omuzlarını dikleştirdi, ağzının çevresindeki gözyaşlarını yaladı, tişörtünün ucuyla yüzünü sildi. Öylece sessiz oturuyor, burun deliklerini açıp kendini kok-

lamaya çalışıyordu. Sonra bavulun yanına gitti, bir şişe *'Sweet Serenade'* çıkardı, başına sürdü, göğsünün içine de birazını akıttı.

"Sen de sürmek ister misin?"

John Henry açık bavulun yanına çömelmişti. Frankie kokuyu başından aşağı boşalttığında biraz titredi. Bavulun içindekileri karıştırıp, Frankie'ye ait olan her şeyi ayrı ayrı incelemek istiyordu. Oysa Frankie onun genel bir izlenimi olmasını istiyordu, nesi var nesi yok bilmesini değil. Bu nedenle bavulu kapadı, kayışlarını bağladı ve duvara doğru itti. "Hey! Sanırım bu kasabada en çok parfüm kullanan kişi benim." dedi.

Aşağı kattaki yemek odasındaki radyodan gelen vızıltı dışında ev sessizdi. Babası çoktan eve gelmiş, Berenice ise arka kapıyı kapatıp gitmişti. Yaz gecesinin çocuk sesleri de susmuştu.

"İyi vakit geçirmeye bakmalıyız," dedi Frankie.

Oysa yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. John Henry odanın ortasında dizleri bitişik, elleri arkasında kenetlenmiş öylece duruyordu. Pencereye bir dolu pervane konmuştu -soluk yeşil ve sarı pervaneler- tümü de kanatlarını açıp pencere teline yapıştırıyor ya da uçuşup duruyorlardı.

"Şu güzel kelebekler," dedi John Henry. "İçeri girmeye çalışıyorlar."

Frankie yumuşacık pervanelerin titremelerini ve pencere teline yaslanmalarını izliyordu. Her gece yazı masasının lambasını yaktığında gelirlerdi. Ağustos gecesinin içinden çıkıp gelirler, tele konup kanat çırparlardı.

"Buraya gelmeleri, bence, kaderin bir cilvesi," dedi Frankie.

"İstedikleri yere gidebilirler, oysa bu evin pencerelerinde dolaşıp duruyorlar."

John Henry burnunun üstüne yerleştirebilmek için, gözlüğünün altın çerçevesine dokundu. Frankie onun küçük, basık, çilli yüzüne bakıyordu.

Ansızın "Çıkar o gözlüğü," dedi.

John Henry gözlüğünü çıkardı ve camlarına üfledi. Frankie gözlüğü takıp odaya baktı. Sanki her şey gevşemiş ve kaymış gibi görünüyordu. Sonra iskemlesini geriye itti, gözlerini John Henry'ye dikti. John Henry'nin gözlerinin çevresinde beyaz ıslak iki daire oluşmuştu.

"Bu gözlüklere gereksinmen olmadığına iddiaya girerim." Elini yazı makinesinin üzerine koydu. "Bu ne?"

"Yazı makinesi."

Frankie tutup deniz kabuğunu kaldırdı. "Ya bu?"

"Deniz kabuğu."

"Orada yerde giden küçük şey ne?"

"Nerede?" diye sordu John Henry çevresine bakarak.

"Ayağının dibinde yerde giden şu küçük şey."

"Ha, o mu! Bir karınca. Buraya nasıl girmiş acaba?"

Frankie geriye yaslandı. Çıplak ayaklarını yazı masasının üzerinde kavuşturdu. "Senin yerinde olsam o gözlükleri fırlatıp atardım," dedi. "Herkes kadar görebiliyorsun."

John Henry yanıt vermedi.

"Sana gözlük yakışmıyor."

Gözlükleri katlayıp geri verdi John Henry'ye. O da gözlüğün camlarını minik pembe cam temizleme beziyle sildi, hiçbir şey demeden yeniden taktı.

"Pekâlâ. Canın nasıl isterse. Senin iyiliğin için söyledim."

Sonunda yattılar. Birbirlerine sırtlarını dönerek soyundular. Sonra Frankie makineyi ve ışıkları kapattı. John Henry dua etmek için dizlerinin üstüne çöktü,

uzun uzun sessizce duasını okudu. Bitirdiğinde Frankie'nin yanına uzandı.

"İyi geceler." dedi Frankie.

"İyi geceler."

Frankie karanlığa dalıp gitmişti. "Biliyor musun, hâlâ dünyanın aşağı yukarı saatte bin millik bir hızla döndüğüne inanmak bana zor geliyor." dedi.

"Biliyorum," dedi John Henry.

"Ve de havaya sıçradığında neden Fairview ya da Selma'ya, ya da elli mil ötedeki başka bir yere düşmediğine."

John Henry yana döndü, uykulu bir ses çıkardı.

"Ya da Winter Hill'e," dedi Frankie. "Keşke şu anda Winter Hill'e gidiyor olsam."

John Henry uyumuştu bile. Frankie karanlıkta onun nefes alışını duyuyordu ve o yaz çoğu geceler özlemini çektiği şey sonunda gerçekleşmişti. Yanında uyuyan biri vardı. Frankie kımıldamadan yatıyor John Henry'nin nefesini dinliyordu. Bir süre sonra dirseğinin üzerinde doğruldu. John Henry ay ışığında çilli yüzü ve minicik gövdesiyle yatıyordu. Göğsü beyaz ve çıplaktı, ayaklarından biri yatağın kenarından sarkmıştı. Frankie yavaşça elini onun karnının üstüne koydu ve sokuldu. John Henry'nin içinde sanki küçük bir saat işliyordu. Ter ve Sweet Serenade kokuları birbirine karışmıştı. John Henry, küçük, ekşi bir gonca gibi kokuyordu. Frankie eğilip kulağının arkasını yaladı, derin bir nefes alıp çenesini onun nemli, sivri omuzuna dayadı ve gözlerini yumdu. Yanında biri yattığına göre o denli korkmasına gerek kalmamıştı.

Ertesi sabah beyaz ağustos güneşi onları erkenden uyandırdı. Frankie, John Henry'yi bir türlü eve yollayamadı. John Henry, Berenice'in domuz butunu pişirmesi-

ni izliyordu. Özel misafir yemeği güzel olacağa benziyordu. Frankie'nin babası oturma odasında bir süre gazete okumuş, sonra kuyumcu dükkânındaki saatleri kurmak için kasabanın merkezindeki dükkânına gitmişti.

"Eğer o ağabeyim olacak adam bana Alaska'dan bir şey getirmezse, çok bozulacağım."

"Ben de," diye katıldı John Henry.

Ve o Ağustos sabahı, ağabeyi ve nişanlısı geldiklerinde ne mi yapıyorlardı? Çardağın gölgesinde oturmuş, noeli konuşuyorlardı. Parlak yakıcı güneş etrafı kavuruyor, sıcaktan sarhoşa dönmüş alakargalar çığlıklar atarak birbirlerini öldürüyorlardı. Konuşuyorlardı ama sesleri gitgide cılız bir ezgiye dönüşmüştü. Aynı sözleri yineliyor çardağın gölgesinde pinekleyip duruyorlardı. Frankie'yse yaşamında o ona dek hiçbir düğünü düşünmemişti. İşte o ağustos sabahı ağabeyi ve nişanlısı geldiklerinde bu haldeydiler.

"Aman Tanrım!" dedi Frankie. Masanın üzerindeki kartlar yağ içindeydi. Arka bahçedeki güneş biraz azalmıştı. "Dünya gerçekten ani bir yer."

"Yorum yapmaktan vazgeç," dedi Berenice. "Kafanı tümüyle oyuna vermiyorsun."

Oysa Frankie dikkatinin bir bölümünü oyuna veriyordu ve en büyük kozunu oynayıp maça kızını sürdü. John Henry'yse fazla değeri olmayan iki karoyu. Frankie ona baktı. John Henry köşeleri dönüp, karşısındakinin elindeki kartları okuyabilen bir göze sahip olmayı arzularcasına, bakışlarını Frankie'nin kartlarına dikmişti.

"Maçan var," dedi Frankie.

John Henry eşek gerdanlığını ağzına soktu, başka yöne baktı.

"Üçkâğıtçı," dedi Frankie.

"Durma maçanı oyna" dedi Berenice.

"Öbür kartların arkasında kalmış" diye kendini savundu John Henry.

"Üçkâğıtçı."

Ama John Henry hâlâ oynamıyordu. Orada hüzünlü bir biçimde oturuyor ve oyunu engelliyordu.

"Çabuk ol," dedi Berenice.

"Oynayamam," dedi John Henry en sonunda. "Valem var. Tek maçam o. Frankie'nin kızının arkasından valemi oynamak istemiyorum. Oynamayacağım da."

Frankie kartları masanın üzerine fırlattı. "Gördün mü?" dedi Berenice'e. "En basit kurallara bile uymuyor. Çocuk o. Umut yok, umut yok, umut yok."

"Belki de öyledir," dedi Berenice.

"Of dayanamayacağım artık," dedi Frankie.

Çıplak ayaklarını iskemlenin altındaki tahtaya koymuştu. Göğsü masanın kenarına dayalı, gözleri kapalı oturuyordu. Masanın üzerinde yığılı duran yağlı kırmızı kartların görüntüsü midesini bulandırıyordu. Her Allahın günü öğle yemeğinden sonra kâğıt oynuyorlardı. Kartları yemeye kalksalar tadları kuşkusuz ağustos ayının yemek listesi ve terli eller karışımı berbat bir şey çıkardı. Frankie kartları elinin tersiyle itti. Düğün kar gibi parlak ve güzeldi, oysa yüreği soluk alamıyordu. Masadan kalktı.

"Gri gözlülerin kıskanç olduğunu herkes bilir."

"Kıskanmadığımı daha önce söylemiştim." Odada hızlı hızlı dolaşıyordu. "Birini kıskanırsam öbürünü de kıskanmam gerekir. Aralarında bir ayrım yapmıyorum."

"Oysa ben, sütkardeşim evlendiğinde kıskanmıştım" dedi Berenice. "John, Clorina'yla evlendiğinde, Clorina'ya 'Senin saçını başını yolacağım' diye uyarıda bulunmuştum ama tabii ki bir şey yapmadım. Clorina'nın

saçlarında bir değişiklik yok, üstelik şimdi onu seviyorum."

"J ve A" dedi Frankie. "Janice ve Jarvis. Garip değil mi?"

"Ne?"

"J A" diye yanıtladı Frankie. "İkisinin de adı J A'yla başlıyor."

"Eee, ne olmuş yani."

Frankie mutfak masasının çevresinde dönüp durarak.

"Keşke adım Jane olsaydı," dedi. "Jane ya da Jasmine."

"Ne demek istediğini hiç anlamıyorum."

"Jarvis, Janice ve Jasmine. Şimdi anladın mı?"

"Hayır," dedi Berenice. "Aklıma gelmişken söyleyeyim. Radyo, bu sabah Fransızların Almanları Paris'ten kovaladıklarını söyledi."

Frankie duygusuz bir sesle "Paris," diye yineledi. "Acaba insanın adını değiştirmesi yasaya aykırı mıdır? Ya da adına yeni bir ad eklemesi."

"Tabii aykırıdır."

"Beni hiç ilgilendirmez. F. Jasmine Addams."

Frankie'nin odasına çıkan merdivenin alt basamağında bir bebek duruyordu. John Henry onu aldı, masaya oturup kollarından sallamaya başladı. "Bunu bana verdiğin doğru mu?" Bebeğin giysisini kaldırıp sütyenini ve külodunu elledi. "Adını Belle koyacağım."

Frankie bir an bebeğe baktı. "Jarvis ne diye bana bunu almış ki? Düşün bana bebek getirmiş! Janice de ağabeyimin beni küçük bir kız sandığını açıklamaya kalktı. Ben de Jarvis'in bana Alaska'dan doğru dürüst bir şey getireceğini umuyordum."

"Paketi açtığında yüzün görmeye değerdi." dedi Berenice.

Porselenden yapma gözlerini açıp kapayabilen, sarı kirpikli kızıl saçlı bir bebekti. John Henry gözleri kapansın diye bebeği yatık tutuyor, bir yandan da gözkapaklarını kaldırarak gözlerini açmaya çalışıyordu.

"Yapma. Sinirim bozuluyor. Aslında o bebeği ortadan kaldırsan iyi olur."

John Henry, bebeği eve giderken almak üzere arka tarafa götürdü.

"Adı Lily Belle," dedi.

Sobanın üzerindeki saat ağır ağır işliyordu. Saat henüz altıya çeyrek vardı. Pencerenin ardındaki göz kamaştırıcı aydınlığın gücü gitmemişti, sarı rengi ve parıltısı da. Arka bahçedeki çardağın altındaki gölge koyu siyah bir renkteydi. Yaprak bile kımıldamıyor, uzaklarda bir yerde biri ıslık çalıyordu. Bitmek bilmeyen hüzünlü bir ağustos şarkısıydı bu. Dakikalar uzadıkça uzuyordu.

Frankie mutfaktaki aynaya gidip bir kez daha yüzüne baktı.

"Saçımı kısacık kesmekle büyük hata ettim. Düğünde parlak uzun sarı saçlarım olması gerekirdi, değil mi?"

Aynanın önünde duruyor ve korkuyordu. Frankie için o yaz korku yazıydı. Öylesine korkuyordu ki insan masaya oturup bu korkunun matematiksel hesabını yapabilirdi. O ağustos ayında 12 artı 5 bölü 6 yaşındaydı. Boyu 165 cm. artı 60 mm.deydi ve 37 numara ayakkabı giyiyordu. Geçen seneden beri 10 cm. uzamıştı, ya da ona öyle geliyordu. Nefret edilesi yaz çocukları arkasından bağırıyorlardı: "Yukarılarda hava nasıl?" Büyükler yorum yaptığındaysa ezilip büzülüyordu. Uzamasının on sekiz yaşında duracağı var sayıldığında önünde daha 5 tam ve 1 bölü 6 yıl vardı. Bu nedenle, bir yolunu bu-

lup uzamasını durduramazsa bu hesaba göre o yaşta boyu 2 metre 70 cm'yi geçecekti. 2,75 boyunda bir hanım neye benzerdi? Yalnızca garip bir ucubeye.

Her yıl güz başında Chattahoochee Panayırı kasabaya uğrar ve bir hafta boyunca pazar yerinde panayır kurulurdu. Panayırda dönme dolap, Uçan Jinney ve Aynalar Sarayı vardı. Bir de Ucube Yaratıklar Evi. Bu ev, dizi dizi kabinlerden oluşan uzun bir pavyondu. Çadıra çeyrek dolara girer, her bir garip yaratığı özel kabininde izlerdiniz. Arka tarafta özel sergiler vardı. Oraya on sente girilirdi. Frankie Ucube Yaratıklar üyelerinin tümünü geçen ekim ayında görmüştü:

Dev
Şişman Kadın
Cüce
Vahşi Zenci
Minik Baş
Timsah Çocuk
Yarı Erkek - Yarı Kadın

Uzun çeneli devin boyu 2,40'dan fazlaydı. İri elleri sarkık duruyordu. Şişman kadınsa bir iskemlede oturuyor, üzerindeki yağ tabakası gevşek hamur gibi sarkıyor o da bu yağı hamur yoğurur gibi elleriyle şaplata şaplata evrip çeviriyordu. Kadının yanında, küçücük giysiler içindeki yerden bitme cüce hava atarcasına dolaşıp duruyordu. Vahşi zenciyse uygarlıktan uzak bir adamdı. Palmiye yaprakları ve tozlu kemikler arasında çömelmiş oturuyor canlı fareleri çiğ çiğ yiyordu. İstenilen ölçüye uygun fare getirenlere Vahşi Adam'ı görmek bedavaydı. Bu nedenle çocuklar sağlam torbalara ve ayakkabı kutularına koydukları fareleri getiriyorlardı. Vahşi Zenci dizinin üzerine koyduğu farenin kafasını bir vuruşta eziyor,

derisini yüzüyor, gözlerinde çılgın bir parıltıyla fareyi yutarcasına çıtır çıtır yiyordu. Bazıları onun gerçek bir vahşi zenci olmadığını, deli bir zenci olduğunu söylüyorlardı. Frankie onu uzun uzadıya izlemekten hoşlanmazdı. John Henry'nin tüm bir öğleden sonraki, kabininin önünden ayrılamadığı Minik Baş'ın kabininin önüne kalabalığı yara yara gidebilmişti. Minik Baş hoplayıp zıplıyor, kıkır kıkır gülerek sağa sola küstah yanıtlar yetiştirmeye çalışıyordu. Başı portakal büyüklüğündeydi. Yalnızca başının tepesinde pembe bir kurdeleyle bağlanmış bir bukle dışında tüm saçları traş edilmişti. Son kabinin önü her zaman kalabalık olurdu çünkü o kabin bir bilim mucizesi olan iki cinsin birleşimi Yarı Erkek- Yarı Kadın yaratığa aitti. Bu garip yaratık tam ortadan ikiye bölünmüştü. Sol yanı erkek, sağ yanıysa kadındı. Sol yanının giysisi bir leopar kürküydü, sağınsa bir sütyen ve payetlerle süslü bir etek. Yüzünün yarısını kara bir sakal kaplıyordu, öteki yarısı boya küpüne batmış gibi pırıl pırıl parlıyordu. Her iki gözü de garipti. Frankie tüm çadırı dolaşıp her birine ayrı ayrı bakmıştı. Tüm bu yaratıklardan korkuyordu. Frankie onların sırdaşıymış gibi, "Bizim yabancımız değilsin," derecesine sanki onunla göz göze gelmek istiyorlardı. Onların garip bakışlı gözlerinden ürküyordu. Uzun yıllar boyunca, o gözleri hiç unutamadı.

"O yaratıklar hiç evlenirler mi, ya da düğüne giderler mi acaba?"

"Hangi yaratıklar?"

"Panayırdakiler. Geçen ekim gördüklerimiz."

"Ha onlar mı?"

"Kazançları iyi midir dersin?"

"Ne bileyim ben," diye yanıtladı Berenice.

John Henry hayali bir eteğin kenarlarını açarak kocaman başına parmağıyla dokundu, Minik Baş gibi hop-

laya zıplaya yemek masasının çevresinde dönmeye başladı.

Sonra, "Bu ana dek gördüğüm en şeker kızdı." dedi. "Hayatımda bu denli şeker bir şey görmedim. Öyle değil mi Frankie?"

"Hayır, hiç de değil."

"Ben ve siz ikiniz," dedi Berenice.

"Hadi canım sende," diye kendini savundu John Henry.

"Bana sorarsanız" dedi Berenice. "O panayırdakilerin topu birden tüylerimi diken diken ediyor."

Frankie, Berenice'i aynadan izliyordu. Sonunda yavaşça "Beni görünce de tüylerin diken diken oluyor mu?" diye sordu.

"Seni mi?"

"Sence, ben de bir ucube mi olacağım?" diye fısıldadı Frankie.

"Sen mi?" diye yineledi Berenice. "Tabii ki olmayacaksın. Tanrı korusun."

Frankie'nin morali biraz düzelmişti. Aynada kendini yandan süzdü. Saat, altı kez ağır ağır çaldı. Sonra Frankie dedi ki: "Güzel bir kız olacak mıyım? Ne dersin?"

"Belki de. Eğer bir iki kilo alıp o boynuz gibi kemiklerini örtersen."

Frankie tüm ağırlığını sol ayağının üstüne verip, sağ ayağının topuğunu yavaşça yere sürttü. Derisinin altına bir kıymık parçasının girdiğini duyumsuyordu.

"Sahi mi?"

"Bence biraz şişmanlasan bayağı iyi olacak." dedi Berenice. "Aklı başında davranırsan tabii."

"Ama pazardan önce olması gerekli. Düğünden önce kendime çeki düzen vermek istiyorum."

"Hiç olmazsa yıkan, dirseklerini ov. Üstünü başını düzeltsen iyi olur."

Frankie son kez aynada kendine baktıktan sonra arkasını döndü. Ağabeyini ve nişanlısını düşünüyordu. İçinde bir türlü geçmeyen bir gerginlik vardı.

"Ne yapacağımı bilemiyorum. Ölsem daha iyi."

"Öl öyleyse," dedi Berenice.

John Henry "Öl," diye yankıladı fısıldayarak.

Dünya durdu.

"Evine git," dedi Frankie John Henry'ye.

John Henry kocaman dizleri birbirine yapışık, küçük kirli elleri masanın kenarında öylece duruyordu. Hiç kımıldamadı.

"Duymadın galiba," dedi Frankie. Yüzünü ekşitti, ocağın üzerindeki tavayı kaptı John Henry'i masanın çevresinde üç kez kovaladıktan sonra girişten dışarıya kaçırdı. Kapıyı kilitledi ve "Evine git." diye yineledi.

"Neden böyle davranıyorsun? Çok kötüsün." dedi Berenice.

Frankie odasına çıkan merdivenin kapısını açtı, basamaklara oturdu. Mutfak sessiz, çılgın ve hüzünlü bir yerdi. "Biliyorum," dedi Frankie. "Şurada tek başına sakin sakin oturup bir süre düşünmek istiyorum."

O yaz, Frankie'nin, Frankie olmaktan fena halde sıkıldığı yazdı. Kendinden nefret ediyor, aylak aylak dolaşıyor, yaz mutfağında oyalanıp duruyordu. Bir hiçti. Pis, kötü, doyumsuz ve hüzünlü bir hiç. Üstelik kötü olmakla kalmamış, suç da işlemişti. Yasalar bilse yargılanır tutukevini boylardı. Oysa Frankie hiçbir zaman böyle hem suçlu, hem de bir hiç olmamıştı. Yaşamının daha önceki yıllarında, o yılın nisan ayı gelene dek başka insanlardan bir farkı yoktu. Bir kulübe üyeydi o zamanlar. Okulda da yedinci sınıftaydı. Cumartesi sabahları dük-

kânda babasına yardım eder, öğleden sonraları da sinemaya giderdi. Korku nedir bilmezdi. Geceleri babasıyla yatardı ama bunun nedeni karanlıktan korkması değildi.

O yılın ilkbaharıysa uzun garip bir mevsim olmuştu. Her şey Frankie'nin anlayamadığı bir değişime uğruyordu. Boz rengi sıkıcı bir kıştan sonra mart rüzgârları camları dövmeye başlamıştı. Mavi gökyüzünde bulutlar yol yol ve beyazdı. Nisan ayı aniden sessizce geldi. Ağaçların yeşili çılgın bir parlaklığa dönüştü, soluk renkli mor salkımlar kasabanın dört bir yanını sardı sonra da sessizce kuruyup döküldü. Nisan ayının yeşil ağaçlarında ve çiçeklerinde Frankie'ye hüzün veren bir şeyler vardı. Hüznün nedenini çözemiyordu ama bu garip hüzün yüzünden kasabayı bırakıp gitmesi gerektiğini anlıyordu. Bir yandan savaşla ilgili haberleri okuyor, dünyanın durumunu düşünüyor bir yandan da gitmek için bavulunu topluyordu. Oysa nereye gideceğini bilemiyordu.

Dünyayı düşündüğü yıldı o. Dünya artık düzgün çizilmiş her biri ayrı renkte ülkelerin olduğu okuldaki yuvarlak küre değildi. Dünya saatte bin mil hızla dönen çatlaklarla dolu kocaman bir yerdi. Okuldaki coğrafya kitabının geçerliliği kalmamış, dünya ülkeleri değişmişti. Frankie savaşla ilgili haberleri gazetelerde okuyordu ama o denli bilinmedik yer vardı ve savaş öyle hızlı oluyordu ki bazen hiçbir şey anlayamıyordu. General Patton o yaz Almanları Fransa'dan kovmaya çalışıyordu. Rusya'da ve Japonya'da da savaş vardı. Savaşı ve askerleri gözünün önüne getirmeye çalışıyordu ama savaş bir sürü yerde aynı anda oluyordu. Savaşı ve milyonlarca askerin tümünü birden gözünün önünde canlandırmasına olanak yoktu. Rusya'nın karında elinde buz tutmuş bir tüfek tutan kararmış ve donmuş bir asker görüyordu. Bir adadaki tropikal bir ormanda da yeşil sarmaşıkların

arasından süzülen çekik gözlü bir Japon askeri. Avrupa ve insanlar ağaçlarda, savaş gemileri de okyanusun üzerinde sallanıyordu. Dört motorlu uçaklar, yanan askerler görüyordu. Bir de çelik miğferli gülümseyen bir asker. Bazen bu savaş resimleri ve dünya beyninin içinde fır dönüp başını döndürüyordu. Uzun bir süre önce savaşı kazanmalarının iki ay süreceğini sanmıştı ama artık ne zaman biteceğini bilemiyordu. Erkek olup savaşa denizci olarak katılmayı, uçak kullanabilmeyi ve yürekliliği nedeniyle madalyalar almayı düşlüyordu. Savaşa katılma olasılığının olmaması onun huzurunu bozuyor ve onu karamsarlaştırıyordu. Bu yüzden Kızılhaç'a her hafta aşağı yukarı bir litre kan bağışında bulunmaya karar verdi. Kanı Avusturyalıların, savaşan Fransızların ve Çinlilerin damarlarında dolaştıkça Frankie'yle onların arasındaki bağlar güçlenecekti. Ordudaki doktorların Frankie Addams'ın ne denli bol ve kırmızı kanı olduğunu söylediklerini görür gibiydi. Geleceği de görüyordu. Savaş sona erdikten yıllar sonra kanını verdiği askerlerle tanışacak, onlar da sağ kalmalarını Frankie'ye borçlu olduklarını özellikle belirteceklerdi. Frankie demeyeceklerdi ona, Addams diye hitap edeceklerdi. Oysa kan bağışı tasarımı gerçekleşmedi çünkü henüz çok genç olduğu gerekçesiyle Kızıl Haç kan verme isteğini geri çevirdi. Frankie Kızıl Haç'a çok kızdı ve kendini dışlanmış hissetti. Dünya ve savaş çok hızlı ve çok büyüktüler, çok da garip. Uzun süre dünyayı düşünmek ürkünçtü. Almanlar, bombalar ve Japonlar onu ürkütmüyordu, onu ürküten savaşa onu almamaları ve dünyanın bir parçası olmamasıydı.

Böylece kasabayı terk etme ve uzak bir yerlere gitme kararı kesinleşti. O yıl, baharın son günleri aylaklıkla geçen hoş günlerdi. Bitmez öğleden sonraları tomur-

cuklanıyor, uzadıkça uzuyor, yeşil tatlılık Frankie'yi neredeyse hasta ediyordu. Kasaba ona acı veriyordu. Üzücü kötü olaylar onu hiç ağlatmazdı, oysa o mevsim ansızın ağlamak geliyordu içinden. Bazen sabahın ilk saatlerinde avluya çıkar, uzun süre güneşin doğduğu gökyüzünü izlerdi. Yüreğinde sanki bir soru oluşurdu ama gökyüzü hiç yanıtlamazdı onu. Akşamları kaldırımlardan izlenen evlerdeki ışıklar ve ara sokaklarda duyulan bir ses gibi daha önce pek dikkatini çekmeyen şeyler şimdi onu üzüyor, acı veriyordu. Işıklara gözlerini diker, sessizce dinlerdi. İçinde bir şeyler katılaşır, bir şeyler beklerdi. Oysa ışıklar kararır, ses susar, geriye yalnızca bekleyiş kalırdı. Ansızın kim olduğunu ve gelecekte dünyadaki yerini düşünmesine ve o anda orada bir başına durup ışıkları görmesine, sesleri duymasına ve gökyüzüne bakmasına neden olan bu şeylerden korkuyor, yüreğine garip bir ağırlık çöküyordu.

Nisan ayında bir gece yatmaya hazırlanırlarken babası ona baktı ve ansızın "Hâlâ yaşlı babasıyla yatmak isteyen bu uzun bacaklı on iki yaşındaki gelişmiş kuş beyinli de kim?" deyiverdi.

Demek ki artık babasıyla aynı yatağı paylaşamayacak denli büyümüştü. Bundan böyle üst kattaki odasında yalnız uyumak zorundaydı. Babasına biraz kinlendi. Birbirlerine yan gözle bakar oldular. Evde kalmak hoşuna gitmez oldu.

Kasabada orada burada dolaşmaya başladı. Gördükleri ve duydukları nedense hep yarım kalıyor içindeki ağırlık hafiflemek nedir bilmiyordu. Tüm yaptıklarında acele ederdi, yaptıkları da sürekli yanlış olurdu. En iyi arkadaşı Evelyn Owen'dı. Evelyn'in bir futbol takımı üniforması, bir de İspanyol şalı vardı. Biri üniformayı giyer, öbürü de İspanyol şalına sarılır, birlikte ne alırsan

10 sent olan dükkâna giderlerdi. Oysa bu doğru bir davranış değildi. Frankie bunu istemiyordu ki. Ya da solgun ilkbahar alacakaranlığından sonra, havadaki toz ve çiçeklerin acı tatlı kokusu, akşam pencerelerinin ışıkları ve uzun soluklu akşam yemeğine çağırmalar bittiğinde, bacalarda tüneyen kuşlar bir araya toplanıp kasabanın üzerinde döne döne birlikte uzaklarda bir yerlerdeki yuvalarına döner, geniş gökyüzünü boş bırakırlar; mevsimin uzun alacakaranlığı söner ve Frankie kasabanın kaldırımlarını arşınlar, değişken bir hüzün sinirlerini yıpratır, göğsü daralır, yüreği duracak gibi olurdu.

İçindeki sıkıntıyı bir türlü tüketemediği için hemen koşup bir şeyler yapmaya çalışırdı. Eve döner, kömür tenekesinin kapağını bir delinin hunisi gibi başının üstüne koyar masanın çevresinde dönmeye başlardı. Aklına ilk eseni yapardı - oysa yaptığı hep yanlış olurdu, yapmak istediği de olmazdı. Bu saçma yanlışları yaptıktan sonra mutfak kapısında duraksar, kendini boş ve anlamsız bulur ve "Tüm bu kasabayı yerle bir edebilsem." derdi.

"Ne duruyorsun öyleyse? Bu asık suratla burada durma. Ne yapacaksan yap."

Sonunda sorunlar başladı.

Yaptıkları başını derde soktu. Yasayı çiğnedi. Bir kez suç işleyince de sürekli suç işler oldu. Babasının tabancasını dolabının çekmecesinden aldı, tüm kasabayı onunla dolaştı, boş arsalarda kurşunları tüketti. Hırsız olup Jeans ve Roebuck adlı dükkândan çakı çaldı. Bir cumartesi öğleden sonrasında da McKean'lerin garajında, Barney McKean'le bilinmeyen gizli bir günah işledi. Ne denli kötü olduğuna bir türlü karar veremediği garip bir günahtı bu. Düşündüğünde midesi bulanıyor, biriyle göz göze gelmekten ürküyordu. Barney'den nefret etti ve onu öldürmek istedi. Bazen geceleri yatakta tek başı-

na yatarken onu tabancayla vurmayı ya da alnının ortasına bıçak saplamayı tasarlıyordu.

En iyi arkadaşı Evelyn Owen, Florida'ya taşındı ve Frankie kimselerle oynamaz oldu. Çiçek açan uzun bahar bitmişti. Kasabanın yazı çirkin, yalnız ve çok sıcaktı. Kasabadan gitme isteği gün geçtikçe yoğunlaşıyordu. Güney Amerika'ya, Hollywood'a ya da New York'a gitmek. Bavulunu birçok kez topladı ama bu yerlerden hangisine gideceğine ya da tek başına nasıl gideceğine bir türlü karar veremiyordu.

Bu nedenle evde kalıp mutfakta oyalanmayı sürdürdü. Yaz bitmek bilmiyordu. Yazın boğucu günlerinde 165 cm. artı 60 mm. boyundaydı ve obur bir aylak, yaşamayı hak etmeyen kötü biriydi. Hâlâ korkuyordu ama korkusu biraz azalmıştı. Artık yalnızca babasından, Barney'den ve de yasalardan çekiniyordu. Sonunda bu korkular da tükendi. Uzunca bir süre sonra McKean'lerin garajında işlenen günah da silindi ve yalnız düşlerde anımsanır oldu. Babasını ve yasaları da düşünmez oldu. John Henry ve Berenice'yle mutfakta oyalanıyordu. Savaş ve dünya da önemini yitirmişti. Hiçbir şey artık onu incitmiyor, hiçbir şeyi umursamıyordu. Tek başına gökyüzüne bakmak için arka bahçeye de çıkmaz oldu. Ne sesler, ne yaz konuşmaları ne de geceleri kasabanın sokaklarında yürümek ilgisini çekiyordu. Hiçbir şeye aldırmıyor, hiçbir şeyin onu üzmesine izin vermiyordu. Yiyip içiyor, oyunlar yazıyor, garajın yan duvarında bıçak atma çalışıyor, mutfak masasında briç oynuyordu. Her gün bir öncekinin aynıydı, yalnızca daha uzundu. Hiçbir şeye hüzünlenmez oldu.

Her şeyin canlandığı o pazar günü, ağabeyi ve nişanlısı eve geldiğinde Frankie değişikliğin başladığını anladı ama nedenini ve ondan sonra neler olacağını bi-

lemiyordu. Berenice'le konuşmaya çalıştı ama o da bilmiyordu.

"Bunları düşünmek bana bir tür acı veriyor."

"Düşünme öyleyse," dedi Berenice. "Tüm öğleden sonra aklın fikrin bundaydı."

Frankie gözlerini mutfağa dikmiş, odasına çıkan merdivenin alt basamağında oturuyordu. Ona acı verdiği doğruydu oysa yine de düğünü düşünmek zorundaydı. O sabah saat on birde odaya girdiğinde ağabeyinin ve nişanlısının görüntüsünü anımsıyordu. Eve ansızın bir sessizlik çökmüştü çünkü Jarvis içeri girer girmez radyoyu kapatmıştı. Uzun yaz boyunca gece gündüz çaldıktan sonra radyonun sesini kimse duymaz olmuştu ama buna karşın bu garip sessizlik Frankie'yi huzursuz etti. Odaya girdiğinde kapıda durmuş, ağabeyiyle nişanlısını ilk kez görüyor olması yüreğini ağzına getirmişti. Beraberlikleri onda tanımlayamadığı bir duygu uyandırıyordu. İlkbaharda duyulan türde bir duyguydu bu; ama ona oranla daha ani ve daha yoğundu. Eski gerginlik ve eski korku geri gelmişti. Frankie kafası durana, ayakları uyuşana dek düşündü.

Sonra Berenice'e "İlk kocanla evlendiğinde kaç yaşındaydın?" diye sordu.

Frankie düşünürken, Berenice özene bezene giyinmiş, dergi okuyordu. Saat altıda buluşacağı kişileri bekliyordu. Honey ve T.T. Williams'ı. Üçü Metropolitan kahvesinde akşam yemeği yiyecekler, sonra kasabada gezeceklerdi. Berenice'in dudakları okuduğu sözcüğün şeklini alıyordu. Frankie konuştuğunda ona baktı ama başını dergiden kaldırmadığı için sol gözü Frankie'ye bakarken mavi cam gözü sanki okumayı sürdürdü. Bu iki yönlü bakış Frankie'yi rahatsız etti.

"On üç yaşındaydım," dedi Berenice.

"Neden öyle genç evlendin?"

"İstedim de ondan," dedi Berenice. "On üç yaşındaydım, o zamandan beri de bir santim bile uzamadım."

Berenice çok kısa boyluydu. Frankie onu dikkatle süzdü.

"Evlenmek uzamayı önler mi?"

"Tabii."

"Bunu bilmiyordum," dedi Frankie.

Berenice dört kez evlenmişti. İlk kocası Ludie Freeman adında bir duvarcı ustasıydı. Kocalarının içinde en iyi olanıydı ve Berenice'in gözdesi oydu. Berenice'e tilki kürkünü o almıştı. Bir kez Cincinnati'ye gitmişler, orada kuzey karını görmüşlerdi. Hem de bir kış boyunca. Birbirlerini seviyorlardı. Ludie'nin hastalanıp öldüğü o kasım ayına dek dokuz yıl evli kalmışlardı. Öbür üç kocası birbirinden beterdi. Onlara değinildiğinde Frankie hüzünleniyordu. Bunlardan ilki içkiye tövbe etmiş eski bir ayyaştı. Ondan sonraki Berenice'i deliye çevirmişti. Çılgın davranışları vardı. Geceleri yemeklerle ilgili düşler görürdü. Bir defasında çarşafın ucunu yutmuştu. Yaptıklarıyla Berenice'i öylesine bezdirdi ki, onu bırakmaktan öte bir çare bulamadı. Sonuncusu tam bir felaketti. Berenice'in gözünü çıkaran oydu. Üstelik eşyalarını da çaldı. Berenice mahkemeye başvurmak zorunda kaldı.

"Her seferinde duvak taktın mı?"

"İki kez duvak takıp evlendim." dedi Berenice.

Frankie bir türlü yerinde duramıyordu. Sağ ayağına kıymık batmışcasına topallıyordu. Parmaklarını kanca gibi kemerine geçirmişti. Üzerindeki atlet terden yapış yapıştı.

Sonunda mutfak masasının çekmecesini açtı, uzun keskin bir et bıçağı seçti, oturdu, acıyan ayağının bileğini sol dizinin üzerine yerleştirdi. Ayağının tabanı ince ve

uzundu. Her yaz bir sürü çiviye bastığı için tabanı beyazımsı çatlaklarla doluydu. Frankie'nin ayağı kasabanın en sert ayağıydı. Muma benzer sarı kalın deriler kesiyordu ayağının altından. Başkalarının ayağını acıtabilirdi bu ama Frankie hiç acı duymuyordu. Kıymığı çıkarmakta acele etmedi. Öylece oturuyor bıçak elinde masanın üzerinden Berenice'e bakıyordu.

"Anlat," dedi. "Nasıl olduğunu ayrıntılarıyla anlat."

"Sen de pekala biliyorsun," diye yanıtladı Berenice. "Onları sen de gördün".

"Ama yine de anlat," dedi Frankie.

"Son kez anlatıyorum" diye de ekledi. "Ağabeyin ve nişanlısı bugün öğlene doğru geldiler. Sen ve John Henry arka bahçedeydiniz. Onları görmek için hemen içeri girdiniz. Sonra senin telaşla mutfaktan geçip odana koştuğunu gördüm. Az sonra organze giysilerinle, bir kulağından ötekine bir santim kalınlığında rujlar içinde aşağıya indin. Hep beraber oturma odasında oturdunuz. Çok sıcaktı. Jarvis'in Bay Addams'a getirdiği bir şişe viskiyi içtiler. Sen ve John Henry de limonata. Yemekten sonra ağabeyinle nişanlısı saat üç treniyle Winter Hill'e döndüler. Düğün önümüzdeki Pazara. İşte bu kadar! Şimdi rahatladın mı?"

"Daha çok kalamamalarına o denli üzüldüm ki! Hiç olmazsa bir gece kalsalardı. Jarvis uzun bir süredir buraya gelmemişti. Ama sanırım mümkün olduğu kadar birlikte olmayı arzuluyorlar. Jarvis, Winter Hill'de askerlikle ilgili kâğıtlar doldurması gerektiğini söyledi." İçini çektikten sonra da,

"Acaba düğünden sonra nereye gidecekler?" diye sordu.

"Balayına. Ağabeyin birkaç gün izinli."

"Hiç bilmiyorum."

"Baksana." dedi Frankie. "Tam nasıldılar?"

"Nasıl yani? Olağandışı bir durum yoktu. Ağabeyin beyaz tenli sarışın yakışıklı bir genç. Kız da kumral ufak tefek. Hoş bir kız. Güzel beyaz bir çift oluşturuyorlar. Onları sen de gördün ya, sersem."

Frankie gözlerini yumdu. Onları gözünün önüne getiremiyordu ama onu bırakıp gittiklerini duyumsuyordu. İkisi trene binmiş gitgide oradan uzaklaşıyorlardı. Frankie'nin bir parçası onlarla beraberdi, bu parça da onlarla uzaklaşıyor, gitgide daha da uzaklaşıyordu. Öylesine ki Frankie kendini kötü hissetmeye başladı. Mutfak masasında içi boşalmış oturuyordu.

"Çok garip," dedi.

Ayağının üzerine, acıyan yere eğildi. Yüzünde ıslak bir şeyler vardı. Gözyaşı ya da ter damlalarını andıran. Burnunu çekti, bıçakla kıymığı çıkarmak için uğraşmaya başladı.

"Canın acımıyor mu?"

Frankie yanıtlamadı, yalnızca hayır anlamında başını salladı. Bir süre sonra, "Şimdiye dek gözünün önüne getirdiğin bir resim gibi değil de, yalnızca bir duygu olarak anımsadığın insanlar oldu mu hiç?" diye sordu.

"Ne demek istiyorsun?"

"Şunu demek istiyorum." dedi Frankie yavaşça. "Kuşkusuz onları ben de gördüm. Janice'in giysisi yeşildi. Ayağında yüksek topuklu zarif, yeşil ayakkabılar vardı. Koyu renk saçlarını topuz yapmış, bir tutamı çözülmüştü. Jarvis koltukta onun yanında oturuyordu. Kahverengi üniformasını giymiş, güneşte yanmış, pırıl pırıl tertemiz. Şu ana dek gördüğüm en güzel iki insan. Yine de onları arzuladığım kadar iyi göremedim gibi geldi. Kafamı yeterince toparlayıp içime yeterince sindiremedim. O sırada gittiler. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Canını yakıyorsun." dedi Berenice. "O iş için iğne gerekli."

"Kırk yıllık ayağımın canı cehenneme."

Saat henüz altı buçuktu ve öğleden sonrasının dakikaları ışıltılı aynalara benziyorlardı. Dışardan duyulan ıslık sesi susmuştu. Mutfakta hiçbir şey kımıldamıyordu. Frankie arka bahçeye açılan kapının önünde oturuyordu. Kapının bir köşesine kedinin girip çıkması için kare şeklinde bir delik açılmıştı. Deliğin yanında da bir kâse eflatun renkli ekşimiş süt duruyordu. Boğucu sıcaklar başladığında Frankie'nin kedisi evi bırakıp gitmişti. Boğucu sıcak günler mevsiminin özellikleri şöyledir: Kural olarak yazın sonuna dek, bu boğucu sıcak günlerde hiç olay olmaz ama eğer bir değişiklik olursa, bu değişiklik boğucu sıcaklar bitene dek sürer. Yapılan bir şeyi değiştirme ya da yapılan bir yanlışı düzeltme olanağı yoktur.

O yaz ağustos ayında Berenice sağ koltuğunun altındaki bir sivrisinek ısırığını kaşıdı ve yara yaptı. O yaranın iyileşmesi boğucu sıcak günler bitene dek olanaksızdı. İki küçük ağustos tatarcığından oluşan bir aile yerleşmek için John Henry'nin gözlerinin köşesini seçtiler. John Henry'nin sık sık başını sallamasına, gözlerini kırpıştırmasına karşın hiçbir yere gitmeye niyetleri yoktu. Sonra da Charles ortadan yok oldu. Frankie onu evden çıkıp giderken görmedi. Ağustosun on dördünde onu akşam yemeği için çağırdığında gelmedi. Çekip gitmişti. Her yerde aradı onu. John Henry'yi onu sokaklarda arasın diye kasabanın dört bir yanına yolladı ama boğucu sıcak günler mevsimiydi ve Charles geri dönmedi. Her öğleden sonra Frankie, Berenice'e aynı sözleri yineleyip duruyor, Berenice de hep aynı yanıtları veriyordu. Öylesine ki sözcükler artık ezbere söylenen yavan bir ezgiye dönüştü.

"Nerede olduğunu bir bilsem."

"O sokak kedisi için kendini yiyip bitirmekten vazgeç. Geri gelmeyeceğini sana kaç kez söyledim."

"Charles sokak kedisi değil. Neredeyse saf kan bir İran kedisi."

"Ben ne kadar İranlıysam o da o kadar İranlı. O kediyi bir daha zor görürsün. Arkadaş avına çıkmıştır."

"Arkadaş avına mı?"

"Tabii. Kız bulma peşindedir."

"Gerçekten öyle mi?"

"Tabii."

"Öyleyse neden arkadaşını eve getirmiyor? Ne denli büyük olursa olsun bir kedi ailesini seve seve kabulleneceğimi bilmesi gerekirdi."

"Onu bir daha zor görürsün."

"Nerede olduğunu bir bilsem."

Ve her karamsar öğleden sonrasının sesleri birbirleriyle böylesine çakıştı, hep aynı sözcükler yinelendi, sonunda Frankie'ye iki delinin karşılıklı söylediği saçma sapan bir şiir gibi gelmeye başladılar. En son söylediği her zaman "Sanki her şey beni yalnız bırakıp gitti." oluyordu. Sonra başını masaya koyuyor ve korkuyordu.

Ama o öğleden sonra Frankie her şeyi değiştirdi. Aklına parlak bir fikir gelmişti. Bıçağı bıraktı masadan kalktı.

"Dinle, ne yapacağımı biliyorum," dedi.

"Sağır değilim."

"Polise haber vereceğim. Onlar Charles'ı bulur."

"Ben olsam yapmam," dedi Berenice.

Frankie girişteki telefona gitti ve yasaları kedisinden haberdar etti. "Neredeyse saf kan bir İran kedisi," dedi. "Ama tüyleri kısa. Olağanüstü güzellikte gri renkte. Boynunda ufacık bir beyaz var. Charles diye çağrıldığında

gelir ama tepki göstermezse Charlina diye çağırıldığında gelebilir. Adım Bayan Frankie Jasmine Addams, adresim Grove Sokağı, numara 124."

Geri döndüğünde Berenice kıkır kıkır gülüyordu. "Buraya gelip seni bağlayıp sürükleyerek Milledgeville'e götürecekler. Asık suratlı şişman polislerin sokaklardaki tüm erkek kedilerin peşinden koşup "Aman Charles lütfen gel, Charlina hadi tatlım!" diye bağırdıklarını düşünebiliyor musun?"

"Of, kapa çeneni!"

Berenice masada oturuyordu. Gülmeyi kesti. Çabuk soğuması için beyaz porselen bir fincana kahve koyarken koyu renkli gözünde muzip bir ifade vardı.

"Ayrıca," dedi. "Yasaları hafife almanın pek akıllıca bir iş olduğunu sanmıyorum. Neden ne olursa olsun."

"Yasaları hafife almıyorum."

"Az önce orada oturup adını ve evinin numarasını verdin. İstediklerinde seni nerede bulabileceklerini biliyorlar."

Frankie kızarak, "Canları isterse gelsinler" dedi. "Umurumda değil. Umurumda değil." Ansızın suçlu olup olmadığının bilinmesine de aldırmaz olmuştu. "İsterlerse alıp götürsünler."

"Şaka yapıyordum," dedi Berenice. "Artık şakalardan da anlamaz oldun."

"Belki hapse girsem daha iyi olur."

Frankie masanın çevresinde dolaşıyor, onların uzaklaştıklarını duyumsuyordu. Tren kuzeye doğru yol alıyordu. Bir mil, bir mil daha derken gittikçe uzaklaşıyorlardı. Kuzeye gittikleri için havayı gittikçe artan bir soğuk kaplıyordu. Kış alacakaranlığına benzer bir karanlık basmaya başlamıştı. Tren, düdüğünün sesinde kış tınısı, kıvrıla kıvrıla tepelere tırmanıyordu. Bir mil, bir mil da-

ha. Trenin penceresinden önlerinden geçen kış millerini izlerken birbirlerine tırtıllı zarif kâğıtlara sarılmış çikolatalar ikram ediyorlardı. Artık kasabadan çok uzaktaydılar ve neredeyse Winter Hill'e varmak üzereydiler.

"Otursana," dedi Bernice. "Sinirimi bozuyorsun."

Frankie ansızın gülmeye başladı. Yüzünü elinin tersiyle sildi, yeniden masaya döndü.

"Jarvis'in ne dediğini duydun mu?"

"Ne?"

Frankie gülmekten kırılıyordu.

"C.P. MacDonald'a oy verip vermemeyi konuşuyorlardı. Jarvis, 'Sokaktaki köpekleri toplamak için bile adaylığını koysa o üçkâğıtçıya oy vermem', dedi. Hiç bu kadar komik bir şey duymadım."

Berenice gülmedi. Koyu renkli gözü ilk önce köşelerden birine sonra da Frankie'ye baktı. Espriyi kavramıştı. Berenice pembe krep giysisi içindeydi. Pembe tüylü şapkasını masanın üzerine koymuştu. Mavi cam gözü yüzündeki tere mavimsi bir renk katıyordu. Şapkasının tüyünü okşuyordu.

"Biliyor musun Janice ne dedi? Babam son zamanlarda ne denli büyüdüğüme değindiğinde, ona göre aşırı uzun boylu olmadığımı söyledi. Kendisi daha çok on üç yaşından önce boy atmış. Böyle dedi."

"İyi, anladık."

"Boyumun tam kıvamında olduğunu ve artık büyümeyeceğini söyledi. Tüm mankenlerin ve film yıldızlarının..."

"Öyle bir şey demedi," dedi Berenice. "Ben de oradaydım. Yalnız artık büyüyeceğin kadar büyüdüğünü söyledi. Bir sürü şey söylemedi. Seni duyan da Janice bu konuda tez yazmış sanır."

"Dedi ki..."

"Senin çok büyük bir kusurun var Frankie. Biri bir şey söylüyor. Sen onu kafanda öyle bir çarpıtıyorsun ki ortaya apayrı bir şey çıkıyor. Pet teyzen Clorina'ya senin zarif olduğunu söylediğinde Clorina bunu sana aktarmak gafletinde bulunmuştu, sen de koşup herkese Bayan West'in senin kasabanın en zarif insanı olduğunu ve Hollywood'a layık biri olduğunu düşündüğünü ballandıra ballandıra anlattın. Tanrı bilir daha neler dedin. Yapılan en küçük övgüye binbir şey katıyorsun. Kötü bir şey söylendiğinde de aynı şeyi yapıyorsun. Kafanda her şeyi çarpıtıyorsun. Bu önemli bir kusurdur."

"Bana vaaz vermekten vazgeç."

"Bu vaaz değil. Gerçeğin ta kendisi."

Frankie sonunda, "Biraz doğru sayılabilir," diye kabullendi. Gözlerini yumdu. Mutfakta çıt çıkmıyor, yürek atışlarını duyabiliyordu. Konuştuğunda fısıldıyordu. "Bilmek istediğim bir şey var. Sence iyi bir etki bıraktım mı?"

"Ne etkisi? Etki mi?"

"Evet" dedi Frankie gözleri hâlâ kapalı.

"Ne bileyim ben."

"Yani nasıl davrandım? Ne yaptım?"

"Hiçbir şey yapmadın," dedi Berenice.

"Hiçbir şey mi?" diye sordu Frankie.

"Evet. Hortlak görmüş gibi onlara bakakaldın. Sonra konu düğüne geldiğinde kulakların dikleşti ve lahana yaprağı gibi büyüdü. Frankie elini sol kulağına götürdü. "Büyümediler," dedi canı sıkkın. Duraksadı, sonra "Bir gün o etli koca dilinin kökünden koparıldığını ve masanın üzerinde yattığını göreceksin. Bakalım halin ne olacak?"

"Terbiyesizleşme," dedi Berenice.

Frankie kaşlarını çatıp tabanındaki kıymığı aramaya koyuldu. Kıymığın battığı yeri kesip çıkardı. "Bu ben-

den başka herkesin canını acıtır." Yeniden odada dönüp durmaya başladı. "İyi bir etki bırakmadın diye öyle korkuyorum ki!"

"Ne olmuş yani? Honey ve T.T. bir an önce gelseler iyi olacak. Sinirimi bozuyorsun."

Frankie sol omuzunu silkti, altdudağını ısırdı, aniden oturdu başını masaya vurmaya başladı.

"Saçmalama," dedi Berenice. "Bırak böyle davranmayı."

Ama Frankie başı masada kolunun üzerine dayalı, yumruklarını sıkmış kımıldamıyordu. Sesi boğuk ve pürüzlü geliyordu. "Ne hoştular" dedi. "Kimbilir ne iyi vakit geçiriyorlar. Gittiler. Beni burada yalnız bıraktılar."

"Kaldır başını da doğru dürüst davran" dedi Berenice.

"Geldiler sonra çekip gittiler. Beni bu duyguyla bırakıp gittiler."

"Hey, aklıma bir şey geldi," dedi Berenice.

Mutfak sessizdi. Topuğunu dört kez yere vurdu. Biriki-üç-tak. Koyu renkli canlı gözü muzip muzip parlıyordu. Canlı boğuk sesi ritme katıldı.

Frankie hayran
Frankie hayran
Frankie hayran
Düğüne hayran

"Sus," dedi Frankie.

Frankie hayran
Frankie hayran.

Berenice susmuyordu. Sesi, insanın ateşi olduğunda yüreği beyninde ne denli canlı atarsa o denli canlıydı. Frankie'nin başı dönüyordu Masadan bıçağı kaptı. "Aklın varsa sus!"

Berenice ansızın sustu. Mutfağa sessizlik çökmüş, sönükleşmişti sanki.

"Koy o bıçağı yerine."

"Durdurmaya kalk da göreyim."

Bıçağın sapını avucuna yerleştirdi, bıçağı yavaşça eğdi. Uzun bıçak esnek ve keskindi.

"Bırak onu, ŞEYTAN!"

Ama Frankie kalktı, gözlerini kısıp özenle hedef aldı. Bıçağın avucundaki varlığı ellerinin titremesini durdurmuştu.

"Onu atarsan görürsün!" dedi Berenice. "Görürsün!"

Tüm evde çıt çıkmıyordu. Boş ev sanki bir şeyi bekliyordu. Sonra bıçak havada uçtu ve bıçağın ucunun hedefe ulaştığında çıkardığı ses duyuldu. Bıçak merdivene açılan kapının tam ortasına saplandı. Sallanıp duruyordu. Frankie bıçağın devinimi durana dek bıçağı izledi.

"Bu kasabanın en hızlı bıçak atıcısıyım," dedi.

Arkasında duran Berenice sesini çıkarmadı.

"Yarışma olsa birinci olurdum."

Bıçağı kapıdan çıkardı, mutfak masasının üzerine koydu. Avucuna tükürdü, ellerini oğuşturdu.

Sonunda Berenice: "Frances Addams, bunu çok sık yapmaya başladın," dedi.

"Hemen hemen her seferinde hedefi buluyorum."

"Bıçak atmak konusunda babanın ne dediğini biliyorsun."

"Benimle uğraşmamanı sana söylemiştim."

"Bu evde yaşamaya layık değilsin," dedi Berenice.

"Zaten burada uzun süre oturmaya niyetim yok. Evden kaçacağım."

"Bu eski saçmalara yeniden başlama."

"Görürsün. Kasabadan gideceğim."

"Peki, nereye gideceksin?"

Frankie odanın dört bir köşesine baktı, sonra "Bilmiyorum," diye yanıtladı.

"Ben biliyorum," dedi Berenice. "Sen çıldırmışsın. Gideceğin yer belli."

"Hayır," dedi Frankie. Kımıldamaksızın durdu, garip resimli duvarlara bakıyordu. Sonra gözlerini kapadı. "Winter Hill'e gideceğim. Düğüne. İki gözüm çıksın ki bir daha buraya dönmeyeceğim."

Bıçak kapıya saplanıp sallanmaya başlayana dek bıçağı fırlatacağına karar verememişti. Ne de sözler ağzından çıkana dek, bu sözleri söyleyeceğine. Verdiği söz de ani bir bıçak gibi içine saplanmıştı, onu sarsıp duruyordu. Söylediği sözcükler dinginleştiğinde yeniden konuşmaya başladı.

"Düğünden sonra geri gelmeyeceğim."

Berenice Frankie'nin yapış yapış saçlarını geriye itti ve sonunda "Ciddi misin tatlım?" diye sordu.

"Hiç kuşkun olmasın. Burada durup o sözleri boşuna mı ettim sanıyorsun. Palavradan mı? Berenice bazen senin bir gerçeği dünyadaki tüm insanlardan daha geç algılayabildiğini düşünüyorum."

"Ama nereye gideceğini bilmediğini söylüyorsun. Gideceksin ama nereye gittiğini bilmeden. Bana pek akıllıca gelmiyor."

Frankie odanın dört bir yanındaki duvarlara baka baka dünyayı düşünüyordu. Dağınık bir yerdi, hızla dönüyordu. Hem de hiç bu denli dağınık ve büyük gelmemişti ona. Ansızın savaştan görüntüler fırladı dört bir yandan. Frankie'nin düşüncelerinde birbirleriyle çakıştılar. Parlak renkli çiçeklerle bezenmiş odalar ve kuzey denizinde kıyısına gri dalgaların çarptığı bir kara parçası, tanklar ve bombalanmış gözler görüyor, askerlerin

ayak seslerini duyuyordu. Kanatları kopmuş bir uçak yanarak bir çölün göğünden düştü. Dünya gürültücü savaşların sesinden çatlamıştı. Dakikada bin mil hızla dönüyordu. Yer adları Frankie'nin zihninde dönüp duruyordu. Çin, Peachville, Yeni Zelanda, Paris, Cincinnati, Roma... Dizleri titremeye başlayana dek, dönen kocaman dünyayı düşünmeyi sürdürdü. Avuçları terlemişti. Hâlâ nereye gideceğini bilemiyordu. Sonunda mutfağın dört bir yanındaki duvarlara bakmaktan vazgeçti ve Berenice'e dedi ki:

"Derimi yüzmüşler gibi bir duygu içindeyim. Canım buz gibi çikolatalı dondurma çekiyor."

Berenice Frankie'yi omuzlarından tutmuş, bir yandan başını sallıyor bir yandan da sağlam gözünü Frankie'nin yüzüne yaklaştırmış, ona bakıyordu.

"Söylediğim her söz doğruydu." dedi Frankie. "Düğünden sonra buraya dönmeyeceğim."

Bir gürültü duydular. Dönüp baktıklarında Honey ve T.T. Wiliams'ın kapıda durduklarını gördüler. Honey, Berenice'in sütkardeşiydi ama ona hiç benzemiyordu. Yabancı bir ülkeden gelmiş gibiydi. Küba'dan ya da Meksika'dan. Açık renkli teni eflatuna kaçıyordu. Küçük gözleri dingin, zeytinyağı gibiydi, bedeniyse esnek. İkisinin arasında T.T. Williams duruyordu. Saçlarına ak düşmüş iri yarı bir zenciydi. Berenice'den daha yaşlıcaydı. Koyu renkli takım elbisesinin yakasına kırmızı bir rozet takmıştı. T.T., Berenice'in erkek arkadaşlarından biriydi. Siyahların gittiği bir restoranı işleten hali vakti yerinde bir zenciydi. Honey malulen sakat olduğu için askere almamışlardı. İçinde bir şey kopup kırılana dek bir kum ocağında kürek sallamıştı ve bu nedenle artık ağır işlerde çalışmıyordu. Üçü bir arada kapıda siyah bir topluluk oluşturuyordu.

"İçeriye neden öyle sessizce süzüldünüz? Geldiğinizi duymadım."

"Frankie'yle ateşli ateşli bir şeyler tartışıyordunuz," dedi T.T.

"Hazırım," dedi Berenice. "Hem de çoktan beri. Gitmeden önce bir şeyler içmek ister misiniz?"

T.T. Williams, Frankie'ye baktı, ayağını yere sürttü. Nazik bir insandı. Her zaman doğru olanı yapmak, herkesi hoşnut etmek isterdi.

"Frankie huzur bozucu değildir," dedi Berenice. "Değilsin, değil mi?"

Frankie'nin böyle bir soruyu yanıtlamaya pek niyeti yoktu. Honey koyu kırmızı naylondan kendisine bol gelen bir takım giymişti. "Gerçekten giysin çok hoş," dedi Frankie. "Nereden buldun?"

Honey sırasında beyaz ırktan bir öğretmen gibi konuşabilirdi. Oysa eflatun renkli dudaklarını kelebekler gibi hafif ve hızlı oynatarak yalnızca zencilere özgü bir sesle yanıt verdi. Gırtlaktan gelen derin ve her anlama gelebilecek bir "Aaah!" çekti.

Bardaklar ve içinde insanın saçlarını havaya diken cin dolu şişe masanın üzerinde duruyordu ama içki içmediler. Berenice, Paris'le ilgili bir şeyler söyledi ve Frankie'nin duygularına yeni bir duygu daha eklendi. Gitmesini bekliyor gibiydiler oysa o gitmek istemiyordu.

"İçkine su ister misin T.T.?" diye sordu Berenice. Masanın çevresindeydiler. Yalnızca Frankie fazlalık gibi onlardan ayrı, kapının önünde duruyordu. "Hepiniz hoşça kalın," dedi.

"Güle güle tatlım," dedi Berenice. "Konuştuğumuz saçmaları unut. Eğer Bay Addams karanlık bastıktan sonra da dönmezse West'lere git. John Henry'yle oynarsınız."

"Ne zamandan beri karanlıktan korkar oldum?" dedi Frankie. "Hoşça kalın."

"Güle güle," dediler.

Kapıyı kapadı ama kapının ardındaki sesler yine de duyuluyordu. Başını mutfak kapısına dayadı. Karanlığın içinden gelen seslerin yumuşak dalgalanmalarını duyabiliyordu. "Eveet, eveet..." Sonra seslerin düzensiz akışı içinde Honey'nin sesi yükseldi. "Geldiğimizde Frankie'yle aranızda neler oluyordu?" Berenice'in vereceği yanıtı iyice duyabilmek için kulağını kapıya iyice dayadı. Sonunda yanıt geldi "Saçma sapan bir şey. Frankie saçmalıyordu." Gitmelerine dek onları dinledi.

Boş eve karanlık basıyordu. Berenice akşam yemeğinden hemen sonra evine gittiği için Frankie babasıyla yalnız kalırdı. Bir zamanlar öndeki yatak odasını kiraya vermişlerdi. Babaannesinin öldüğü yıldı ve Frankie o zamanlar dokuz yaşındaydı. Ön yatak odasını Bay ve Bayan Marlowe adında birileri kiralamıştı. Frankie'nin tek anımsadığı onların adi insanlar olduklarına ilişkin yorumdu. Oysa orada kaldıkları sürece ön oda ve Bay ve Bayan Marlowe, Frankie'yi büyülemişlerdi. Evde olmadıkları zamanlarda odaya girip sessizce eşyalarını karıştırmaya bayılıyordu. Bayan Marlowe'un sprey parfüm şişesini, gri pembe pudra ponponunu ve Bay Marlowe'un tahta ayakkabı kalıplarını... Sonra, bu insanlar bir öğleden sonra gizemli bir biçimde ortadan yok oldular ve Frankie de bunu hiçbir zaman çözemedi. Yaz mevsiminin pazar günlerinden biriydi. Marlowe'ların kapısı açık duruyordu. Frankie odanın yalnızca bir bölümünü görebiliyordu, tuvalet masasını ve de Bayan Marlowe'un korsasının asılı olduğu yatağın ayak ucunu. Sessiz odadan Frankie'nin anlayamadığı bir ses geliyordu. İçeriye adım atamaz Frankie öyle bir görüntüyle karşılaştı ki, tek bir

bakış onun ağlayarak "Bay Marlowe kriz geçiriyor!" diye bağıra bağıra mutfağa koşmasına yetti. Berenice girişi telaşla geçti ama odada olanları görür görmez dudaklarını ısırıp kapıyı hızla vurup kapattı. Anlaşılan babasına da olanları anlattı çünkü o gece babası Marlowe'ların çıkmaları gerektiğini söyledi. Frankie, Berenice'i sorguya çekip olanı biteni öğrenmek istedi ama Berenice yalnızca onların adi insanlar olduklarını ve evde belirli insanlar olduğu için en azından kapıyı kapatmayı akıl etmeleri gerektiğinden öte bir şey demedi. Frankie belirli insanlarla kendisinin kastedildiğini anlamasına anladı ama yine de bir şey anlayamadı. "Ne tür bir krizdi?" diye sordu. Berenice'in verdiği tek yanıt "Adi bir krizdi canım." oldu. Frankie sesinin tınısından kendisinden bir şeyler gizlendiğini kavrayabiliyordu. Sonradan tek anımsadığı Marlowe'ların adi insanlar olduğu oldu. Adi insanlar oldukları için eşyaları da adiydi. Marlowe'ları unutalı epey olmuştu, yalnızca adlarını ve bir zamanlar ön odayı kiraladıklarını anımsıyordu. O günden sonra adi insanlar ona gri pembe pudra ponponlarını ve sprey parfümlerini çağrıştırır oldu. Ön yatak odası bir daha kiraya verilmedi.

Frankie askılığa gidip babasının şapkalarından birini giydi. Aynada karanlık yüzüne baktı. Düğünle ilgili konuşma ve o gün öğleden sonra sorduğu soruların tümü yanlış olmuştu. Berenice de hep şakayla karışık yanıtlar vermişti. İçindeki duyguyu adlandıramıyordu. Karanlık gölgeler ona hortlakları anımsatana dek orada öylece durdu.

Frankie evin önündeki sokağa çıktı ve elleri kalçasına dayalı ağzı açık gökyüzüne bakakaldı. Eflatun rengindeki gökyüzü ağır ağır kararıyordu. Çevrede akşa-

mın seslerini duyabiliyor, sulanan çimlerin hafif, taze kokusunu duyumsayabiliyordu. Mutfak o saatlerde çok sıcak olduğu için bir süre dışarı çıkardı. Ya bahçedeki meşrubat büfesinin ya da arka bahçedeki serin ve karanlık çardağın altında oturur, bazen de bıçak atarak oyalanırdı. Oyunlar yazardı. Gösterilerde giydiklerinin tümü ufalmış üstelik çardağın altında yazdıklarını oynamayacak denli büyümüştü. O yaz çok soğuk oyunlar yazmıştı. - Eskimolar ve soğuktan donan kaşiflerle ilgili. Sonunda karanlık bastığında eve girdi. Ama o gece Frankie'nin aklı ne bıçaklarda ne meşrubatta ne de gösterilerdeydi. Orada durup gökyüzünü izlemeyi de istemiyordu. Yüreği eski soruları yineliyordu, baharla gelen eski korkular depreşmişti.

Yalın ve çirkin bir şeyler düşünmeliydi. Bu nedenle alacakaranlık gökyüzüne yüz çevirip evlerine baktı. Frankie kasabanın en çirkin evinde oturuyordu ama orada daha uzun süre oturmayacağını biliyordu. Ev boş, ve karanlıktı. Döndü, bloku geçip West'lere giden kaldırımda yürümeye başladı. John Henry evlerinin önündeki verandanın parmaklığına dayanmış duruyordu. Arkasındaki aydınlık pencereden yansıyan ışıkta, bir parça kâğıdın üzerine çizilmiş küçük siyah bir kâğıt bebeği andırıyordu.

"Hey," dedi Frankie. "Babam ne zaman eve dönecek merak ediyorum." John Henry yanıt vermedi.

"O karanlık çirkin eve tek başıma dönmek istemiyorum."

Kaldırımda duruyor John Henry'ye bakıyordu. Derken aklına zekice yapılmış politik espri geldi. Parmaklarını pantolonunun ceplerine kanca gibi takarak:

"Eğer bir seçimde oy vermen gerekse kime verirdin?" diye sordu.

John Henry'nin sesi yaz gecesinde pürüzsüz ve yüksek çıktı. "Bilmiyorum."

"Örneğin bu kasabanın belediye başkanı olması için oyunu C.P. MacDonald'a verir miydin?"

John Henry'den ses çıkmadı.

"Verir miydin?"

Bir türlü onu konuşturamıyordu. Ne denli uğraşırsa uğraşsın John Henry'den yanıt alamadığı anlar vardı. Bu nedenle Frankie karşılık alamadan konuşmasını sürdürmek zorunda kaldı. Öyle olunca da espriyi artık pek zekice bulmamaya başladı. "Ben olsam sokaktaki köpekleri toplaması için bile ona oy vermezdim."

Karanlığın bastığı kasaba çok sessizdi. Ağabeyi ve nişanlısı, çoktan Winter Hill'e varmışlardı. Kasabayı yüzlerce mil ötede bırakmışlardı ve artık çok uzaklardaki bir kentteydiler. Onlar onlardı ve Winter Hill'deydiler, o da oydu ve aynı eski kasabada tek başınaydı. Yüzlerce uzun mil onu çok hüzünlendirmiyor, kendini çok uzaklardaymış gibi duyumsamasına neden olmuyordu. Daha çok onların onlar olmasına ve onlarla birlikte olamayışına üzülüyordu. Kendisi yalnızca kendisiydi, onlardan ayrıydı, tek başınaydı. Bu duygu onu neredeyse hasta ediyordu. Birden aklına çözüm getiren bir şey geldi. Yüksek denilebilecek bir sesle, *"Onlar benim biz halim,"* dedi. Daha dün ve de yaşamının on iki yılı boyunca yalnızca Frankie olmuştu. Hep bir *"ben"* insanı olmuştu. Her şeyi tek başına yapmak zorunda olan. Onun dışındaki insanların tümü *"Biz"* diyebiliyorlardı. Berenice *"Biz"* dediğinde ya Honey ve annesine, ya kaldığı yere ya da gittiği kiliseye değinmiş olurdu. Babasının *"Biz"*i dükkânıydı. Tüm kulüp üyelerinin benimseyecekleri ve anlatabilecekleri bir *Biz*leri" vardı. Ordudaki askerler ve zincire vurulmuş suçlular bile *"Biz"* diyebi-

lirlerdi. Oysa zavallı Frankie'nin *"Biz"*i yoktu. Belki yalnızca onun, John Henry'nin ve Berenice'in geçirdikleri o ürkünç yaza *"Biz"* denebilirdi - bu da Frankie'nin dünyada en az arzuladığı *"Biz"*di. Oysa bu ansızın sona ermiş, her şey değişmişti. Ağabeyi ve onun gelini vardı ve ilk kez gördüğünde içinden bir şey: *"Onlar benim biz halim,"* diyebilmişti. Bu nedenle de onların Winter Hill'de olması ona garip bir duygu veriyordu. Onlar oradaydı, Frankie de onlardan uzakta tek başına boş bir çuval gibi kasabada kalakalmıştı.

John Henry "Neden öyle iki büklüm duruyorsun?" diye seslendi.

"Ağrım var galiba. Sanırım bir şey dokundu."

John Henry hâlâ parmaklığın uzun direğine tutunmuş kımıldamıyordu.

"Dinle," dedi sonunda Frankie. "Bize yemeğe gelip gece kalmaya ne dersin?"

"Gelemem."

"Neden?"

John Henry dengesini bulabilmek için kollarını iki yana açarak parmaklığın üzerinde yürümeye başladı. Pencereden sızan sarı ışıkta küçük siyah bir kuşu anımsatıyordu. İlerideki direğe kazasız belasız varana dek yanıt vermedi.

"Çünkü..."

"Çünkü neden?"

John Henry sesini çıkarmadı. Bunun üzerine Frankie, "Kızılderili çadırını dışarı çıkarır, arka avluda yatarız diye düşünmüştüm," dedi. "İyi vakit geçiririz."

John Henry'den hâlâ ses çıkmıyordu.

"Biz yakın akrabayız. Seni hep ben eğlendiriyorum. Sana bir sürü armağan verdim."

John Henry hiçbir şey demeden geri döndü yeniden öbür direğe dek yürüdü, kollarını direğe doladı, Frankie'ye baktı.

"Doğru söyle neden gelmiyorsun?"

"Çünkü Frankie, canım istemiyor."

"Salak!" diye haykırdı Frankie. "Çok çirkin ve yalnız olduğun için seni çağırdım."

John Henry çevik bir hareketle aşağıya atladı. Frankie'ye seslendiğinde sesi pürüzsüz bir çocuk sesiydi.

"Hiç de yalnız değilim."

Frankie nemli avuçlarını şortunun yanlarına sildi. İçinden bir ses ona, "Hiç durma, dön eve git." diyordu. Oysa dönüp gidemedi. Henüz gece olmamıştı, sokaktaki evler karanlıktı, pencerelerde tek tük ışıklar yanmaya başlamıştı. Sık yapraklı ağaçlarda karanlık birikmişti. Uzaktaki şekiller gri renge bürünmüş belirgin görüntülerini yitirmişlerdi ama gece henüz gökyüzünü tümüyle sarmamıştı.

"Bir gariplik var," dedi. Frankie. Her şey aşırı sessiz. İçimden bir şey beni uyarıyor. Bahse girer misin? Yağmur yağacak."

John Henry onu parmaklıkların ardından izliyordu.

"Ürkünç, çok ürkünç bir boğucu sıcak fırtınası olacak. Belki de bir tayfun."

Frankie durmuş geceyi bekliyordu. Tam o anda bir borazan sesi duyuldu. Biri, kasabada, çok uzak olmayan bir yerde hüzünlü, ağır bir blues ezgisi çalıyordu. Frankie'nin kim olduğunu bilmediği zenci bir çocuğun buruk borazanıydı bu. Ezgide Frankie'ye tüm baharı, çiçekleri, yabancıların gözlerini ve yağmuru geri getiren bir şeyler vardı. Başı öne eğik, gözleri kapalı, bedeni gergin dinlemeye koyuldu.

Ezgi başlangıçta ağır, karanlık ve hüzünlüydü. Sonra

ansızın borazanın sesi gitgide yükselerek zikzaklar çizen pırıltılı ve çılgın bir caz ezgisine dönüştü. Canlı caz parçasının sonuna doğru sesin tınısı incelip uzaklaştı. Ezgi yinelendiğinde sanki sorunlarla dolu uzun mevsime değiniyordu. Frankie karanlık kaldırımda öylece duruyor, yüreğindeki soluksuzluk dizlerinde kenetleniyor, boğazında bir şeyler düğümleniyordu. Sonra Frankie'nin inanmak istemediği bir şey oldu. Ezgi tam kıvamını bulmuşken müzik durdu ve borazan sustu. Çalmıyordu artık. Frankie bir an için bunu kabullenemedi, yitmiş hissediyordu kendini.

Sonunda John Henry'ye, "Borazandaki tükürükleri siliyordur, birazdan sonunu getirir." dedi.

Oysa müzik yinelenmedi. Ezgi kırık ve yarım kaldı. Frankie içindeki gerginliğe dayanamıyordu. Çılgınca bir şey yapması gerekliydi. O ana dek hiç yapmadığı ani bir şey. Başını yumruklamaya başladı ama yararı olmadı. Yüksek sesle konuşmaya başladı, ne dediğine dikkat etmiyor, ne diyeceğini bilemiyordu.

"Berenice'e geri dönmemek üzere kasabadan gideceğimi söyledim. Bana inanmadı. Bazen onun, dünyanın en geri zekâlı insanı olduğuna inanasım geliyor." Sesi testere gibi gıcırtılı ve sertti. Yüksek sesle yakınıyor, bir sonraki sözcüğün ne olacağını bilmeden konuşuyor, kendi sesini dinliyor ama duydukları fazla bir anlam taşımıyordu. "Onun gibi bir salağa laf anlatmaya çalışıyorum ama ha duvarla konuşmuşum, ha onunla. Söyleye söyleye dilimde tüy bitti. Ona bu kasabadan gitmemin kaçınılmaz olduğunu söyledim."

Konuştuğu artık John Henry değildi, onu görmüyordu bile. John Henry ışık yanan pencerenin önünden çekilmişti ama Verandada durmuş onu dinliyordu. Bir süre sonra:

"Nereye?" diye sordu.

Frankie yanıt vermedi. Birden suskun kalakalmıştı. İçinde ansızın doğan bir duygu ona nasıl olsa nereye gideceğini söyleyecekti. Bir an sonra gideceği yerin adının da aklına geleceğini biliyordu. Yumruklarını ısırarak bekledi ama ne yerin adını ne de dönüp duran dünyayı düşünmeden. Zihninde ağabeyi ve nişanlısı canlanmıştı. Yüreği o denli daraldı ki neredeyse parçalandığını duyumsuyordu.

John Henry tiz çocuk sesiyle soruyordu, "Seninle yemek yememi, sonra da çadırda seninle beraber uyumamı mı istiyorsun?"

"Hayır," dedi Frankie.

"Az önce çağırdın ama."

John Henry West'le ne tartışacak, ne de konuşacak durumdaydı çünkü Frankie tam o anda kim olduğunu ve dünyaya nasıl katılacağını anlayıverdi. Daralan yüreği ferahladı, iki küçük kanat gibi açıldı. Konuştuğunda sesi güvenliydi.

"Nereye gideceğimi biliyorum."

John Henry, "Nereye?" diye sordu.

"Winter Hill'e gideceğim. Düğüne"

John Henry'nin, "Zaten biliyordum," demesini bekledi. Sonunda ani gerçeği yüksek sesle söyledi. "Onlarla gideceğim. Winter Hill'deki düğünden sonra nereye giderlerse ben de oraya gideceğim. Onlarla gideceğim."

John Henry suskundu.

"İkisini de o denli seviyorum ki. Her yere beraber gideceğiz. Sanki tüm ömrüm boyunca onların bir parçasıydım. İkisini de o denli seviyorum ki."

Bunları dile getirdikten sonra artık ne yapacağını bilmez düşünüp durmasına gerek kalmamıştı. Gözlerini açtı. Gece olmuş, eflatun renkli gökyüzü sonunda karar-

mış, bükük yıldız ışıltılarını ve bükümlü gölgeleri beraberinde getirmişti. O ana dek, böylesine güzel bir gece görmemişti.

Frankie gökyüzüne bakıyordu ama kim olduğunu, dünyadaki yeri ve o anda neden orada durduğu soruları yinelendiğinde, her zamanki gibi acı vermediler, yanıtsız da kalmadılar. Kim olduğunu ve nereye gideceğini artık biliyordu. Ağabeyini ve nişanlısını seviyordu ve düğünün bir üyesiydi. Üçü dünyaya açılacaklar, her an beraber olacaklardı. Ürkünç bahardan ve çılgın yazdan sonra korkuları dinmişti, artık korkmuyordu.

II. Bölüm

1

Düğünden önceki günün, Frankie Jasmine'in o güne dek bildiği günlerden bir farkı vardı. O gün kasabaya indi. Dışa kapalı bomboş bir yazdan sonra kasaba ansızın Frankie'nin önünde açılmış, Frankie bir yere ait olmuştu. Frankie Jasmine gördüğü her şeyin parçası olmaya başlamıştı. O cumartesi günü, aniden kasabaya katılan bir üye olarak dolaşıyor, sokaklarda bir kraliçe gibi geziniyor, bütünle birleşiyordu. Başından beri dünyanın kendinden kopuk olmadığı, kendini onun içinde duyumsadığı bir gündü o. Bu nedenle birçok olay bir arada olmaya başladı - olanlarsa Frankie Jasmine'i şaşırtmadı. Her biri büyülü bir doğallıktaydı.

John Henry'nin amcalarının birinin kır evinde, şeker kamışının suyunu elde etmek için at gözlüğü takılmış yaşlı bir katırın aynı döngü içinde dönüp durduğunu görmüştü. O yaz, izlediği değişmeyen yollar açısından o katırı anımsatıyordu. O güne dek kasabada, ne alırsan 10 sent olan dükkânların tezgâhlarının çevresinde pineklemiş, Palace Sineması'nın ön sıralarında oturmuş, babasının dükkânında ya da sokak başlarında durup askerleri izlemişti. Oysa o sabah her şey değişikti. Düşünde bile göremeyeceği yerlere gitti. Örneğin Frankie Jasmine olarak bir otele gitti. Kasabanın en iyi oteli değildi

kuşkusuz, iyice bile değildi ama yine de bir oteldi ve Frankie Jasmine oradaydı. Üstelik o güne dek görmediği bir askerle birlikte. Bu da beklenmedik bir olaydı. Eski Frankie, daha dün, böyle bir sahneyi bir sihirbazın kutusundan izleseydi dünyada inanmaz dudak bükerdi. Oysa o sabah pek çok yeniliğin olduğu sabahtı ve garip olan şaşırma duygusunun da değişmiş olmasıydı, beklenmedik yerine hep bildiği, aşina olduğu şeyler onu garip bir şekilde şaşırtıyordu.

Gün ağarırken uyanmıştı o sabah. Sanki gece boyunca ağabeyi ve nişanlısı da yüreğinin derinliklerinde uyumuşlardı. Uyanır uyanmaz aklına düğün geldi, onun yanı sıra da kasaba. Kasaba, gideceğini bilirmiş gibi onu çağırıyor, onu bekliyordu. Odanın pencerelerini serin bir şafak mavisi kaplamıştı. MacKean'lerin horozu ötmeye başladı. Kalktı hemen gece lambasını ve makineyi açtı.

Dünün eski Frankie'si şaşkındı, oysa F. Jasmine hiçbir şeye şaşırmıyordu. Çok uzun süredir düğünden haberi var gibiydi. Karanlık geceler bir şeyleri böler, ani bir değişiklik olduğunda, değişiklik olduğu sırada kuşku egemen olur ama gece uyuyarak geçirildikten sonra ertesi sabah değişiklik insana o denli ani olmuş gibi gelmemeye başlar. Daha önceki on iki yıl boyunca bu böyle olmuştu. İki yaz önce West'lerle deniz kenarındaki Port Saint Peter'e gitmişlerdi. Boz rengi okyanusuyla ve boş kumsalıyla ilk denizli gece ona yabancı gelmiş, gözlerini kısıp kuşkuyla ona buna dokunmuştu ama ilk gece sona erip, sabah uyandığında Port Saint Peter sanki yaşam boyunca bildiği bir yer gibi gelmişti ona. Düğünde de böyle olmuş, sorgulayacak bir şey kalmamıştı. Başka şeyler düşünmeye koyuldu.

Üzerinde yalnızca dizlerine dek kıvırdığı mavi beyaz çizgili pijama pantolonuyla yazı masasında otur-

muş, sağ ayağını çıplak sol ayağının üzerinde sallayarak o son günde neler yapması gerektiğini düşünüyordu. Bazıları belliydi ama parmak hesabıyla ya da sözcüklerle sıraya konulamayacak olanları da vardı. İlk iş olarak kendine, üzerinde yatık harflerle *Sayın Bayan F. Jasmine Addams* yazılı küçük birkartvizit yapmaya karar verdi. Yeşil göz siperliğini taktı, iki kulağının her birinin arkasına birer dolmakalem yerleştirdi ama bir türlü kendini yaptığı işe veremiyordu, bu nedenle bir süre sonra kasabaya gitmek üzere hazırlanmaya başladı. Olabildiğince yetişkinler gibi giyinmeye özen gösterdi. Pembe organze elbisesini giydi, ruj ve Sweet Serenade sürdü. Aşağıya indiğinde, her zaman erken kalkan babası mutfaktaydı.

"Günaydın baba."

Babasının adı Royal Quincy Addams'tı ve kasabanın ana caddesine çok yakın bir yerde bir kuyumcu dükkânı vardı. Babası, F. Jasmine'e homurdanmaya benzer bir yanıt verdi çünkü babası sabahları kendilerine gelebilmek için üç bardak kahve içen yetişkinlerden biriydi. O günün getireceği didinmeleri göğüsleyebilmek için o an birazcık huzura ve sessizliğe gereksinimi vardı. F. Jasmine gece su içmek için kalktığında onun odasında dolaştığını duymuştu. O sabah yüzü kâğıt gibi beyazdı, gözleriyse kanlı ve yorgun. Üzerindeki kahve fincanı tam yerine oturmadı, gürültü çıkardı diye fincan tabağından nefret ettiği sabahlardan biriydi. Bu nedenle fincanını ya masanın üzerine ya da ocağın üzerine bırakıyordu. Her yerde sineklerin sessizce konup kalktıkları kahverengi daireler oluşmuş, yere de biraz şeker dökülmüştü. Babası arada şeker taneciklerinin üzerine basıyor, her çıtırtıda yüzü kasılıyordu. O sabah dizleri çıkmış gri bir pantolon ve doğru dürüst iliklenmemiş bir gömlek giymiş,

gevşek bağlanmış bir kravat takmıştı. Hazirandan beri babasına karşı kendi kendine bile itiraf etmekten kaçındığı bir kin duyuyordu - "Hâlâ babasıyla yatmak isteyen bu kuş beyinli de kim?" dediğinden beri - ama artık bu kin de geçmişti. Birden babasını ilk kez görüyormuş gibi geldi ona. Ama yalnızca o anı kapsayan bir ilk kez değildi bu. O an eski günlerin görüntülerini de beraberinde getirdi. Zihninde tüm bu görüntüler birbirleriyle çakıştılar. Sürekli değişen anılar F. Jasmine'in başı yana eğik, kımıldamaksızın öylece durup babasını hem odanın gerçekliğinden, hem de kendi içinde bir yerden izlemesine neden oldu. Ama söylenmesi gerekli olan şeyler vardı. Konuştuğunda sesi doğal çıkıyordu.

"Baba sana söylemek istediğim bir şey var. Düğünden sonra buraya dönmeyeceğim."

Babasının duymasına yarayan, çevreleri eflatun renkli iri kulakları vardı, oysa dinlemiyordu. Babası duldu; annesi, Frankie doğduğu gün ölmüştü ve babası dul olduğu için yerleşik alışkanlıkları vardı. Bazen, genellikle de sabahları kalktığında Frankie'nin söylediklerini dinlemezdi. Bu nedenle sesini yükseltip sözlerini kavramasını sağlamaya çalıştı.

"Düğün için giysi ve ayakkabı almam gerekli. Bir de pembe ipek çorap."

Babası bu kez duydu. Bir süre düşündü, sonra onayladığını göstermek için başını salladı. Ocaktaki yulaf kaynadıkça, mavi renkli yapışkan kabarcıklara dönüşüyordu. F. Jasmine sofrayı kurarken geçmiş günlere döndü. Pencere camlarında buzdan çiçeklerin oluştuğu kış sokaklarında çalışırken babasının son anda çözülmesi gereken matematik problemlerini açıklayan sesini ve elinin yanık tenli kabalığını anımsadı. Mavi, uzun bahar geceleri de geri geldi. Babasını verandada ayaklarını

parmaklığı dayamış eski Frankie'ye Finny'nin Yeri'nden aldırdığı buz gibi birayı içerken, dükkânda çalıştığı tezgâhın üzerine eğilmiş küçücük bir yayı yağlarken, yuvarlak büyülteciyle bir saati incelerken ya da ıslık çalarken gördü. Anılar ansızın bölük pörçük üşüştüler. Her biri yaşandıkları mevsimin rengindeydi ve F. Jasmine yaşamında ilk kez ardında bıraktığı on iki yıla geri döndü ve bu yılları uzaktan bir bütün olarak izledi.

"Sana mektup yazarım baba."

O anda babası mutfağın solgun ışığında bir şeyini kaybetmiş ama bir türlü ne olduğunu anımsayamayan biri gibi dolaşıp duruyordu. F. Jasmine onu izlerken duyduğu kini unuttu, ona acıdı. Evde tek başına kaldığında yalnızlık çekecek, F. Jasmine'i özleyecekti. Hüznünü belirtecek sözcükler aradı. Onu sevmek istiyordu oysa babası tam o anda kuralları yineleyeceği zamanlarda yaptığı gibi gırtlağını temizledi ve

"Arka verandadaki alet kutusunun içindeki kerpetenle tornavidaya ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

"Kerpetenle tornavida?" F. Jasmine omuzlarını kamburlaştırmış, sol bacağını dizine doğru bükmüş duruyordu. "Onları ödünç aldım baba."

"Şu anda neredeler?"

F. Jasmine bir süre düşündü. "West'lerde."

"Şimdi beni iyi dinle," dedi babası. Sözcükleri elinde tuttuğu, yulafı karıştırdığı kaşıkla vurguluyordu. "Her şeyi yerli yerine bırakmayı bir türlü öğrenemediysen artık zamanı geldi. Öğrenmemekte direniyorsan bundan sonra görürsün." Tehdit edercesine ona uzun uzun baktı ve sözünü tamamladı: "Öğrenmenin zamanı geldi. Bundan sonra aklını başına topla. Yoksa ben sana gösteririm." Birden havayı kokladı. "Ekmekler mi yanıyor?"

F. Jasmine evden çıktığında henüz erkendi. Şafağın yumuşak gri rengi aydınlanmıştı, gökyüzü henüz kurumamış suluboya bir resmin ıslak solgun maviliğindeydi. Pırıl pırıl havada tazelik, yanık kahverengi çimende de serin çiy vardı. Sokağın aşağısındaki bir bahçeden yüzme havuzu yapmaya çalışan komşu çocukların sesleri duyuluyordu. Her yaşta her boyda çocuk vardı ve hiçbiri hiçbir şeyin üyesi değildi. Daha önceki yazlarda eski Frankie kasabanın o bölgesinde yüzme havuzu yapmaya çalışan çocukların önderi ya da başkanı gibiydi oysa artık on iki yaşındaydı ve onların değişik derinliklerde çukurlar kazmaya çalışacaklarını ama bu çukurların serin temiz suyla dolu yüzme havuzlarından başka her şeye benzeyeceğini, sonunda da sığ çamurla dolu geniş derin hendekler oluşacağını daha o günden biliyordu.

F. Jasmine bahçeyi geçerken gözünün önünde oraya buraya koşuşan çocukları canlandırıyor, sokağın aşağılarından şarkı söyler gibi yükselen bağrışları duyuyor ve ilk kez o sabah bu seslerde bir tatlılık buluyor, duygulanıyordu. Üstelik garip olan, nefret ettiği kendi bahçesinin de ona aynı duyguyu vermesiydi. Uzun süredir bahçeye doğru dürüst bakmadığını düşündü. Karaağacın altında, gerektiğinde gölgelik yerlere çekilebilen hafif bir eşya sandığından yapılma üzerinde 'ÇİY DAMLASI HANI' yazılı bildik meşrubat büfesi duruyordu. Limonataların soğutulduğu kovanın büfenin içine konulduğu, eski Frankie'nin de Meksika şapkası alnına eğik, çıplak ayakları tezgâhın üzerinde, gözleri kapalı, güneşte ısınmış hasırın keskin kokusunu içine çekerek müşteri beklediği saatti. Gelen olduğunda John Henry'yi şekerleme almak için A&P 'ye yollar ama diğer zamanlarda içindeki şeytana uyarak dükkândaki tüm malları kendisi tüketirdi. Ama sabah dükkân çok küçük ve za-

vallı göründü ona F. Jasmine orayı artık hiç işletmeyeceğini biliyordu. Bu iş bitmiş, sanki çok eskilerde kalmıştı. Ansızın aklına bir şey geldi. Yarından sonra, Janice ve Jarvis'le birlikte çok uzaklarda olduğunda eski günleri düşünecek ve... Ama bu tasarısı yarım kaldı çünkü adlar aklına geldiğinde içini öyle bir düğün sevinci sardı ki aylardan ağustos olmasına karşın ürperdi.

Ana cadde F. Jasmine'e yıllar sonra dönülmüş bir yer gibi geldi, oysa daha geçen çarşamba günü orada dolaşmıştı. Dört blok boyunca dizili tuğla dükkânlar aynı tuğla dükkânlardı. Büyük beyaz banka ve az ötede de bir dolu penceresi olan bez fabrikası görünüyordu. İnce bir çim şeridi geniş caddeyi ikiye bölüyor, bunun iki yanından arabalar çevreyi kollar gibi ağır ağır geçiyorlardı. Parlayan boz rengi kaldırımlar, yayalar, dükkânların çizgili tenteleri, hiçbiri değişmemişti - ama yine de o gün orada yürürken F. Jasmine kendini kasabayı ilk kez canı istediği gibi dolaşan bir yabancı gibi duyumsuyordu.

Bununla da bitmedi. Caddenin solundan aşağıya doğru yürüyüp, sağ kaldırımdan geri döndüğünde başka bir şeyin daha bilincine vardı. Değişik insanlarla bağlantılıydı bu. Bazılarını tanıyordu, bazılarıysa yoldan geçen yabancılardı. Arabasının tıkırdayan oturma yerinde gururla dimdik oturan yaşlı bir zenci at gözlüğü takılmış hüzünlü bir katırı cumartesi pazarına doğru sürüyordu. F. Jasmine'le zenci göz göze geldiler. Aslında yalnızca görünüşte bu böyleydi. F. Jasmine adamın gözleriyle kendi gözleri arasında nitelendiremediği bir iletişim oluştuğunu duyumsadı. Birbirlerini tanıyor gibiydiler. Araba kasabanın parke taşlı yolundan takırdıyarak geçerken zencinin yurdunun toprakları, kır yolları ve koyu renkli dingin çam ağaçları da bir anlığına görüntüye ka-

tıldı. F. Jasmine onun da kendisini tanımasını arzuluyordu, düğünü bilmesini de.

O dört blok boyunca aynı olay MacDougal'ın dükkânına giren bir bayanla, büyük Milli Banka'nın önünde otobüs bekleyen ufak tefek bir adamla ve babasının Tut Ryan adlı bir arkadaşıyla da yinelendi. Sözlerle tanımlanamayacak bir duyguydu bu - sonradan evde Berenice'e bu duyguyu anlatmaya çalıştığında Berenice gözlerini şaşkınlıkla açarak "İletişim mi? İletişim mi?" diye sözcüğü bastıra bastıra yineledi durdu. Ama her şeye karşın duygu, varlığını sürdürüyordu. Sorular ve yanıtları nasıl birbirleriyle bağlantılıysa bu da öyleydi. Ayrıca Milli Banka'nın önündeki kaldırımda on sent buldu. Başka bir gün olsaydı çok şaşırırdı oysa o sabah parayı ışıltısını görmek için bir anlığına uzağında tuttu sonra da pembe cebine koydu. Günün erken saatlerindeki saydam mavi gökyüzünün altında yürürken içinden yeni bir güç, bir hafiflik, bir kimlik yükseliyordu.

F. Jasmine düğüne ilk kez Blue Moon denilen yerde değindi. Blue Moon'a dolaşa dolaşa varmıştı; çünkü Blue Moon ana caddede değildi, nehirboyunda, Ön Cadde denilen sokaktaydı. Maymunun sahibi adamın ve maymunun çaldığı laternanın sesini duymuş, duyar duymaz da onları bulmak için yön değiştirmişti. Tüm yaz boyunca maymunun sahibini ve maymunu görmemişti. Kasabadaki son gününde onlarla karşılaşması ona sanki bir şeyin işareti gibi geldi. O denli uzun bir süredir onları görmemişti ki neredeyse öldüklerine inanmaya başlayacaktı. Soğuktan hastalanırlar diye kışları sokaklarda dolaşmazlar, ekimde güneye, Florida'ya giderler, baharda havalar ısındığında kasabaya gelirlerdi.

Başka kasabalara da giderlerdi, yine de eski Frankie, yazları onlarla değişik yerlerdeki gölgelik sokaklarda

sürekli karşılaşmıştı; bu yaz dışında. Çok tatlı, minicik bir maymundu, sahibi de iyi bir adamdı. Eski Frankie onları hep sevmişti ve şimdi onlara tasarılarını ve düğünü anlatmak için sabırsızlanıyordu. Düğünün olacağını bilmeleri gerekliydi. Bu nedenle laternanın tutuk sesini duyar duymaz onları aramaya koyuldu. Ses nehir boyundaki Ön Cadde'den geliyordu. Onları bulmak için ana caddeden yan sokağa saptı ama tam Ön Cadde'ye varacakken laterna sustu. Hiçbir yerde göremedi onları. Belki de bir kapıda ya da bir dükkânın önünde durmuşlardı. F. Jasmine sağa sola bakarak yürümeye koyuldu.

Yoksul ve küçük dükkânlarla dolu olmasına karşın Ön Cadde, ona her zaman çekici gelmişti. Sokağın solunda aralarından kahverengi nehrin ve yeşil ağaçların göründüğü depolar, sağındaysa Frankie'nin bir türlü ne demek olduğunu anlayamadığı, üzerinde Profilaktik Askeriye yazılı bir levha vardı. Ondan sonra da küçük dükkânlar geliyordu. Vitrininde buz parçaları arasından şok geçirmiş gibi bakan tek bir balığın olduğu kokan bir balıkçı, bir tefeci, dar girişinde modası geçmiş giysilerin, önündeki kaldırımda da eski püskü ayakkabıların dizili olduğu bir eskici yan yana dizilmişlerdi. En sonda da Blue Moon denen yer vardı. Parke taşı döşenmiş bir sokaktı ve kızgın güneşte kızgın ve huzursuz bir görünüşü vardı. Frankie yürüdükçe ızgaraların çevresinde birikmiş yumurta ve limon kabuklarıyla karşılaşıyordu. İyi bir sokak değildi ama eski Frankie yine de arada sırada orada dolaşmaktan hoşlanırdı.

Sokak sabahları ve hafta içinde öğleden sonraları sakin, akşam üzerleri ve tatil günlerinde de dokuz mil ötedeki kamptan gelen askerlerle dolu olurdu. Askerler, Ön Cadde'yi öbür sokaklara yeğ tutar gibiydiler ve kaldırım bazen kahverengi askerlerden oluşan bir nehre

benzerdi. Tatil günlerinde kasabaya gelirler, gürültücü ve neşeli topluluklar halinde orada burada dolaşırlar ya da ergin kızlarla birlikte kaldırımları arşınlarlardı. Eski Frankie onları hep kıskanarak izlemişti. Ülkenin dört bir yanından gelmişlerdi ve pek yakında dünyanın dört bir yanına gideceklerdi. Yaz günlerinin uzun alacakaranlığında toplu halde dolaşırlar, haki renkli şortunu giymiş, Meksika şapkasını takmış olan eski Frankie de onları uzaktan tek başına izlerdi. Askerlerin çevresindeki havayı uzak yerlerin gürültüleri ve iklimleri sarar, eski Frankie de kendisi kasabada tutsakken onların geldikleri ve gidecekleri kentleri düşler, yüreğini gizli bir kıskançlık kaplardı. Oysa o sabah yüreğini tek bir şey ilgilendiriyordu: Düğünü ve tasarılarını anlatabilmek. Alev alev yanan kaldırımda sokağın aşağısına doğru yürüyor, maymunu ve sahibini arıyordu. Blue Moon'a vardığında orada olabilecekleri aklına geldi.

Blue Moon, sokağın sonundaydı. Eski Frankie avuçlarını ve burnunu camlı kapıya yapıştırarak içerde neler olup bittiğini görmeye çalıştı. Çoğu asker olan müşteriler araları ayrılmış masalarda ve barda oturmuş içki içiyorlardı. Bazıları da otomatik pikabın çevresinde kümelenmişlerdi. Blue Moon'da arada bir olay çıkardı. Bir akşam üstü, eski Frankie içeriden gelen öfkeli bağrışmalar ve şişe fırlatılmasına benzer bir ses duymuş, duraksamış, o sırada bir polisin hırpalanmış gibi görünen yalpalayan bir adamı ite kaka dışarı çıkardığını görmüştü. Adamın gömleği kanlanmıştı, yüzünden kirli gözyaşları süzülüyor, bir yandan bağırıyor, bir yandan da ağlıyordu. Gökkuşağı sağanaklarının bol olduğu nisan ayının bir öğleden sonrasıydı. Cezaevi arabası düdüğünü gittikçe tizleştirerek sokağı geçmiş, acınası adam yaka paça arabaya sokulmuş ve cezaevini boylamıştı. Blue Mo-

on, içeriye bir kez bile adım atmamış olmasına karşın eski Frankie'nin iyi bildiği bir yerdi. İçeri girmesini engelleyen ne bir yasa, ne bir kilit, ne de bir zincir vardı, ama hiç sözü edilmemesine karşın oranın çocuklara göre bir yer olmadığını biliyordu. Blue Moon, izinli askerlerin, yetişkinlerin gittiği bir yerdi. Eski Frankie oraya girmesi için geçerli bir nedeni olmadığını bilirdi, bu nedenle yalnızca çevresinde dolaşmış, içeriye hiç girmemişti. Ama düğünden önceki o sabah her şey değişti. O ana dek umursadığı yasalar artık ona vız geliyordu. Bir an bile duraksamadan içeri girdi.

Düğünden önceki gün ansızın önem kazanacak olan kızıl saçlı asker de o anda oradaydı ama F. Jasmine onu ilk anda fark etmedi. Maymunlu adamı aradı ama bulamadı. Askerin dışında içerideki tek kişi, tezgâhın arkasında duran Blue Moon'un sahibi Portekizliydi. F. Jasmine'in düğünü anlatmak için seçtiği kişi de oydu çünkü yakındaydı ve durumu, dinlemeye uygundu.

Sokağın pürüzsüz aydınlığından sonra Blue Moon karanlık geldi. Tezgâhın arkasındaki soluk aynanın üzerine mavi ışık veren neon lambaları yerleştirilmişti. Yüzleri soluk yeşile boyayan ve de çevreye sıcak ve havasız esinti dalgaları üfleyen bir elektrikli pervane ağır ağır dönüyordu. Sabahın o saatinde içerisi çok sakindi. Araları ayrılmış masalarda kimsecikler yoktu. Arkaya doğru, ikinci kata çıkan aydınlatılmış bir merdiven görünüyordu. Her yeri bayat bira ve kahve kokusu sarmıştı. F. Jasmine tezgâhın arkasında duran mal sahibinden kahve istedi. Adam kahveyi getirdikten sonra geldi, F. Jasmine'in karşısındaki bar taburesine oturdu. Çok basık solgun yüzlü, hüzünlü bir adamdı, beyaz uzun bir önlük takmıştı. Ayaklarını taburenin altındaki tahtaya koyup iki büklüm oturdu, aşk öyküleriyle dolu bir dergi oku-

maya başladı. F. Jasmine'in düğünü anlatma isteği çığ gibi büyüyordu. Sonunda dayanamayacak hale geldiğinde konuşmayı başlatmak için doğru dürüst bir başlangıç cümlesi bulmaya çalıştı. Ergin birinin söylediği yapmacıksız bir cümle olmalıydı bu. Biraz titrek bir sesle, "Mevsimsiz bir yazdı, değil mi?" dedi.

Portekizli sanki onu duymadı, okumayı sürdürüyordu. F. Jasmine söylediklerini yinelemek zorunda kaldı. Sonunda adam ilgilenip, ona baktığında konuşmasını daha yüksek bir sesle sürdürdü. "Ağabeyim ve nişanlısı yarın Winter Hill'de evleniyorlar." Kâğıt çemberi delip geçmeyi başarmış bir sirk köpeği gibi balıklama öyküyü anlatmaya koyuldu, anlattıkça sesi berraklaştı, kararlı ve ne dediğini bilen bir ses oldu. Planlarını hiç kuşkuya yer vermeyecek bir kesinlikte belirtti. Portekizli başı yana dönük, koyu renkli gözlerinin çevresi kül rengi halkalarla çevrili, onu dinliyor, ara sıra ölü beyazlığındaki damarlı ıslak ellerini kirli önlüğüne siliyordu. F. Jasmine öyküsünü baştan sona anlatırken ne kuşku ne de başka bir tepki gösterdi.

F. Jasmine, Berenice'i anımsadığında tümüyle yabancı insanlara en büyük arzularını dile getirmenin, bunu kendi mutfağında yapmaktan daha kolay bir iş olduğunu düşündü. Jarvis ve Janice, düğün ve Winter Hill gibi sözcükleri söylemek o denli büyüleyiciydi ki, F. Jasmine konuşmasını bitirdiğinde bir kez daha baştan sona anlatmak istedi. Portekizli kulağının arkasındaki sigarayı aldı, tezgâha vurdu ama yakmadı. Yapay neon ışığında şaşırmış görünüyordu. F. Jasmine sustuğunda bir şey demedi. Gitarla çalınan bir ezginin son notası nasıl uzun bir süre tınısını sürdürürse, düğünün anlatımı da hâlâ öylesine F. Jasmine'in içindeydi. F. Jasmine kapıya baktı. Kapının çerçevelediği görüntünün ötesinde koyu ten-

li insanlar gördü. Ayak sesleri Blue Moon'un içinde yankılanıyordu.

"Yaşamım boyunca burada kaldıktan sonra yarından itibaren bir daha buraya dönmeyeceğimi bilmek bana garip bir duygu veriyor" dedi.

Bunları söylerken de, son günün bitimini garip bir şekilde değiştirecek olan askeri gördü. Daha sonraları acaba bu daha sonraki çılgınlığın bir belirtisi miydi, diye düşündü ama o anda asker barda bira içen sıradan biriydi yalnızca. Ne uzun boylu, ne kısa, ne şişman ne de zayıftı. Kızıl saçlarının dışında olağandışı bir yönü yoktu. Yakındaki kamptan gelen binlerce askerden biriydi ama F. Jasmine yine de Blue Moon'un solgun ışığında askerin gözlerinin içine bakarken ona değişik baktığını ayrımsadı.

İlk kez o sabah F. Jasmine kıskanmadı. İster New York'tan ister Kalifornia'dan gelmiş olsun kıskanmıyordu. İngiltere'ye ya da Hindistan'a gidecekti belki de. Yine de kıskanmıyordu. Huzursuz ilkbahar ve çılgın yaz boyunca askerleri yüreği daralarak izlemişti. Kendisi tuzağa düşmüş gibi kasabadan hiçbir yere kımıldayamazken askerler gelip giderdi. Oysa düğünden bir önceki gün olan o gün her şey tümüyle değişmişti. Askerin gözlerinin içine bakarken gözlerinde ne kıskançlık ne de arzudan iz vardı. O gün yabancılarla kendi arasında oluşan o açıklanamaz bağlantının yanı sıra başka bir şeyi daha kavradı. Yol üzerindeki bir durakta bir an için karşılaşan ve birbirleriyle bir ilişkileri olmayan yabancıların dost bakışıyla bakmışlardı birbirlerine. Uzun süre bakıştılar. Kıskançlığın verdiği yükün kalkmasıyla F. Jasmine huzura kavuşmuştu. Blue Moon'un sessizliğinde düğünün öyküsü hâlâ fısıldanıyor gibiydi. Birbirini anlayan yolcular gibi birbirlerine uzun süre baktıktan sonra başını ilk çeviren asker oldu.

"Evet" dedi F. Jasmine bir süre sonra ortaya. "Bana garip bir duygu veriyor. Kasabada bir ömür boyu yapacaklarımı bir tek bugüne sığdırmam gerekli. Tek bir güne. Gitsem iyi olacak. Adios!" Son söz Portekizliye söylenmişti. Aynı anda yaz boyunca başından çıkarmadığı Meksika şapkasıyla da selamlamak için eli şapkasına gittiğinde şapkasının başında olmadığını anladı ve eli utangaç havada kaldı. Acele başını kaşıdı, askere son bir bakış fırlatıp Blue Moon'dan çıktı.

O sabahın başka sabahlardan farkının birkaç nedeni vardı. Birinci neden düğünün öyküsünün anlatılmasıydı. Bir zamanlar, çok önceleri eski Frankie için kasabada dolaşmak bir oyuna dönüşür, bu da onun çok hoşuna giderdi. Kasabada gitmediği yer kalmamıştı. Kasabanın çim bahçeli evlerinin olduğu kuzey semtlere, hüzünlü imalathanelerin olduğu yerlere ve de zencilerin oturduğu Sugarville'e giderdi. Meksika şapkasını ve bileklerine dek bağcıklı botlarını giyer, beline kovboy kemerini takar, kendine Meksikalı süsü vererek dolaşır, İspanyolcayı çağrıştıran sözcükler uydururdu. "Ben yok İngilizce konuşmak. Adios Buenos noches". Bazen çevresinde çocuklardan oluşan küçük bir topluluk birikir, eski Frankie de onları kandırabildiği için gurur duyar, bu da onun çok hoşuna giderdi ama oyun bitip eve döndüğünde onları kandırdığı için, içten içe pişmanlık duymaya başlardı. O sabah, ona eskiden yaptığı Meksikalı numarasını anımsattı. O anda da eskiden gittiği yerlerden birindeydi, çoğu yabancılardan oluşan insanlar da aynıydı ama artık insanları numara yaparak kandırmak istemiyor, tersine onların gerçek kimliğini tanımalarını arzuluyordu. Bu öylesine güçlü bir arzuydu ki F. Jasmine çılgın boğucu sıcağı, tozu dumanı ve kasabada orada burada yürüdüğü millerce yolu unuttu. En azından beş mil yürümüş olmalıydı.

İkinci neden yitik müziğin ansızın geri gelmesiydi - orkestraların çaldığı menüetlerden küçük bölümler, marşlar, valsler ve Honey Brown'un caz ezgileri çaldığı borazanı yeniden belleğinde öylesine canlanmışlardı ki rugan ayakkabıları içindeki ayakları bu parçaların ritmine uyarak adım atıyordu. O sabahın en son özelliği de Frankie'nin dünyasının üçe ayrılmış olmasıydı. Bunları eski Frankie'nin geride bıraktığı on iki yıl, bugün olan o gün, ve üçünün uzak yerlerde birlikte olacakları gelecek oluşturuyordu.

Frankie yürüdükçe eski Frankie'nin kirli, açgözlü hayaleti onu yakından izliyor gibiydi. Düğünden sonraki geleceğin düşüncesiyse gökyüzü ne denli gerçekse, o denli gerçekti. O güne gelince, arkaya ve öne sallanan bir kapının menteşesi ne denli önemliyse o gün de öylesine önemliydi çünkü uzun geçmişin ve parlak geleceğin birleştiği anı simgeliyordu. F. Jasmine sözcüklere dökülmemesine karşın o günün bildiği tüm günlerden değişik olduğunu duyumsuyordu, Bu nedenle geçmişle geleceğin birleştiği günün değişik ve uzun olmasını F. Jasmine garipsemedi. Tüm bu gerçekler ve duygular içinde en güçlü olanı da, gerçek kimliğinin anlaşılıp onaylanması arzusuydu.

Verandalarında boş iskemlelerin göründüğü, dantel perdeli dizi dizi pansiyonların bulunduğu ana caddeye yakın kuzey bölümdeki gölgelik kaldırımlarda yürürken verandasını süpüren bir kadınla karşılaştı. Bu kadına da havaya değinen başlangıç cümlesinin ardından tasarılarını anlattı. Blue Moon'daki Portekizliye ve diğerlerine anlattığı düğün öyküsünün bir şarkıda olduğu gibi bir başlangıcı ve de bir sonu vardı.

Öyküye başladığında yüreği durmuşcasına sakin oluyor ama adlar sözcüğe dönüşüp tasarı geliştikçe içini

gitgide artan çılgın bir hafiflik sarıyor, sonu da hep sevinç duygusuyla bitiyordu. Kadın anlatılanları süpürgesine dayanarak dinledi. Arkasındaki açık kapıdan boş merdivenlerin olduğu karanlık bir giriş, solda mektupların bırakılması için konulmuş bir masa görünüyordu. Karanlık girişten yayılan keskin bir şalgam kokusu F. Jasmine'in mutluluğuna karışıyor ve F. Jasmine, kadının gözlerinin içine baktığında, onu hiç tanımamasına karşın sevdiğini anlıyordu.

Kadın anlattıklarını ne onayladı ne de onu suçladı. Hiçbir şey demedi. Yalnızca tam F. Jasmine yoluna devam edecekken "Garip," dedi ama F. Jasmine'nin ayakları çoktan neşeli bir orkestranın çaldığı ezgiye uymuş, yola koyulmuştu bile.

Gölgelik yaz çimlerinin olduğu semtteki yan sokaklardan birine saptığında yolu tamir eden adamlarla karşılaştı. Erimiş katran, sıcak kum ve gürültücü bir kamyonun sesi havaya canlılık katıyordu. F. Jasmine öyküsünü anlatmak için bu kez kamyon şöforünü seçti - adamın yanık tenli yüzünü görebilmek için başını geriye atarak ve de duyabilmesi için ellerini ağzının çevresinde boru gibi tutarak kamyonun yanında koşmaya başladı. Yine de adamın duyup duymadığı belli değildi. F. Jasmine sözlerini bitirdiğinde adam güldü, el sallayarak F. Jasmine'in anlayamadığı bir şeyler söyledi. F. Jasmine işte tam o anda, o gürültülü patırtılı yerde, olan biteni hep uzaktan izleyen, ağzında acı zift tadı, öğlenleri içinde güzel yiyeceklerin bulunduğu kumanyaların açılmasını bekleyen eski Frankie'nin hayaletini en belirgin haliyle gördü. Yol tamircilerinin yakınında güzel bir motosiklet duruyordu. F. Jasmine yoluna devam etmeden önce ona hayranlıkla baktı, geniş deri selesinin üzerine tükürdü ve eliyle seleyi parlattı. Kasabanın biraz dışında, çiçek-

ten tarhlarıyla kaldırımlardan ayrılmış, asfalt dökülmüş park yerleri olan, yeni tuğla evlerin bulunduğu güzel bir semtti burası. Ama semtler güzelleştikçe, sokakları tenhalaşır. Bu nedenle F. Jasmine kasabanın merkezine dönmek için oradan ayrıldı. Güneş başının üzerinde kızgın demir bir levha gibi yanıyordu. Beline dek sırsıklamdı, organze giysisi bile ıslaktı, yer yer üzerine yapışmıştı. Marş müziği bile yumuşamış bir kemanın çaldığı düşsel bir şarkıya dönüşmüş, adımları yavaşlamıştı. Bu ezginin eşliğinde ana caddeyi ve değirmeni geçerek, kasabanın öbür yanına imalathanelerin bulunduğu eğri büğrü sokaklara gitti. Orada, boğucu tozun ve gri renkli derme çatma hüzünlü evlerin arasında düğünü anlatabileceği daha çok dinleyici bulabilirdi.

(Dolaştığı süre boyunca zihninin derinliklerinde bir yerde bir ses arada sırada vızıldayıp duruyordu. Sabah neler olup bittiğini öğrendiğinde, "Orada burada tanımadığın adamlarla içli dışlı ola ola sürttün. Hayatımda böyle şey duymadım," diyen Berenice'in sesiydi bu. Sinek vızıltısı gibi durmuyor ama yine de umursanmıyordu.)

F. Jasmine imalathanelerin olduğu hüzünlü yollardan ve eğri büğrü sokaklardan geçerek beyazların oturduğu bölgeleri, Sugarville'den ayıran görünmez sınırın öte yanına geçti. Orada da imalathanelerin olduğu semtler gibi iki odalı derme çatma evler vardı ama bu evlerin verandalarında serinlik versin diye saksı içinde eğrelti otları dizilmiş, gölge veren geniş, yuvarlak, gür yapraklı tespihağaçları dikilmişti. Kasabanın o yanını eski Frankie iyi bilirdi. Yürüdükçe oraların eski halini ve değişik mevsimlerini, çamaşır yıkamak için su ısıtan kadınların demir kazanlarının altında yanan turunç rengi ateşin bile soğuktan titrediği buz gibi sabahları ve de rüzgârlı sonbahar gecelerini anımsadı.

O andaysa alev alev yanan sıcak, baş döndürücü bir parlaklıktaydı. Birçok kişiyle konuştu F. Jasmine. Kimini daha önce görmüştü, kiminin de yalnızca adını biliyordu. Düğünle ilgili planlar yinelene yinelene kalıplaştılar ve sonunda esneklikleri kalmadı. Saat on bir buçuk olduğunda yorgunluktan baygın düşmüş, duyduğu ezgiler bile yorgunluktan canlılıklarını yitirmişler, F. Jasmine'in yeni kimliğini kanıtlama gereksinimi de bir süre için doyuma ulaşmıştı. Öyle olunca da parlayan kaldırımlarının kavrulduğu, beyaz alevde yarı boş olan dolaşmaya başladığı ilk yere geri döndü.

Kasabanın merkezine her gelişinde babasının dükkânının önünden geçerdi. Dükkân, Blue Moon'un olduğu bloktaydı ama ana caddeden iki adım ötede daha iyi bir yerdeydi. Vitrininde değerli takıların sergilendiği dar uzun bir dükkândı. Vitrinin arkasında babasının çalıştığı tezgâh dururdu. Dükkânın önünden geçerken babasını, başı öne eğik, iri kahverengi elleri kelebekler gibi minicik saatleri üzerinde duyarlı devinirken görebilirdiniz. Kasabanın ileri gelenlerindendi, herkes tanırdı onu ama babası alçak gönüllü bir insandı, durup bakanlara başını bile kaldırıp bakmazdı. O sabah çalışma tezgâhında oturmuyordu. Tezgâhın arkasında durmuş, dışarı çıkmak için ceketini giyecekmiş gibi gömleğinin sıvalı kollarını aşağıya indiriyordu.

Uzun cam sergi tezgâhındaki kuyumlar, saatler ve gümüşler pırıl pırıl parlıyor, dükkân saat tamir edilirken kullanılan gaz kokuyordu. Babası işaretparmağıyla üstdudağının üzerindeki teri sildi, düşünceli bir şekilde burnunu kaşıdı.

"Sabahtan beri nerelerdesin?" "Berenice merak etmiş, iki kez seni bulmak için telefon etti."

"Tüm kasabayı dolaştım."

Babası dinlemiyordu. "Pet teyzenlere gidiyorum. Bugün kötü bir haber aldı."

"Nasıl kötü bir haber?" diye sordu F. Jasmine

"Charles amca ölmüş."

Charles amca John Henry'nin büyük amcasıydı. F. Jasmine, John Henry'nin kuzini olmasına karşın Charles amcayla kan bağı yoktu. Charles amca Renfroe Yolu üzerinde yirmi bir mil uzakta kırmızı pamuk tarlalarıyla çevrili gölgelik ahşap bir kır evinde otururdu. Herkesin bir ayağı çukurda dediği, uzun süredir hasta olan çok yaşlı bir adamdı. Her zaman terlik giyerdi. Ölmüştü demek - ama bu olayın düğünle ilgisi yoktu. Bu nedenle F. Jasmine "Zavallı Charles amca, gerçekten yazık." demekle yetindi.

Babası dükkânı ikiye bölen solmuş gri renkli kadife perdenin arkasına geçti. Ön taraf herkese açık olan büyükçe alandı, toz içindeki arka bölümde de, su soğutucusu kutuların olduğu raflar ve geceleri hırsızlardan korumak için pırlanta yüzüklerin kilit altında tutuldukları büyük demir kasa vardı. F. Jasmine babasının arkada dolaştığını duyuyordu. Vitrinin önündeki çalışma tezgâhının üzerine ayrık parçaları yeşil kurutma kâğıdının üstüne serilmiş bir saat duruyordu. F. Jasmine tezgâhın önüne dikkatle oturdu.

Eski Frankie'nin damarlarında güçlü bir saat tamircisi kanı dolaşırdı. Babasının çalışma tezgâhında oturmayı oldum olası sevmişti. Babasının büyüteç takılı gözlüklerini takar, kaşlarını çatarak saat parçalarını gaza batırır, bazen de torna tezgâhında çalışırdı. Arada sırada dükkânın önünde işsiz güçsüzlerden oluşan küçük bir topluluk birikir, eski Frankie'yi izler, o da onların ne düşündüklerini tahmin ederdi: "Frankie Addams babasına yardım ederek haftada on beş dolar kazanıyor. En zor

tamirlerin bile üstesinden gelebiliyor. Babasıyla Dünya Zanaatçıları Kulübüne gidip geliyor. Bakın ona. Tüm kasabanın ve ailesinin gururu." Bir saatin üzerine eğildiğinde yüzünde meşgul bir ifadeyle hep bu konuşmaları düşlerdi. Ama o gün kurutma kâğıdının üstünde yayılmış duran saate bakmakla yetindi, büyüteci bile takmadı. Charles amcanın ölümüyle ilgili bir şeyler daha söylemeliydi.

Babası ön tarafa geçtiğinde, "Charles amca bir zamanlar önemli yurttaşlardan biriydi, ölümü tüm ülke için büyük bir kayıp," dedi.

Babası söylediklerinden etkilenmişe benzemiyordu. "Eve gitsen iyi olacak," dedi. "Berenice seni bulabilmek için çok telefon etti."

"Şey, düğün için giysi alabileceğimi söylemiştin. Çorap ve ayakkabı da."

"MacDougal'a git, hesaba yazdır."

F. Jasmine kapıdan çıkarken, "Neden yerel mağaza diye sürekli MacDougal'dan alışveriş yapıyoruz? diye yakındı. "Gittiğim yerde Mac Dougal'a oranla bin kat büyük mağazalar olacak."

Birinci Baptist Kilisesi'nin saati on ikiyi vurdu, fabrikanın düdüğü öttü. Kasabaya uykulu bir sessizlik basmıştı. Ortadaki çim geçite burunlamasına park etmiş arabalar bile yorgunluktan uykuya dalmış gibi görünüyorlardı. O öğle saatinde dışarda kalmış birkaç kişi tentelerin verdiği yetersiz gölgelerin altında korunmaya çalışıyordu. Güneş gökyüzünün rengini soldurmuştu. Göz kamaştırıcı aydınlıkta dükkânlar sanki küçülmüş, renkleri kararmıştı. Binalardan birinin üzerinden sallanan kopuk bir kiriş, uzaktan baktığınızda tuğla binaya, erimeye yüz tutmuş gibi bir izlenim veriyordu. F. Jasmine o öğle sessizliğinde, ansızın maymunlu adamın laterna-

sının sesini duydu. Ne zaman bu sesi duysa, ayakları onu o yöne çekerdi. Bu nedenle hiç düşünmeden oraya doğru yürümeye başladı. Bu kez onları bulacak, veda edecekti.

F. Jasmine sokakta hızlı hızlı yürürken, onları gözünün önünde canlandırıyor, kendisini anımsayıp anımsamayacaklarını düşünüyordu. Eski Frankie maymunu ve sahibini oldum olası sevmişti. Birbirlerine benzerlerdi - her ikisinin de yüzünde aynı kaygılı ifade vardı. Soru sorar gibiydiler. Sanki her an yaptıklarının doğru olup olmadığı kaygısındaydılar. Aslında maymun hemen hemen her zaman yanlış yapardı. Laternanın eşliğinde dans ettikten sonra küçük, cici şapkasını çıkarır, izleyicilere tutması gerekirken, genellikle şaşırır, selam verir, şapkayı izleyiciler yerine sahibine uzatırdı. Sahibinin de ona yalvarması gerekir, karşılıklı gevezeliğe ve yaygaraya başlarlardı. Sahibi maymunu dövecekmiş gibi yaptığında maymun bir köşeye büzülür, yaygarayı basardı. Buruşuk yüzlerinde hüzün, biribirilerine aynı korkulu umarsızlıkla bakarlardı. Onları uzun süre hayranlıkla izleyip peşlerinde dolaşırken eski Frankie'nin yüzüne de aynı ifade yayılırdı. O anda F. Jasmine onları görmek için sabırsızlandı.

Ana caddede değillerdi. Oysa laternanın kırık tınısını açıkça duyabiliyordu. Büyük bir olasılıkla ötelerde, öbür bloku döner dönmez bir yerde olmalıydılar. F. Jasmine o yöne doğru hızlı hızlı yürümeye başladı. Köşeye yaklaştığında, ilgisini çeken başka sesler de duydu. Dinlemek için bir an duraksadı. Laternanın sesini bastıracak denli kavgacı bir erkek sesiydi bu; onun yanı sıra maymunun sahibinin heyecanlı konuşması duyuluyordu, maymun da bir yandan yaygarayı basıyordu. Sonra ansızın laterna durdu ve iki değişik ses avaz avaza çılgınca

bağırır oldu. F. Jasmine bu arada köşeye varmıştı. Sears ve Roebuck Mağazası'nın olduğu köşeyi yavaşça döndüğünde garip bir görüntüyle karşılaştı.

Ön Cadde'ye inen dar sokaklardan biriydi burası. Aydınlık kör edici bir çılgınlığa varmıştı. Kaldırımda maymun, maymunun sahibi ve bir asker duruyordu. Askerin elinde ilk bakışta yüz dolar kadar denilebilecek bir tomar para vardı, öfkeli görünüyordu. Maymunun sahibininse yüzü heyecandan sararmıştı. Kavga ettikleri belliydi. F. Jasmine bağrışmalarından askerin maymunu satın almak istediğini anladı. Maymunun küçük yüzü korkulu ve umarsız Sears ve Roebuck'ın tuğla duvarının dibine büzülmüş, titreyip duruyordu. Sıcak güne karşın, üzerinde gümüş düğmeli küçük kırmızı ceketi ve küçük, ürkmüş, umarsız yüzünde tam hapşırmak üzere olan birinin ifadesi vardı. Çevrede kimse olmamasına karşın, titreye titreye sağa sola selam veriyor, şapkasını boşluğa uzatıyordu. Sanki öfkeli seslerin onunla ilgili olduğunu anlıyor ve kendisini suçluyorlar gibi geliyordu ona.

F. Jasmine yakınlarında durdu, kımıldamaksızın dinleyip patırtının nedenini anlamaya çalıştı. Asker ansızın maymunun zincirini yakaladı ve F. Jasmine daha ne olduğunu anlayamadan maymun çığlıklar atarak, F. Jasmine'nin ilk önce bacaklarına sonra da gövdesine tırmanarak omuzuna sıçradı ve kollarını onun başının çevresine dolayıverdi. Öyle ani olmuştu ki bu, F. Jasmine şaşkınlıktan dona kaldı. Sesler kesildi, maymunun ciyaklayan sesi dışında sokak yeniden sessizleşti. Asker öyle şaşırmıştı ki, elinde dolarlar ağzı açık kalakaldı.

İlk aklını başına toplayabilen maymunun sahibi oldu. Maymunu yumuşak bir sesle çağırdı, o da bir anda F. Jasmine'in omuzundan aşağı sıçrayıp sahibinin omu-

zunda taşıdığı laternanın üzerine tırmanıverdi - ve gittiler. Acele köşeyi döndüler, tam dönerlerken de dönüp arkaya baktılar - ikisinin yüzünde de aynı kınayan, sinsi ifade vardı. F. Jasmine tuğla duvara yaslandı. Hâlâ ona maymun omuzundaymış gibi geliyor, tozlu ekşi kokusunu duyabiliyor, titriyordu. İkisi gözden kaybolana dek asker arkalarından söylendi ve F. Jasmine ancak o sırada onun kızıl saçlı olduğunu ve onu daha önce Blue Moon'da gördüğünü ayrımsadı. Asker dolarları ceketinin yan cebine soktu.

"Çok şeker bir maymun olduğu kesin," dedi F. Jasmine. "Ana yine de üstüme tırmanması bana garip bir duygu verdi."

Asker onu ilk kez o anda görmüş gibiydi. Yüzündeki öfke yavaş yavaş silindi. F. Jasmine'i en iyi giysisi olan organze elbisesinden ayağındaki siyah, topuksuz ayakkabılara dek baştan aşağı süzmeye başladı. "Sanırım maymunu satın almayı çok istiyordunuz," dedi F. Jasmine. "Ben de bir maymunum olsun isterdim."

"Ne?" dedi asker. Sonra sanki dili keçeden ya da çok kalın kurutma kâğıdından yapılmışcasına boğuk bir sesle, "Ne yöne gidiyoruz?" diye sordu. "Sen mi benim yönüme yoksa ben mi seninkine?"

F. Jasmine bunu hiç beklemiyordu. Asker turistik bir kentte karşılaşan iki gezginmişlercesine ona katılıyordu. Bir an bu sözleri daha önceleri, belki de bir filmde duymuş gibi geldi ona. Kesin bir soru olduğunu ve kesin bir yanıt gerektiğini de ayrımsadı. Oysa soruya verilmesi gerekli yanıtı bilmiyordu. Bu nedenle çekingen sordu:

"Siz hangi yöne gidiyordunuz?"

Asker kolunu uzattı. "Takıl" dedi.

Yere yansıyan güdük öğle gölgelerinin üzerinde yan sokaktan aşağıya doğru yürüdüler. O gün boyunca F.

Jasmine'le ilk konuşan kişi asker olmuştu — onu ilk davet eden de. Ama düğünü anlatmaya başladığında, bir şeyler eksik kaldı. Belki de kasabanın dört bir yanında o denli çok kişiye anlatmıştı ki artık doyuma ulaşmıştı. Ya da askerin doğru dürüst dinlemediğinin bilincindeydi. Asker gözucuyla pembe organze giysiye baktı. Yüzünde belli belirsiz bir gülümseme dolaştı. F. Jasmine adımlarını onunkine uyduramıyordu çünkü asker bacakları gövdesine sonradan gevşekçe takılmışcasına doğru dürüst yürüyemiyordu.

F. Jasmine kibarca, "İzninizle hangi eyaletten olduğunuzu sorabilir miyim?" dedi.

Asker yanıt verene dek, zihninden Hollywood'u, New York'u ve Maine'i geçirecek zamanı buldu. "Arkansas'tan," dedi asker.

Arkansas, F. Jasmine'in Amerika Birleşik Devletleri'ndeki kırk sekiz eyalet içinde en az hoşuna gidenlerden biriydi. Ama F. Jasmine'in imgelem gücü engellenince, hemen karşıt olana yöneldi.

"Peki, nereye gideceğinizi biliyor musunuz?"

"Orada burada dolaşıyorum, üç günlük izindeyim."

Asker sorusunu yanlış algılamıştı. F. Jasmine asker olduğu için hangi yabancı ülkeye gideceğini sormuştu ama ne demek istediğini açıklayamadan, asker, "Köşede kaldığım otel gibi bir yer var," dedi. Hâlâ F. Jasmine'in pileli yakasına bakarak, "Sanırım seni daha önce de gördüm" diye de ekledi. "Hiç Idle Hour'a dans etmeye gider misin?"

Ön Cadde'den aşağıya doğru yürüdüler. Cadde yavaş yavaş cumartesi öğleden sonra havasına giriyordu. Balıkçının üzerinde ikinci kattaki bir bayan, pencerede sarı saçlarını tarıyor, aşağıdan geçen iki askere sesleniyordu. Tüm kasabanın tanıdığı bir sokak vaizi, depola-

rın rengindeki zencilere ve çarpık çurpuk çocuklara vaaz veriyordu. Ama F. Jasmine'in aklı çevresinde olup bitende değildi. Askerin Idle Hour'a ve dansa değinmesi, büyülü bir değnekle dokunulmuşcasına bir etki yaratmıştı. F. Jasmine ilk kez, sokaklarda beraberce, ya da ergin kızlarla dolaşan gürültücü ve neşeli topluluktan olan biriyle, bir askerle yürüyordu. Onlar Idle Hour'da dans edip eğlenirken eski Frankie hep uykuda olurdu. Eski Frankie, Evelyn Owen dışında kimseyle dans etmemiş, Idle Hour'a da adım atmamıştı.

Ama o anda, F. Jasmine yalnız düşüncesinde var olan bu bilinmez zevklere kendisini de katan bir askerle beraber yürüyordu. Yine de tam olarak gururlanamıyordu. İçinde nedenini ve adını bilemediği bir huzursuzluk vardı. Öğle havası sıcak şurup gibi koyu ve yapışkan, pamuk fabrikasının boya bölümlerinden gelen koku denli boğucuydu. Ana caddeden yayılan laternanın sesini uzaktan duyabiliyordu.

Asker durdu. "Otel burası," dedi.

Blue Moon'un önündeydiler. F. Jasmine oraya otel denmesine şaşırdı çünkü yalnızca bir kafe olduğunu sanıyordu. Asker geçmesi için tel kapıyı açtığında F. Jasmine onun biraz yalpaladığını gördü. Parlak aydınlıktan sonra içerisi ilk önce kör edici kırmızı, sonra da simsiyah göründü. Mavi ışığa alışmaları biraz zaman aldı. Askeri sağdaki araları bölmeyle ayrılmış masalardan birine doğru izledi.

"Bir biraya ne dersin?" diye sordu asker. Ama yanıt almak için değil de, içeceğinden eminmişcesine sormuştu.

F. Jasmine bira sevmezdi. Birkaç kez babasının birasından birkaç yudum içmiş, ekşi gelmişti. Ama asker ona başka seçenek vermemişti. "Memnun olurum. Teşekkür ederim" dedi.

O güne dek hiç otele gitmemişti. Oysa sık sık otelleri düşünmüş, oyunlarında onlara değinmişti. Babası birkaç kez otellerde kalmış, Montgomery'deki bir otelden ona iki ufak otel sabunu getirmiş, o da onları saklamıştı. Blue Moon'un içini yeni bir ilgiyle inceledi. Birden kendine güveni arttı. Masaya oturmadan pileleri bozulmasın diye kilisede ya da partilerde yaptığı gibi giysisini dikkatle düzeltti. Omuzları dik oturuyordu, yüzüne aklıbaşında bir ifade takınmıştı ama Blue Moon ona yine de otel gibi gelmiyor daha çok bir kafeyi andırıyordu. Solgun yüzlü hüzünlü Portekizli ortalarda görünmüyordu. Gülen şişman bir kadın, tezgâhtaki askere bira dolduruyordu. Arka taraftaki merdiven büyük bir olasılıkla otel odalarına çıkıyordu. Merdiven mavi neon bir ampulle aydınlatılmış, muşambayla kaplanmıştı. Radyoda bir topluluk arsız arsız bir reklam cıngılı söylüyordu: "Denteen Cikletleri! Denteen Cikletleri! Denteen!" Ekşi bira kokusu dolu oda ona köşesinde ölü bir fare yatan bir odayı anımsattı. Asker, elinde iki bira taşıyarak masaya geldi. Eline dökülen bira köpüklerini yaladı, elini pantolonunun arkasına sildi. Masaya oturduğunda F. Jasmine kendisine bile yabancı, genizden gelen sevimli, nazik ve güvenli bir sesle;

"Sizce çok heyecan verici değil mi? Şu anda bu masada oturuyoruz. Bir ay sonra nerede olacağımızı Tanrı bilir. Kimse bilemez. Belki de ordu, sizi de yarın ağabeyim gibi Alaska'ya yollar, belki de Fransa'ya, Afrika'ya ya da Burma'ya" dedi. Bende nerede olacağını bilmiyorum. Bir süre Alaska'ya gitmemizi isterdim. Sonra da başka bir yere. Paris özgürmüş artık. Kanımca savaş bir ay sonra bitecek."

Asker bira bardağını kaldırdı, birasını yudumlamak için başını geriye attı. F. Jasmine biranın tadını berbat

bulmasına karşın, birkaç yudum içti. Bugün dünyayı dağınık ve çatlaklarla dolu, saatte bin mil hızla dönen bir yer olarak görmüyor, fır dönen savaş görüntüleri ve uzak ülkeler başını döndürmüyordu. Dünyayı kendine hiç bu denli yakın duyumsamamıştı. Orada Blue Moon'da askerin karşısında otururken ansızın üçünü, ağabeyini, nişanlısını ve kendini soğuk bir Alaska göğü altında, yeşil buz dalgalarının kıyıda donup, katmanlar oluşturduğu denizin kenarında yürürken gördü. Güneşin soğuk solgun ışınlarının saydama dönüştürdüğü bir buzula üçünün biribirine bir iple bağlı olarak tırmandıklarını, başka bir buzuldan da arkadaşlarının onlara J A'lı adlarını seslendiklerini duydu. Sonrada üçünü Afrika'da, her tarafı kapalı giysiler içindeki Arapların arasında, kum dolu rüzgârda develerin sırtında dörtnala giderlerken gördü. Burma balta girmemiş orman karanlığındaydı. *Life* dergisinde resimlerini görmüştü. Düğün nedeniyle bu uzak ülkeler ve dünya olmayacak bir düş olmaktan çıkmıştı, yakındılar artık -Winter Hill'e yakındılar- Winter Hill'in kasabaya yakın olduğu denli yakındılar. Aslında gerçek gibi gelmeyen, içinde bulunduğu andı.

"Evet, çok heyecanlı" diye yineledi.

Birasını bitiren asker, çilli elinin tersiyle ıslak ağzını sildi. Neon ışığında parlayan eli tombul değildi şiş gibi duruyordu. Binlerce çili vardı askerin. F. Jasmine'e hoş gelen yalnızca parlak kızıl kıvırcık saçları oldu. Ona garip bir ifadeyle bakan gözleri biribirine yakın ve maviydi, gözlerinin beyazıysa çiğ beyaz. Bir gezginin bir gezgine baktığı gibi bakmıyordu ona. Aralarında gizli bir anlaşma varmışçasına bakıyordu. Bir süre hiç konuşmadı. Konuştuğunda F. Jasmine söylediklerine bir anlam veremedi. Doğru dürüst anlayamamıştı. Asker sanki:

"Ne hoş bir piliç," gibi bir şeyler söylemişti. Oysa ortada piliç falan yoktu. F. Jasmine'in huzuru kaçar gibi oldu. Asker sanki çift anlamlı bir dil kullanmaya başlamıştı. Konuyu değiştirmek istedi.

"Ağabeyimin Silahlı Kuvvetler'in bir üyesi olduğunu söylemiştim."

Oysa asker dinlemiyor gibiydi. "Seni daha önce gördüğüme yemin edebilirim."

F. Jasmine'in içindeki kuşku arttı. Askerin kendisini olduğundan daha büyük sandığını anladı ama nedense bundan pek hoşnut kalmadı. Bir şeyler demiş olmak için, "Bazıları kızıl saç sevmez" dedi. "Benimse en sevdiğim saç rengidir." Ağabeyini ve nişanlısını anımsadığı için de, "Koyu kahve ve sarı dışında," diye ekledi. "Bence Tanrı kıvırcık saçı oğlanlara boşuna harcamış. Birçok kız pırasa gibi düz saçla dolaşırken."

Asker masanın üzerine eğildi, hâlâ ona bakıyordu. Her iki elinin ilk önce işaretparmakları sonra ortaparmakları masanın üzerinden F. Jasmine'e yaklaşmaya başladılar. Parmakları kirliydi. Tırnaklarının arasında siyah kirler birikmişti. F. Jasmine garip bir şeylerin olacağını sezinliyordu. Tam o anda bir gürültü koptu. İki-üç asker birbirlerini iterek içeri girdiler. Kesik kesik konuşmalar duyuldu. Tel kapı çarptı. Asker gelen askerlere baktı. Parmaklarının kıpırtısı durmuştu. Yüzündeki garip ifade yok oldu.

"O gerçekten çok şeker bir maymun," dedi F. Jasmine.

"Hangi maymun?"

Kuşku belirtileri, bir şeylerin garip olduğu duygusuna dönüştü. "Birkaç dakika önce almaya kalktığınız maymun kuşkusuz. Neyiniz var sizin?"

Bir sorun olduğu kesindi. Asker yumruklarını sıkıp ellerini başına götürdü. Gövdesi gevşedi, bayılacakmışcasına arkasına yaslandı. "Ha sahi maymun," dedi dili dolanarak. "O kadar biradan sonra güneşte yürümek. Tüm gece orada burada sövüp saydım." İç geçirdi. Elleri masanın üzerinde gevşemiş duruyordu. "Sanırım halim kalmadı."

F. Jasmine ilk kez orada ne aradığını düşünmeye başladı; eve gitmesinin daha iyi olup olmayacağını da. Gelen askerler merdivene yakın bir masada toplanmışlardı. Altın dişli kadın da tezgâhın arkasında bir şeyle meşguldu. F. Jasmine'in birası bitmiş, kremaya benzer bir köpük katmanı boş bardağın içini kaplamıştı. Otelin içindeki sıcak, havasız koku F. Jasmine'in kendini ansızın kötü hissetmesine neden oldu.

"Artık eve gitmem gerekli," dedi. "İçkiye teşekkürler."

Masadan kalktı ama asker uzanıp giysisine yapıştı. "Dur. Öyle basıp gitme" dedi. "Bu akşam için bir şeyler ayarlayalım. Saat dokuzda buluşmaya ne dersin?"

"Buluşmaya mı?" F. Jasmine'e başı büyümüş ve gevşemiş gibi geldi. Bira sanki bacaklarına da vurmuştu. İki yerine dört bacağı idare etmesi gerekiyor gibiydi. O gün başka bir gün olsaydı, birinin, üstelik de bir askerin onunla buluşmak istemesi ona olanaksız gelirdi. "Buluşma" ergin kızların kullandığı bir sözcüktü. Ama hoşnut olmasını engelleyen bir şey vardı. Henüz on üç yaşında bile olmadığını asker bilse onu çağırmaz, yanına bile yaklaşmazdı. Rahatsız edici bir kaygı, inceden inceye bir huzursuzluk vardı içinde. "Bilmem ki"

"Tamam mı?" diye direndi asker. "Burada saat dokuzda buluşsak olur mu? Idle Hour'a ya da başka bir yere gideriz. Sana uyar mı? Burada, dokuzda."

"Olur," dedi F. Jasmine sonunda. "Çok sevinirim."

Yeniden yanan kaldırımların üzerindeydi. Kızgın ve göz kamaştırıcı aydınlıkta gelip geçenler karanlık ve ufalmış gibi duruyorlardı. Oteldeki yarım saat içinde kafası dağılmıştı. O sabahki düğün havasına girmesi biraz zaman aldı. Ama yine de uzun sürmedi. Ana caddeye çıktığında düğünün havasına yeniden girmişti bile. Kendisinden iki sınıf aşağıdaki bir kızla karşılaştı. Onu yeniden durdurup, tasarılarını anlattı. Bir askerin onunla buluşmak istediğini de söyledi, hem de hava atarcasına. Düğün giysilerini almaya kızla birlikte gittiler. Bir saate yakın sürdü bu iş ve bir düzineden çok giysinin giyip çıkarılmasını gerektirdi.

Düğünü yeniden düşünmesi eve dönerken başına gelen bir kaza sonucu oldu. Düş gücünün ve görüşünün bir oyunuydu bu. Eve doğru yürürken ansızın göğsüne bir bıçak saplanmışcasına bir ayağı havada olduğu yerde kalakaldı. İçindeki bıçak sallanıp duruyordu. F. Jasmine ne olduğunu tam anlayamadan, az önce önünden geçtiği dar geçitte sol gözünün ucuyla iki karanlık şekil görmüş ve bu şekiller şimşek hızıyla ağabeyinin ve nişanlısının görüntüsüne dönüşmüştü. Bir şimşeğin verebileceği denli bir aydınlıkta ağabeyini; kolunu nişanlısının omuzuna atmış, oturma odasındaki şöminenin önünde ayakta dururken görmüştü. Görüntü o denli canlıydı ki, F. Jasmine bir an için onların arkadaki dar geçitte olduklarını ve bir anlığına onları gördüğünü sandı. Oysa aşağı yukarı yüz mil ötede, Winter Hill'de olduklarından kuşkusu yoktu.

F. Jasmine sonunda yere bastı, bir kez daha bakmak için yavaşça geriye döndü. Dar geçit iki bakkal dükkânının arasında kalmış dar bir yoldu. Kızgın güneşte karanlık duruyordu. Doğrudan gidip bakamadı. Nedenini bil-

miyordu ama korkmuş gibiydi. Gözlerini ağır ağır tuğla duvardan geçite kaydırdı ve karanlık iki şekle göz ucuyla baktı. Bir de ne görsün? F. Jasmine şaşırıp kaldı. Geçitte yalnızca iki zenci çocuk vardı. Daha uzunca olanı öbürünün omuzuna elini atmıştı. Olan biten buydu. Ya görüş açısı, ya konumları ya da duruşları F. Jasmine'in ansızın ağabeyini ve nişanlısını görür gibi olmasına neden olmuş, onu çok şaşırtmıştı. Ve sabah onların o canlı ve net görüntüleriyle noktalandı. Saat iki olduğunda eve dönmüştü.

2

Öğleden sonrasıysa, Berenice'in bir önceki pazartesi yaptığı ama ortası pişmediği için başarısız sayılan keki gibi, bir şeye benzemedi. Aslında eski Frankie kekin iyi olmamasına sevinmişti çünkü iyi kabarmamış kekleri daha çok severdi. Kekin ortasına yakın yerlerindeki nemli, yapışkan yeri severek yer, yetişkinlerin bu kekleri neden başarısız bulduklarını bir türlü anlayamazdı. Bir önceki pazartesi yapılan kek pandispanyaydı. Kenarları yüksek ve iyice kabarmış, ortasıysa çökmüş ve nemli kalmıştı - canlı ve coşkulu sabahtan sonra, öğleden sonrası kekin ortası gibi ağır ve sönük geçti. Ama bu son öğleden sonrasıydı. Bu nedenle yine de mutfakta olup bitenlerde ve mutfağın seslerinde bilmediği bir hoşluk buldu. Saat ikide döndüğünde Berenice ütü yapıyordu. John Henry de masaya oturmuş bir makaranın ortasından sabun köpükleri üfleyip duruyordu. F. Jasmine'e gizli bir kıskançlıkla uzun uzun baktı.

"Tanrı aşkına, nerelerdeydin?" diye sordu Berenice.

"Senin bilmediğin bir şeyi biliyoruz," dedi John Henry. "Bil bakalım ne?"

"Ne?"

"Berenice'yle ben düğüne gidiyoruz."

F. Jasmine organze giysisini çıkarıyordu. John Henry'nin söylediklerine şaşırıp kaldı.

"Charles amca öldü."

"Evet" dedi Berenice. "Zavallı ihtiyar bu sabah vefat etti. Cenazesi Opelika'daki aile mezarlığına götürülecek. John Henry birkaç gün bizde kalacak."

F. Jasmine, Charles amcanın ölümünün düğünü bir açıdan etkileyeceğini anlayınca, düşüncelerinde ona da yer açmaya çalıştı. Berenice ütüyü bitirmek üzereydi. F. Jasmine üzerinde iç eteği, odasına çıkan merdivenlere oturdu, gözlerini yumdu. Charles amca gölgeli ahşap bir evde otururdu ve mısır koçanından yiyemeyecek denli yaşlıydı. O yaz Haziran'da hastalanmış, o günden bu yana durumu hep ciddiyetini korumuştu. Küçülmüş, kahverengiye dönüşmüş çok yaşlı biri olarak sürekli yatağında yatıyordu. Duvardaki resimlerin eğri durduğundan yakındı, tüm çerçeveli resimleri indirdiler ama iş bununla bitmedi. Yatağının yanlış köşede olduğunu söylemeye başladı. Yatağı başka yere taşıdılar. Yine olmadı. Sonra sesi zor çıkar oldu, sanki boğazı zamkla doluydu, ne dediğini anlamaz oldular. Bir Pazar günü West'ler onu ziyarete giderken Frankie'yi de götürdüler. Frankie ayaklarının ucuna basa basa kapısı açık duran arka odaya gitti. Kahverengi tahtadan oyulmuş, üzerine çarşaf örtülmüş yaşlı bir adam heykelini andırıyor yalnızca mavi jöleyi andıran gözleri deviniyordu. Frankie'ye sanki gözleri yerinden çıkıp, kıpırdamayan yüzünden aşağıya doğru akacakmış gibi gelmişti. Kapıda durup onu izledikten sonra korkup yine ayaklarının ucuna basa basa oradan uzaklaşmıştı. Sonunda, güneş ışınlarının pencereden yanlış yerden yansıdığını söyle-

diğini anlayabildiler ama sorun o da değildi. — Ölümdü.

F. Jasmine gözlerini açıp gerindi.

"Ölmek çok kötü bir şey," dedi.

"Evet ama," dedi Berenice. "İhtiyar çok acı çekiyordu ve zamanlı bir ölümdü. Tanrı zamanı gelince onu aldı."

"Biliyorum ama aynı zamanda ölümünün düğünden önceki güne denk gelmesi çok garip. John Henry'le senin düğüne katılmanız da nereden çıktı? Benim bildiğim, sen evde kalmayı yeğliyordun."

Berenice birden kollarını beline dayayarak, "Frankie Addams," dedi. "Gelmiş geçmiş en büyük bencilsin sen. Bu mutfakta hepimiz takıldık kaldık ve..."

"Bana Frankie deme. Sana kaç kez söyledim."

Eski günlerde hafif müzik yayınının yapıldığı öğle sonrasının erken saatleriydi. O andaysa radyo kapalı olduğu için mutfak ciddi ve sessiz bir yer olmuştu. Uzaktan sesler geliyordu. Kaldırımda karanlık sesli bir zenci, dili dolaşır gibi kesintisiz sebze adlarını sayıyor, ne dediği anlaşılmıyordu. Yakınlardan bir yerden bir çekiç sesi geliyor, her vuruşu çevresinde yuvarlak bir yankı halesi bırakıyordu.

"Bugün nerelere gittiğimi bilsen çok şaşardın. Tüm kasabayı dolaştım Maymunu ve sahibini gördüm. Bir de elinde yüz dolar tutan ve maymunu satın almaya kalkan bir asker vardı. Hiç sokakta maymun almaya kalkan birini gördün mü sen?"

"Hayır. Sarhoş muydu?"

"Sarhoş mu?" dedi F. Jasmine.

"Ha, maymun ve maymunlu adam" dedi John Henry.

Berenice'in sorusu F. Jasmine'i kaygılandırmıştı. Bir an durup düşündü. "Sarhoş olduğunu sanmıyorum. Gündüzleri sarhoş olunmaz." Berenice'e askerden söz etmek istiyordu ama yine de onu engelleyen bir şey vardı. "Ama yine de garip bir..." Sesi gücünü yitirdi, odanın öbür ucuna doğru süzülen gökkuşağı rengindeki sabun köpüğünü izlemeye koyuldu. Orada, mutfakta çıplak ayak, iç eteğiyle otururken askeri göz önüne getirip, bir yargıya varmak kolay değildi. O akşam için verdiği sözde de kesin kararlı değildi ve karar verememesi huzurunu bozuyordu. Bu nedenle konuyu değiştirdi. "Umarım doğru dürüst giysilerimin tümünü bugün yıkayıp ütüledin. Winter Hill'e götüreceklerimi."

"Ne gerek var"dedi Berenice. "Yalnızca bir gün kalacaksın."

"Duymadın sanırım" dedi F. Jasmine. "Sana dönmeyeceğimi söylemiştim."

"Saçmalıyorsun. Sandığımdan daha da akılsızmışsın. Seni de yanlarına alacaklarını nereden çıkardın? İki kişi beraberliktir, üç kişi kalabalık. Düğün de bu demektir. İki kişi beraberliktir, üç kişi de kalabalık."

F. Jasmine herkesin bildiği deyimlere karşı çıkmakta her zaman zorlanmıştı. Oyunlarında ve konuşmalarında onları kullanmayı severdi ama bu deyişleri tartışmak zordu. O nedenle,

"Bekle de gör," dedi.

"Tufanı anımsıyor musun? Nuh'u ve gemisini?"

"Bununla ne ilgisi var?"

"Nuh'un yaratıkları içeriye nasıl aldığını anımsıyor musun?"

"Kapa çeneni."

"İkişer, ikişer," dedi Berenice. "Yaratıkları içeriye ikişer ikişer aldı."

O öğleden sonraki tartışmaların tümü düğünle ilgiliydi. Berenice, F. Jasmine'in düşüncelerini bir türlü onaylamıyordu. Başından beri, nasıl yasalar yanlış yapan insanı yakalarsa, o da F. Jasmine'in yakasına yapışıp onu hüzünlü ve çılgın yaza geri getirmek istiyordu. Oysa F. Jasmine'e göre yaz çok uzaklarda kalmıştı. Ama F. Jasmine inatçıydı, yakalanmayacaktı. Berenice düşüncelerinde hep kusurlar buluyor ilk sözünden son sözüne dek mantığını kullanarak düğünü yadsımaya çalışıyordu. Ama F. Jasmine buna razı olmayacaktı.

"Bak," dedi F. Jasmine, az önce çıkardığı organze giysiyi göstererek.

"Anımsıyor musun? Bu giysiyi aldığımda yakasında küçük pileler vardı. Sen yakayı fırfırlıymış gibi ütüledin. O pileleri gerektiği gibi ütülemeliyiz."

"Kim yapacak bunu?" diye sordu Berenice. Giysiyi alıp inceledi. "Benim derdim başımdan aşmış. Yapacak daha önemli işlerim var."

"İyi ama, bunun yapılması gerekli," diye karşı çıktı F. Jasmine. "Yaka öyle yapılmış. Üstelik onu bu gece de giymem gerekebilir."

"Nerede, lütfen söyler misin?" dedi Berenice. "Geldiğinde bir şey sormuştum. Bütün sabah neredeydin?"

Tam F. Jasmine'in sandığı gibi olmuştu - Berenice anlamamakta direnecekti. Sözcüklerin ve gerçeklerin ötesinde, duygulara ilişkin bir şeydi bu, anlatması zor geliyordu. Bağlantılara değinmeye başladığında Berenice anlamayan bir bakışla uzun uzun baktı - sıra Blue Moon'a ve insanlara gelince de Berenice'nin basık geniş burnu daha da genişledi, başını onaylamaz salladı. F. Jasmine askere hiç değinmedi. Birkaç kez tam ondan söz edecekken, bir şey ona vazgeçmesini salık verdi.

Sözlerini bitirdiğinde Berenice,

"Frankie, bizi gerçekten çılgın sanacaklar. Tüm kasabayı dolaşıp, hiç tanımadığın insanlara bu öyküyü anlatmanın ne gereği var? Aslında bu çılgınlığın saçma olduğunu sen de biliyorsun."

"Bekle ve gör," dedi Frankie. "Beni yanlarına alacaklar."

"Ya istemezlerse?"

F. Jasmine lame ayakkabılarını ve düğünde giyeceği giysisinin henüz açılmamış kutularını aldı. "Bunlar düğünde giyeceklerim. Sonra gösteririm," dedi.

"Ya istemezlerse?"

F. Jasmine merdivenleri çıkmaya başlamıştı, döndü mutfağa baktı. Oda sessizdi.

"İstemezlerse kendimi öldürürüm. Ama isteyecekler."

"Kendini nasıl öldüreceksin?"

"Tabancayı şakağıma dayayıp."

"Hangi tabancayı?"

"Babamın, annemin resmiyle birlikte, dolabın sağ tarafındaki çekmecede mendillerin altında sakladığı."

Berenice bir an anlayamadı, şaşırmıştı. "Bay Addams'ın sana o tabancayla oynamamanı söylediğini biliyorsun değil mi? Şimdi yukarı çık. Yemek az sonra hazır olur."

Yemek geç yendi. Üçünün mutfak masasında beraber yedikleri son yemekti bu. Cumartesi günleri yemek zamanlarının düzenli olmasına özen göstermezlerdi. Yemeğe saat dörtte, Ağustos güneşinin azalıp, arka bahçeye daha uzun ama donuk ışınlar yansıttığı zaman başladılar. Öğle sonrası ışınları o saatlerde aydınlık garip bir hücrenin parmaklıklarından yansır gibi yansırdı arka bahçeye. İki incir ağacı yemyeşil ve basıktı, çardaksa

güneş olmadığı için tümüyle gölgelik. Güneş öğleden sonra mutfağı etkilemezdi, o nedenle mutfak gri renkteydi. Üçü yemeğe dörtte başladılar ve yemek gün batımına dek sürdü. Et suyunda pirişirilmiş "Zıp zıp baba" dedikleri yemek vardı ve aşktan söz açıldı. F. Jasmine'in o güne dek hiç söz etmediği bir konuydu bu çünkü aşka inanmıyordu. Oyunlarında hiç kullanmazdı. Ama o öğleden sonra Berenice bu konuya değindiğinde tümüyle ilgisiz kalmadı, bezelyeli pilav yerken onu dinledi.

"Bir sürü garip şey duydum" dedi Berenice. "Bazı erkeklerin o denli çirkin kızlara âşık olduklarını duydum ki, gözleri kör mü demek gerekir. Kimsenin düşünemeyeceği denli garip düğünler gördüm. Bir kız, yüzü tümüyle yanmış bir gençle..."

"Kim?" diye sordu John Henry.

Berenice bir parça mısır ekmeği yuttu, elinin tersiyle ağzını sildi. "Bazı kadınların gerçek şeytanlara aşık olduklarını ve dışarıda ne yaparsa yapsın, beni ilgilendirmez dediklerini biliyorum. Başka oğlanlara âşık olmayı kafalarına koymuş oğlanlar da gördüm. Lily Mae Jenkins'i tanır mısın?"

F. Jasmine bir an düşündü sonra "Emin değilim" dedi.

"Onu ya tanıyorsundur, ya da tanımıyorsundur. Ellerini beline dayayıp, pembe saten buluzlar içinde kırıtıp durur. Bu Lily Mae, Juney Jones adında bir adama âşık oldu. Erkeğe, anladın mı? Lily Mae kız oldu. Cinsiyetini değiştirdi ve kız oldu."

"Gerçekten değişti mi?" diye sordu F. Jasmine.

"Evet" dedi Berenice. "Hem de her bakımdan."

F. Jasmine kulağının arkasını kaşıdı. "Kim olduğunu çıkartamamam garip. Çoğu kişiyi tanıdığımı sanırdım."

"Lily Mae Jenkins'i tanımasan da olur. Pek bir şey kaçırmış sayılmazsın."

"Sana pek inanmıyorum," dedi F. Jasmine.

"Seninle tartışmaya niyetim yok zaten," dedi Berenice. "Ne diyorduk?"

"Garip olaylar anlatıyordun?"

"Ha, evet."

Yemek yemek için bir süre sustular. F. Jasmine dirsekleri masaya dayalı yiyordu. Çıplak ayakları iskemlesinin tahta çubuklarının üzerindeydi. Berenice'le karşılıklı oturuyorlardı. John Henry de pencereye dönük oturuyordu. "Zıp zıp baba" F. Jasmine'in en sevdiği yemekti. Onlara hep, tabuta konduğunda, ölüp ölmediğini anlayabilmeleri için, burnuna bir tabak zıp zıp baba dayamalarını çünkü bir solukluk ömrü bile kalmış olsa, yeniden fırlayıp yemeğe başlayacağını, eğer kımıldamazsa gönül rahatlığıyla tabutu çivileyebileceklerini söylerdi. Bu ölüp ölmeme testi için Berenice bir parça kızartılmış tatlı su alabalığı, John Henry de çukulatalı pastayı seçmişti. Onu en çok seven F. Jasmine olmasına karşılık öbürleri de severdi ve o gün üçü de yemekten hoşnuttular. Domuz parçası, zıp zıp baba, mısır ekmeği, fırında tatlı patates ve süt vardı. Yemekte konuşmayı sürdürüyorlardı.

"Evet söylediğim gibi çok garip şeyler gördüm. Ama bir tanesi var ki, hiç böyle şey ne duydum ne de gördüm."

Berenice konuşmayı kesti, başını sallayarak soru sormalarını bekledi. Ama F. Jasmine sesini çıkarmadı. Sonunda John Henry başını tabağından kaldırıp ilgiyle, "Nedir o Berenice?" diye sordu.

"Evet," dedi Berenice, "Bir düğüne âşık olana ilk kez rastlıyorum. Çok garip şeyler gördüm ama böylesini. Hayır."

F. Jasmine ağzında bir şeyler geveledi.

"Düşündüm ve bir sonuca vardım," dedi Berenice.

"Nasıl oldu?" diye John Henry aniden sordu. "Oğlan nasıl kız oldu?"

Berenice ona baktı, boynuna bağlı peçeteyi düzeltti. "İşte öyle bir şeyler oldu tatlı kuzu. Bilemiyorum," dedi.

F. Jasmine, John Henry'ye, "Dediklerine aldırma" dedi.

"Düşündüm, taşındım ve şu sonuca vardım. Sana artık bir erkek arkadaş gerekli."

"Ne?" diye sordu F. Jasmine.

"Ne dediğimi duydun" dedi Berenice. "Erkek arkadaş. Hoş beyaz tenli bir erkek arkadaş."

F. Jasmine çatalını bıraktı. Başı yana dönük oturuyordu. "Ben erkek arkadaş istemiyorum. Ne yapacağım ben onu?"

"Ne mi yapacaksın aptal," dedi Berenice. "Hiç olmazsa seni sinemaya götürür."

F. Jasmine alnına düşen saçlarını kaldırdı, ayağını iskemlenin tahtasından çekti.

"Kaba, obur ve büyüklük havaları içinde olmaktan vazgeçmelisin. Doğru dürüst giyinmeli, nazik ve kurnaz davranmalısın."

F. Jasmine yavaş sesle, "Artık kaba ve obur değilim. Değiştim artık," dedi.

"İyi, çok iyi. Git kendine bir erkek arkadaş bul."

F. Jasmine, Berenice'e oteldeki askerden ve akşamki davetten söz etmek istiyordu. Ama içinden bir ses onu durduruyor, bir türlü konuyu açamıyordu. "Ne tür bir erkek arkadaş. Yani şey gibi mi demek istiyorsun?" F. Jasmine durdu. Evde, mutfakta asker gerçekliğini yitirmişti.

"Onu bilemem," dedi Berenice. "Ona senin karar vermen gerekir."

"Örneğin beni Idle Hour'a dans etmeye götürecek bir asker olur mu?" Berenice'e bakmıyordu.

"Dans ve askerler demedim ki. Senin yaşında beyaz, aklı başında bir oğlandan söz ediyorum. Bizim Barney'e ne dersin?"

"Barney MacKean mı?"

"Başka kim olacak? Başlangıç için fena sayılmaz. Daha iyi biriyle karşılaşana dek idare eder. Hiç fena sayılmaz."

"O pis alçak Barney mi?" Garaj karanlıktı. İğne inceliğine dönüşen ışık kapının aralıklarından toz kokusuyla karışıp içeriye süzülüyordu. Ama F. Jasmine, daha sonraları Barney'in alnının ortasına bıçak saplamak isteyecek denli onu kaygılandıran o bilinmez günahı yeniden anımsamasına izin vermedi. Anımsamak yerine kendini toplamaya çalıştı, tabağındaki bezelyeli pilavı ezmeye başladı. "Bu kasabada senden delisi yok."

"Deliler aklı başındakilere deli der."

Ve John Henry hariç yeniden yemeye başladılar. F. Jasmine mısır ekmeğinin arasını açıyor, içine tereyağ sürüyor, yemeği eziyor, sütünü içiyordu. Berenice daha ağır yiyordu. Kemiğin üzerindeki etleri kibar kibar sıyırıyordu. John Henry bir ona, bir öbürüne baktıktan sonra düşünmek için yemek yemeğe ara vermişti. Az sonra:

"Kaç tane yakaladın?" diye sordu. "Yani erkek arkadaş demek istiyorum."

"Kaç tane mi?" dedi Berenice. "Kuzucuk, bu örgülerde kaç tel saç var?" Berenice Sadie Brown'la konuştuğunu unutma."

Berenice'in dili çözülmüştü, konuşup duruyordu. Böyle uzun ve ciddi bir konudan söz ettiğinde sözcük-

ler birbirinin içine akar, sesi şarkıya dönüşürdü. Yaz öğleden sonralarında mutfağın griliğinde sesinin tınısı altın pırıltılı ve sakin olurdu. Sesinin rengini ve şarkısını dinleyebilir, sözcükleri isterseniz izlemeyebilirdiniz. F. Jasmine uzun tınıların kulaklarının içinde yankılanmasına ve dönüp durmasına izin verdi ama zihninin sesi bilinçle dinleyip cümle haline dönüştürmesini istemedi. Masada otururken, ona tüm yaşamı boyunca çok garip gelen bir şey aklına takıldı: Berenice kendisinden söz ederken hep çok güzel biriymiş gibi davranırdı. Bir tek bu konuda mantıklı değildi. F. Jasmine sesi dinliyor, bir yandan da masanın üzerinden Berenice'e bakıyordu: Mavi çılgın gözün olduğu koyu tenli bir yüz, başını kafatası gibi saran on bir tane biriyantinli örgü ve konuştukça titreyen geniş basık bir burun. Hayır, Berenice her şey olabilirdi ama güzel asla. Berenice'e bir öğüt vermesi gerektiğini düşündü. Bir sonraki suskunlukta:

"Bence şu erkek arkadaş işinden vazgeçip T.T.'le yetinsen iyi olur," dedi. "Kırk yaşında olduğuna bahse girerim. Artık uslansan iyi olur."

Berenice dudaklarını büzdü ve canlı koyu renk gözüyle F. Jasmine'e baktı. "Ukala, bilmediğin şey yok" dedi. "Herkes kadar benim de eğlenmeye hakkım var. Ayrıca, bazılarının kondurmaya çalıştıkları kadar yaşlı da değilim. Daha idare edebilirim. Köşeme çekilene dek önümde daha uzun yıllar var."

"Köşene çekil demedim ki."

"Ne dediğini pekâlâ duydum," dedi Berenice.

John Henry yalnızca izliyor ve dinliyordu. Ağzının kenarına bir parça yemek yapışmıştı. Büyük, mavi ve tembel bir sinek yapışkan yüzüne konmak için çevresinde dönüp dolaşıyor, John Henry de onu kovmak için arada bir elini sallıyordu.

"Hepsi seni sinemaya götürdü mü?" diye sordu. "Hepsi"

"Sinemaya ya da oraya buraya," diye yanıtladı Berenice.

"Yani hiç para ödemedin mi?"

"Dedim ya. Erkek arkadaşınla gidersen ödemezsin. Bir sürü kadınla bir yere gitsem benim ödemem gerekir. Ama ben kadınlarla bir yere gidecek biri değilim."

"Fairview'ya gittiğinizde..." dedi F. Jasmine. "Bir Pazar günü, hani zenci pilot vardı, zencileri uçağında geziriyordu. O zaman kim ödedi?"

"Dur bakayım," dedi Berenice. "Honey ve Clorina kendi paralarını ödediler. Yalnızca Honey'e bir dolar kırk sent ödünç verdim. Cape Clyde'da kendi parasını ödedi. T.T. ikimizinkini de verdi."

"Yanı uçak gezisinde senin paranı T.T. mi çekti?"

"Dedim ya. Fairview'e gidiş geliş otobüs parasını, uçak gezisini ve yiyecek içeceği o ödedi. Tüm geziyi. Tabii ki o ödedi. Başka türlü nasıl uçakla gezerim? Haftada altı dolar kazançla."

F. Jasmine sonunda, "Bunu bilmiyordum," diye itiraz etti. T.T.'nin bu paraları nereden bulduğunu merak ediyorum."

"Kazandı," dedi Berenice. "John Henry ağzını sil."

Sofrada dinleniyorlardı. O yazki yemeklerinde bir düzen vardı. Bir süre yerler, yiyeceklerin midelerinde yayılmasını ve hazmını beklerler, sonra yeniden yemeğe koyulurlardı. F. Jasmine çatalını ve bıçağını boş tabağın üzerine çaprazlamasına koydu ve Berenice'i kafasını kurcalayan bir konuda soru yağmuruna tuttu.

"Söylesine. Buna zıp zıp baba diyen bir tek biz miyiz? Yoksa tüm ülkede adı bu mu? Garip bir adı var."

"Çok değişik adlar duydum" dedi Berenice.

"Örneğin ne?"

"Bazıları bezelyeli pilav diyor, ya da pilav bezelye. Güveç içkisi ya da zıp zıp baba diyenler de var. Beğendiğini kullanabilirsin.

"Ama bizim kasabayı demiyorum. Başka yerlerde demek istiyorum. Tüm dünyada. Acaba Fransızcası ne?"

"Bilmediğim şeyler soruyorsun," dedi Berenice.

"Merci a la parlez," dedi F. Jasmine.

Masada oturuyorlar, konuşmuyorlardı. F. Jasmine iskemlesini geriye kaykıltmış, başını güneşin artık aydınlatmadığı boş arka bahçeye çevirmişti. Kasaba sessizdi, mutfak da öyle. Yalnızca saatin sesi duyuluyordu. F. Jasmine dünyanın döndüğünü duyumsayamıyordu. Hiçbir şey kımıldamıyordu.

"Başıma garip bir olay geldi," dedi F. Jasmine. "Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Anlatılması çok zor şeylerden biri."

"Ne oldu Frankie?" diye sordu John Henry.

F. Jasmine başını pencereden çevirdi ama daha bir şey söylemeden bir ses duyuldu. Mutfağın sessizliğinde ses odayı dolu dolu kapladı. Durdu. Yeniden başladı. O Ağustos öğleden sonrasında, bir piyano gamı odaya yayıldı. Bir tuşa daha basıldı, sonra bir düşte gibi, notalar bir kale merdiveninin basamaklarını çıkarcasına ağır ağır yükseldi ama sonunda, gamı tamamlayacak sekizinci notanın olması gerekli olan yerde ses durdu. Son nota yinelendi. Bitmemiş gamın tümünde yankılanan son nota durmamacasına birçok kez yinelendi. Sonra yeniden sessizlik bastı. F. Jasmine, John Henry ve Berenice birbirlerine baktılar. Yakınlarda bir yerlerde bir Ağustos piyanosu akort ediliyordu.

"Tanrım!" dedi Berenice. "Ciddi olarak bunun bardağın son damlası olduğuna inanıyorum."

John Henry titredi. "Bence de."

F. Jasmine her türlü tabakla dolu masada hiç kımıldamaksızın oturuyordu. Mutfak donuk gri bir renkteydi. Çok donuk, çok kare gibi bir yerdi. Bir süre sonra tek nota yinelendi, sonra bir perde yüksekten yeniden duyuldu. F. Jasmine notanın tınısının her yükselişinde, notanın mutfağın bir köşesinden öbürüne gidişini izlercesine kaşlarını çatıyordu. En yüksek tınıda gözlerini tavanın köşelerinden birine kaldırdı, uzun gam alçaldıkça başını yavaş yavaş çevirerek gözlerini tavanın köşesinden yerin karşıt köşesine doğru kaydırdı. En alt nota altı kez yinelendi ve F. Jasmine'in gözleri köşedeki bir çift eski terliğe ve boş bir bira şişesine takılı kaldı. Sonunda gözlerini yumdu, aklını başına toplayabilmek için silkindi ve masadan kalktı.

"Bana hüzün veriyor ve de sinirlendiriyor," dedi. F. Jasmine ve çevresinde yürümeye koyuldu. "Milledgeville'dekileri cezalandırmak için bağlayıp, piyanoda akort dinletiyorlarmış." Masanın çevresinde üç kez dolaştı. "Sana sormak istediğim bir şey var. Sana çok değişik gelen ama neden değişik geldiğini anlayamadığın biriyle karşılaştın diyelim."

"Nasıl değişik yani?"

F. Jasmine askeri düşündü ama açıkça söyleyemedi. "Örneğin sarhoş olduğunu düşündüğün ama emin olmadığın biri. Onunla büyük bir partiye ya da dansa gitmeni önerse ne yapardın?"

"Anlattığın kadarıyla, bilemezdim. Duygularıma bağlı. Onunla büyük bir partiye gidip orada bana uyan biriyle karşılaşabilirdim." Berenice'in canlı gözü ansızın kısıldı, dikkatle F. Jasmine'e baktı. "Neden sordun?"

Odayı kaplayan sessizlik F. Jasmine'in damlayan musluğun sesini duyacağı denli yoğunlaştı. Berenice'e

askerden söz etmenin bir yolunu bulmaya çalışıyordu. Tam o sırada telefon çaldı. F. Jasmine yerinden fırladı, önündeki boş süt bardağını devirerek koridora fırladı. Oysa, daha yakın olduğu için telefona ilk ulaşan John Henry oldu. Telefonu açıp, alo demeden önce, telefon taburesine oturdu, ahizeye gülümsedi ve F. Jasmine sonunda telefonu kapıp en az yirmi beş kez alo deyip sonunda kapatana kadar alo demeyi sürdürdü.

"Böyle şeylere sinir oluyorum." dedi mutfağa vardıklarında. "Bir de posta arabası kapının önünde durup, adam bizim evin numarasına bakıp paketi başka kapıya götürdüğünde. Bunlar bana bir şeyin belirtileri gibi geliyor." Elini oğlanımsı kesilmiş saçlarında gezdirdi. "Biliyor musun sabah evi terk etmeden önce falıma baktıracağım. Çoktan beri istiyordum zaten."

Berenice, "Konuyu değiştirelim" dedi. "Bana yeni giysini ne zaman göstereceksin? Nasıl bir şey seçtiğini merak ediyorum."

Böylece F. Jasmine giysiyi almak için yukarı çıktı. Tüm evin sıcağı odasına yükseldiği ve orada biriktiği için odası fırın gibiydi. Öğleden sonraları hava sanki vızıltıya benzer bir ses çıkarıyordu, bu nedenle motoru çalıştırmakta yarar vardı. F. Jasmine motoru, sonra da dolabı açtı. Düğünden önceki güne dek, altı giysisi dolapta askılara asılı durur, günlük giysilerini de ya rafın üzerine koyar ya da odanın köşesine tekmeleyip fırlatırdı. Oysa o gün öğleden sonra eve geldiğinden beri bu alışkanlığı değişmişti. Dolaptaki giysiler rafa atılmıştı. Düğün giysisi tek başına dolapta asılı duruyordu. Lame ayakkabılar da, özenle giysinin altına konmuştu. Burunları kuzeye, Winter Hill'e dönüktü. Belirli bir nedeni olmadan, F. Jasmine giyinirken odada ayaklarının ucunda dolaşmaya başladı.

"Gözlerinizi kapayın" diye seslendi. "Merdivenden inerken bakmayın. Ben açın diyene dek bakmayın."

Mutfağın dört duvarı da onu izliyor gibiydi. Duvarda asılı tava onu izleyen büyük kara bir gözdü sanki. Piyano akordu bir an için durmuştu. Berenice kilisede gibi başı öne eğik oturuyordu. John Henry de başını eğmişti ama yan gözle bakıyordu. F. Jasmine merdivenin dibinde durdu, sol elini kalçasına dayadı.

John Henry "Aman, ne güzel," dedi.

Berenice başını kaldırdı. F. Jasmine'e baktığında yüzü görülmeye değerdi. Koyu renk gözü, lame saç kurdelesinden topuksuz ayakkabılarına dek F. Jasmine'i süzdü. Hiçbir şey demedi.

F. Jasmine, "Şimdi bana gerçekten ne düşündüğünü söyle," dedi.

Oysa Berenice portakal rengi saten gece giysisine baktı, başını salladı ve hiç yorum yapmadı. İlk önce başını yavaşça döndürerek sallıyordu ama giysiye baktıkça baş sallamaları öylesine hızlandı ki son sallayışında F. Jasmine boynunun çatırdadığını duydu.

"Neden beğenmedin ki?" diye sordu F. Jasmine.

"Pembe bir giysi olacağını sanmıştım."

"Mağazaya girince vazgeçtim. Nesi var ki bu giysinin? Beğenmedin mi Berenice?"

"Hayır beğenmedim. Bu olamaz."

"Ne demek bu olamaz?"

"Tam söylediğim gibi. Bu olamaz."

F. Jasmine aynaya bakmak için döndü. Giysiyi hâlâ çok güzel buluyordu. Ama Berenice yüzünü buruşturmuştu. Yüzünde uzun kulaklı yaşlı katırlarınkine benzer inatçı bir ifade vardı. F. Jasmine anlamıyordu.

"Ama ne demek istediğini anlayamıyorum," diye yakındı. "Nesi var ki bunun?"

Berenice kollarını göğsüne kavuşturdu. "Eğer göremiyorsan sana anlatamam. İlk önce başına bir bak."

F. Jasmine aynada kendine baktı.

"Saçını tutuklular gibi kazıttın. Şimdi de saçsız başına gümüş kurdele bağlıyorsun. Garip duruyor."

"Ama bu gece saçımı yıkayıp, sarmaya çalışacağım."

"Bir de şu dirseklerine bak," diye ekledi Berenice. "Bir yandan yetişkin kadınların giydikleri gece elbisesi giyiyorsun: Portakal rengi saten; öte yandan dirseklerin kahverengi kabuk bağlamış. İkisi birbirine uymuyor."

F. Jasmine omuzlarını eğdi, elleriyle kabuk bağlamış dirseklerini örttü.

Berenice başını bir kez daha salladı, dudak büktü ve kararını açıkladı. "Bunu mağazaya geri götür."

"Yapamam" dedi F. Jasmine. "Bu indirimli. Geri almıyorlar."

Berenice'in iki ilkesi vardı. Birincisi domuz derisinden post olmayacağı, ikincisi de ayağını yorganına göre uzatıp, elindekini iyi değerlendirebilmekti. Bu ikinci ilke nedeniyle ya da giysiyi gittikçe beğendiği için. F. Jasmine'in anlayamadığı bir nedenden giysiye yeniden bir süre baktı, sonunda "Gel buraya," dedi. "Göğüsü biraz düzeltelim. Bakalım ne yapabileceğiz."

F. Jasmine "Sanırım doğru dürüst giyinmiş birini görmeye alışık değilsin," dedi.

"Ağustos ayında canlı Noel ağaçları görmeye alışık değilim" dedi Berenice.

Berenice giysinin kemerini söktü, eliyle orasını burasını düzeltti, sağını soluna çekiştirdi. F. Jasmine ayaklı şapka askısı gibi dimdik duruyor, giysiyi düzeltmesine izin veriyordu. John Henry iskemlesinden kalkmış, peçete hâlâ boynunda onları izliyordu.

"Frankie'nin giysisi Noel ağacına benziyor," dedi.

"İki yüzlü" dedi F. Jasmine. "Az önce güzel demiştin. İki yüzlü, seni."

Piyano sesi yinelendi. F. Jasmine kimin piyanosu olduğunu bilmiyordu ama ciddi bir akort yapılıyordu. Ses yakından geliyor, mutfakta yankılanmakta direniyordu. Piyanoyu akort eden kişi arada gürültülü bir parçaya geçiyor sonra yeniden tek bir notaya dönüyor, yeniden aynı notaya ciddi ama çılgınca basıyordu -Ve yeniden- Güm! Kasabada piyano akortları yapan kişinin adı Bay Schwarzenbaum'du. Ses tüm müzisyenlerin mide ağrılarının tutmasına, dinleyicilerin de fenalık geçirmesine neden olacak nitelikteydi. "Bunu bize işkence olsun diye mi yapıyorlar acaba?" dedi F. Jasmine.

Ama Berenice "Hayır," dedi. "Piyanoları Cincinnati'de ve dünyanın her yerinde böyle akort ederler. Usul böyledir. Yemek odasındaki radyoyu açalım, sesi bastırır." Ama F. Jasmine onaylamayarak başını salladı. "Hayır," dedi.

"Nedenini bilmiyorum ama artık radyonun çalmasını istemiyorum. Bana fena halde bu yazı anımsatıyor."

"Biraz geri çekil," dedi Berenice.

Berenice giysisinin belini yukarıya kaldırmış, bazı değişiklikler yapmıştı. F. Jasmine musluğun üzerindeki aynaya baktı. Yalnız göğsünün üst bölümünü görebiliyordu. Görebildiği kadarıyla kendine hayran hayran baktıktan sonra, bir iskemleye çıkıp, orta bölümüne baktı. Sonra masanın üstündeki tabakları itip, lame ayakkabılarına da bakmak üzereyken Berenice onu durdurdu.

"Sence gerçekten güzel değil mi? Bence güzel. Ne olur Berenice, bana gerçekten ne düşündüğünü söyle."

Ama Berenice isteneni yapmayıp suçlar gibi "Mantıksızlığın bu kadarını görmedim," dedi. Gerçek düşüncemi sordun. Ben de söyledim. Yine soruyorsun, ben de

söylüyorum. Ama istediğin düşündüğümü açıkça söylemem değil. Yanlış olan bir şeye, doğru dememi bekliyorsun. Bu ne biçim davranış?"

"Pekâlâ," dedi F. Jasmine. "Yalnızca güzel görünmek istiyorum."

"Fena değilsin," dedi Berenice. "Güzel olan güzel görünür. Hangi düğüne olursa olsun gidilebilecek durumdasın. Kendi düğününün dışında. O an geldiğinde umarım daha iyi bir şeyler yapacak durumda oluruz. Şimdi John Henry'ye temiz bir şeyler bulmalıyım. Bir de ne giyeceğime karar vermem gerekli."

"Charles amca öldü. Bizse düğüne gidiyoruz." dedi John Henry.

"Evet yavrum" dedi Berenice ve onun düşsel suskunluğundan F. Jasmine tanıdığı ölmüş kişileri anımsadığını anladı. Ölüleri yüreğinden geçiriyordu; Ludie Freeman'ı, çok eskilerde kalmış Cinninati'yi ve gördüğü karı.

F. Jasmine tanıdığı öbür yedi ölmüş kişiyi düşündü. Annesi, tam onun doğduğu gün ölmüştü, bu nedenle onu sayamazdı. Babasının dolabının sağ çekmecesinde katlanmış mendillerin arasında annesinin resmi vardı. Yüzü çekingen ve hüzünlüydü. Sonra babaannesi geliyordu. Frankie dokuz yaşındayken ölmüştü. F. Jasmine onu gayet iyi anımsıyordu. Zihninin gerisinde bir yerlerde bölük pörçük görüntüler vardı. Frankie'nin iyi tanıdığı William Boyd adında kasabadan bir asker İtalya'da öldürülmüştü. İki blok ötede oturan Bayan Selway de ölmüştü. Frankie cenaze kaldırılırken izlemişti. Kimse onu katılması için çağırmamıştı. Ciddi görünüşlü yetişkinler verandada toplanmışlardı. Yağmur yağıyordu ve kapıya gri ipek bir kurdele asılıydı. Lon Baker'ı da tanırdı. O da ölmüştü. Lon Baker genç bir zenciydi. Bir nisan

öğleden sonrasında, babasının dükkânının arkasındaki dar yolda gırtlağı usturayla kesilerek öldürülmüştü. O yolda oturanların tümü arka kapılarından evlerine kaçmışlardı. Sonradan, boğazının çılgınca titreyerek, nisan güneşine hayalet sözcükler söyleyen bir ağız gibi aralandığı söylentileri dolaşmıştı. Lon Baker ölmüştü ve Frankie onu tanıyordu. Brawer'ın Ayakkabı Mağazası'ndaki Bay Pitkin'i, Bayan Birdie Grimes'ı ve telefon idaresinde çalışan, telefon direklerine tırmanan adamı da tanırdı. Tümü ölmüştü.

"Ludie'yi sık sık düşünüyor musun?" diye sordu F. Jasmine.

"Düşündüğümü biliyorsun," dedi Berenice. "Ludie'yle birlikte olduğumuz yılları ve ondan sonraki kötü günleri düşünüyorum. Ludie beni yalnız bırakmasaydı, tüm o kötü adamlarla beraber olmazdım. Ben ve Ludie. Ludie ve ben."

F. Jasmine oturmuş ayağını titriyor, bir yandan da Ludie'yi ve Cincinnati'yi düşünüyordu. Tüm ölülerin arasında en iyi tanıdığı Ludie Freeman'dı. Oysa onu hiç görmemişti. Öldüğünde doğmamıştı bile. Ludie'yi, Cincinnati kentini ve Ludie'yle Berenice'in beraber kuzeye gittiklerini ve karı gördüklerini biliyordu. Bunları binlerce kez konuşmuşlardı. Berenice bu konu açıldığında ağır ağır konuşur, her cümleyi bir şarkıya dönüştürürdü. Eski Frankie sorular sorar, Cincinnati'yi iyice tanımaya çalışırdı. Cincinnati'de en çok ne yenirdi? Cincinnati'nin sokakları ne genişlikteydi? Ve şarkı söylercesine, Cincinnati'deki balıklarını Myrtle Sokağı'ndaki evin oturma odasını, Cincinnati'nin sinemalarını, Ludie Freeman'ın duvarcı ustası olduğunu konuşmuşlardı. Çok ve düzenli kazancı olduğunu ve kocaları içinde Berenice'in en çok onu sevdiğini de.

Berenice bazen, "Ludie'yi hiç tanımamış olsam daha iyi olurdu diye düşünüyorum," derdi. "Böyle bir şey insanı çok şımartıyor. Sonra da çok yalnız kalıyorsun. Akşamları işten eve dönerken içime bir yalnızlık ateşi düşmesine neden oluyor. O duyguyu atabilmek için insan kötü adamlarla arkadaş oluyor."

"Biliyorum," dedi F. Jasmine. "Ama T.T. Williams kötü biri değil."

"T.T.'yi kastetmiyorum. Onunla yalnızca iyi arkadaşız."

"Onunla evlenmeye niyetin var mı?"

"T.T. maddi durumu yerinde zenci bir beyefendi," dedi Berenice. "Başka adamlarla ilgili söylentileri, T.T. hakkında duyamazsın. Onunla evlensem bu mutfaktan kurtulurdum. Restorandaki kasada oturur, ayaklarımı dinlendirirdim. Üstelik T.T.'ye gerçekten saygı duyuyorum. Tüm yaşamı boyunca erdemli oldu."

"Ne zaman evleneceksin onunla? Sana bayılıyor."

"Onunla evlenmeyeceğim," dedi Berenice.

"Ama az önce dedin ki"

"Onu gerçekten saydığımı ve onu gerçekten beğendiğimi söyledim."

"Ee, öyleyse?" dedi F. Jasmine.

"Onu sayıyorum. Beğeniyorum da," diye yanıtladı Berenice. Koyu renk gözü sakin ve ciddiydi. Basık burnu konuşurken daha da genişliyordu. "Ama içimi titretmiyor."

"Düğünü düşününce benim içim ürperiyor," dedi F. Jasmine.

"Yazık," dedi Berenice.

"Şu ana dek kaç ölü tanıdığımı düşündükçe içim ürperiyor. Tam yedi tane. Üstelik bir de Charles amca."

F. Jasmine parmaklarıyla kulaklarını tıkadı, gözlerini yumdu, ama ölmüş gibi olmadı. Ocağın sıcağını duyum-

sayabiliyor, yemeğin kokusunu içine çekebiliyordu. Karının gurultusunu ve de yüreğinin atışlarını da. Oysa ölüler ne duyumsar ne de duyarlardı. Siyahtan başka bir şey de göremezlerdi.

"Ölmek kötü bir şey," dedi. Düğün giysisinin içinde dolaşmaya başladı.

Rafta duran lastik bir top buldu, giriş kapısına fırlattı, top geri sıçradığında onu yakaladı.

"Onu yerine koy," dedi Berenice. "Kirletmeden git üstünü çıkar. Git bir şeyler yap. Git radyoyu aç."

"Radyonun çalmasını istemediğimi söyledim sana."

Odada dolaşıyordu. Berenice bir şeyler yapmasını söylemişti ama ne yapacağını bilemiyordu. Düğün giysisi içinde, eli kalçasına dayalı dolaşıp duruyordu. Lame ayakkabılar ayağını sıkmıştı, ayak parmakları şişmiş, on tane pörsümüş karnabahar gibi ezik büzük olmuşlardı.

Ansızın, "Geri döndüğümüzde radyoyu açık tutun. Büyük bir olasılıkla radyodan konuştuğumuzu duyacaksınız," dedi.

"O da ne demek?"

"Büyük bir olasılıkla bizden birgün radyoda konuşmamızı isteyecekler dedim."

"Neyle ilgili Tanrı aşkına?"

"Tam neyle ilgili olacağını bilemiyorum," dedi F. Jasmine. "Bir şeyin tanıklığını yapmak gibi falan. Konuşmamız istenecek."

"Anlamıyorum," dedi Berenice. "Neye tanık olacağız ki. Bizim konuşmamızı kim isteyecek?"

F. Jasmine yerinde döndü, iki yumruğunu kalçasına dayayarak gözlerini onlara dikti. "John Henry'i, seni ve beni mi kastettim sanıyorsun? Hiç öyle gülünç bir şey duymadım."

John Henry'nin sesi yüksek ve coşkulu çıktı, "Ne Frankie? Radyoda kim konuşacak?"

"Biz dediğimde seni, John Henry'yi ve kendimi mi kastettim sandınız? Dünya radyosunda konuşmak. Doğduğumdan beri bu denli gülünç bir şey duymadım."

John Henry üzerinde çömelmek için iskemlesinin oturma yerine tırmanmıştı. Alnındaki mavi damarlar ve boynunun gerilmiş kasları görünüyordu. "Kim?" diye bağırdı. "Ne?"

"Ha, ha, ha!" dedi alaylı F. Jasmine. Sonra gülmeye başladı. Gürültü yaparak dolaşmaya başladı. Yumruklarıyla sağa sola vuruyordu. "Ho, ho, ho!"

John Henry haykırıyor, F. Jasmine düğün giysisinin içinde dolaşıp duruyordu. Berenice masadan kalkarak, sessizliği sağlamak için sağ elini kaldırdı. Sonra ansızın üçü de bir anda durdu. F. Jasmine pencerenin önünde çıt çıkarmadan duruyordu. John Henry de hemen pencereye gitti, parmaklarının ucuna basarak ellerini pencerenin pervazına dayadı, dışarıya bakmaya başladı. Ne olup bittiğini görmek için Berenice başını çevirdi. O anda piyano susmuştu.

F. Jasmine "Aman Tanrım" diye fısıldadı.

O anda dört kız arka bahçeden geçiyorlardı. Kulübün üyesi on dört, on beş yaşında kızlardı. Önde Helen Fletcher yürüyordu, arkasında da tek sıra halinde ötekiler. O'Neils'lerin bahçesinden kestirme geçmişlerdi, tam o anda da çardağın önünden geçiyorlardı. Uzun altın renkli güneş ışınları üzerlerine yansıyor, tenlerini altın rengine dönüştürüyordu. Derli toplu temiz giysiler içindeydiler. Çardağı geçerken leylek gibi uzun gölgeleri tek tek arka bahçenin yerine yansıdı. Az sonra gözden kaybolacaklardı. F. Jasmine kımıldamaksızın duruyordu. O yazın eski günlerinde olsa ona uğrayacakları ve

onun kulübe üye seçildiğini söyleyecekleri umudunu besler, ancak en son anda, artık yalnızca oradan geçtiklerini anladığında, arkalarından öfkeli bir sesle bahçelerinden bir kez daha geçmemelerini bağırırdı. Oysa o anda onları hiç kıskanmadan sakin izliyordu. Sonunda onlara seslenip düğünden söz etmek geldi içinden ama sözcükler hazırlanıp ağzından dökülene dek, kulübün kızları gözden kaybolmuşlardı bile. Yalnızca çardak ve fırıldak gibi dönen güneş kalmıştı.

"Merak ediyorum," dedi F. Jasmine sonunda. Ama Berenice sözünü kesti.

"Merak iyi bir şey değildir," dedi. "Merak iyi değildir."

O son yemeğin ikinci bölümüne başladıklarında alacakaranlık yaklaşmış, saat beşi geçmişti. Eski günlerde ara sıra, kırmızı oyun kâğıtları önlerinde, oturup Yaradanı eleştirmeye başladıkları saatti bu. Tanrı'nın yaratılarını yargılar, dünyayı daha iyi hale sokmanın yollarını araştırırlardı. Ve her şeye kadir Tanrı John Henry'nin sesi mutlu, tiz ve garip çıkardı. Dünyası lezzetin ve acayipliklerin bir karışımıydı. Dünyaya bakış açısı geniş değildi. Bulunduğu yerden California'ya dek uzanabilen bir kol, çikolatadan yapma pislik, limonata yağmurları, bin mili görebilen özel bir göz, insanın canı dinlenmek istediğinde indirip üzerine oturabileceği destek görevi gören menteşeli bir kuyruk ve şekerden yapma çiçekleri kapsardı.

Oysa her şeye kadir Tanrı Berenice Sadie Brown'un dünyası, farklı bir dünyaydı. Yuvarlaktı, adildi ve aklı başındaydı. Bir defa değişik tende insanlar olmayacak, tüm insanlar sütlü kahverengi renginde, mavi gözlü, siyah saçlı olacaklardı. Zenciler olmayacaktı. Zencilerin

kendilerini yaşam boyu değersiz ve gariban duyumsamamaları için beyazlar da olmayacaktı. Dünyadaki tüm erkekler, kadınlar ve çocuklar sevgi dolu tek bir aile olacaklardı. Ve Berenice'in sesi, bu ilk koşulunu öne sürerken derinden gelip yüskelen, karanlık ve güzel bir tınıyla şarkı söyleyen bir sese dönüşür, odanın dört bir yanında, sessizlik çökene dek uzun süre titreşimli yankılar bırakırdı.

"Savaş yok," derdi Berenice. Avrupa'nın ağaçlarından sallanan kaskatı kesilmiş cesetler olmayacaktı, öldürülen Yahudiler de. Savaş olmayacaktı. Ne üniformalarını giyip evden ayrılan gençler ne de çılgın ve zalim Almanlar ve Japonlar olacaktı. Tüm dünyada savaş yerine barış olacaktı. Açlık ta olmayacaktı. Gerçek Tanrı herkesin yararlanabilmesi için bedava hava, bedava yağmur ve bedava toprak yapmıştı. Her insanın karnını doyurabilmesi için ürünler ve yemek olacak, ayrıca her hafta bir kilo erzak verilecek ondan sonra da çalışacak durumda olanlar, eğer başka yemekler arzuluyorlarsa ya da sahip olmak istedikleri bir şey varsa çalışacaklardı. Yahudiler öldürülmeyecek, zenciler kırgın olmayacaktı. Ne savaş, ne de açlık olacaktı. En önemlisi de Ludie Freeman sağ olacaktı.

Berenice'in dünyası yuvarlak bir dünyaydı ve eski Frankie derinden gelen, şarkı söyler gibi konuşan güçlü sesi dinler, söylediklerini onaylardı. Ama yine de eski Frankie'nin dünyası üçünün en iyisiydi. Berenice'in yaratısının ana kurallarını yadsımaz ana eklemeler yapardı. Herkesin bir uçağı ve bir motosikleti olması, belgeleri ve flamaları olan bir dünya kulübü ve bir de daha iyi bir yerçekimi yasası gerekiyordu. Savaş konusunda Berenice'e tümüyle katılmazdı. Ara sıra, arzu edenlerin gidip savaşabilecekleri ya da kan verebilecekleri bir Savaş

Adası olmasını, kendisinin de belki yardım etmek için bir süre Hava Kuvvetleri Kadın Güçleri'ne katılabileceğini söylerdi. Mevsimleri de tümüyle değiştiriyor, yazları tümüyle kaldırıyor, bol bol kar ekliyordu. Öyle bir düzen kuruyordu ki arzu ederlerse, anında kızlar oğlanlara, oğlanlar da kızlara dönüşebiliyordu. Ama Berenice'le bu konuda anlaşamıyorlardı. Ona göre insanların cinselliği böyle daha iyiydi, değişiklik gerekmiyordu. O arada John Henry West iki paralık aklıyla eklemeler yapar, insanların yarı kadın yarı erkek olmaları gerektiğini düşündüğünü söyler ve eski Frankie onu panayıra götürüp Ucube Yaratıklar Evi'nde satmakla tehdit ettiğinde gözlerini yumar gülümserdi.

Böylece üçü mutfak masasında oturur, Yaradanı ve onun yapıtlarını eleştirirlerdi. Arada sesler çakışır, üç dünya birbirine girerdi. Her şeye kadir Tanrı John Henry West. Her şeye kadir Berenice Sadie Brown. Her şeye kadir Frankie Addams. Uzun verimsiz öğleden sonralarının bitimindeki dünyalar.

Ama o gün farklı bir gündü. Aylak aylak oturmuyor, kâğıt oynamıyor, hâlâ yemek yiyorlardı. F. Jasmine düğün giysisini çıkarmıştı, ayakları çıplaktı, iç eteğiyle rahatlamıştı. Bezelyelerin kahverengi sosu donmuştu. Yemekler ne sıcak ne de soğuktu, tereyağı da erimişti. Tabakları birbirlerine geçirerek ikinci kez servis yapmaya başladılar ve genellikle öğleden sonraları o saatlerde konuştukları konulara değinmediler. O konular yerine konuşma garip bir şekle dönüştü ve şöyle başladı: "Frankie," dedi Berenice. "Az önce bir şey söyleyecektin. Konu dağıldı. Değişik bir şeydi sanırım."

"Ha evet," dedi F. Jasmine. "Bugün başıma gelen, tam anlayamadığım bir olayı anlatacaktım. Ne demek istediğimi nasıl anlatacağımı bilemiyorum."

F. Jasmine bir tatlı patatesi ikiye böldü, arkasına yaslandı. Berenice'e o gün olanları anlatmaya çalışıyordu. Eve gelirken gözünün ucuyla gördüklerini, dönüp baktığında iki zenci çocuk olduğunu anladığını dile getirmek istiyordu. Konuşurken arada duruyor altdudağını çekiştiriyor, o ana dek adını duymadığı bir duyguyu tanımlayabilmek için doğru sözcükleri seçmeye çalışıyordu. Ara sıra durup Berenice'e bakıyor, dinleyip dinlemediğini anlamak istiyordu. Berenice'in yüzünde garip bir ifade oluşmaya başlamıştı. Parlak mavi cam gözü her zamanki gibi şaşkınlıkla doluydu. Başlangıçta koyu renk gözü de öyleydi. Sonra F. Jasmine'le aralarında suç ortaklığı varmışcasına garip bir ifade geldi gözüne. Ara sıra, sanki değişik açılardan dinlemek ve emin olmak ister gibi başını ansızın çeviriyordu.

F. Jasmine sözlerini bitirmeden Berenice tabağını itti. Sigarasını çıkarmak için elini göğsüne soktu. Kendi sardığı sigaraları içer ama bunları bir Chesterfield paketinde taşır, o nedenle Chesterfield marka sigara içer gibi görünürdü. Düşmek üzere olan bir tütün parçasını düzeltti, alev burnunu yakmasın diye kibriti yakarken başını geriye attı. Üçüncünün de oturduğu masanın üzerini mavi bir duman katmanı sarmıştı. Berenice sigarayı başparmağıyla işaretparmağı arasında tutuyordu. Elinde kış romatizması vardı, son iki parmağı bükülmüyordu. Bir yandan sigara içiyor bir yandan da oturduğu yerden F. Jasmine'i dinliyordu. F. Jasmine sözlerini bitirdiğinde derin bir sessizlik oldu. Sonra Berenice öne eğildi ve ansızın:

"Dinle beni!" dedi. "Kafamın içindekilerini mi görebiliyorsun? "

F. Jasmine ne yanıt vereceğini bilemedi.

"Bu duyduğum en garip şeylerden biri," dedi Berenice. "Bir türlü kendime gelemiyorum."

"Demek istiyorum ki," diye yeniden söze başladı Frankie.

"Ne demek istediğini anlıyorum," dedi Berenice. "Gözün tam bu köşesinde."

İncecik kırmızı bir ağın örülü olduğu koyu renk gözünün ucunu gösterdi.

"İşte orada ansızın bir şey yakalarsın. Gövdenden aşağıya doğru bir ürperti yayılır ve olduğun yerde dönersin. Neyle karşılaşacağını Tanrı bilir. Ama ne Ludie'yle, ne de görmeyi arzuladığın biriyle karşılaşırsın ve o anda kuyuya düşüyormuş gibi bir duyguya kapılırsın."

"Evet," dedi F. Jasmine. "İşte tam böyle oldu."

"Şaşılacak şey," dedi Berenice. "Bu bana sürekli olur. Ama ilk kez böyle bir şeyin sözcüklere döküldüğünü duyuyorum."

F. Jasmine burnunu ve ağzını eliyle örttü, bu denli şaşırtıcı olabilmekten duyduğu kıvancı göstermemek ve alçakgönüllü görünebilmek için gözlerini yumdu.

"Evet," dedi Berenice. "Âşık olduğunda da böyle olur. Her zaman. Bilinir ama dile getirilmez."

İşte son gün, altıya çeyrek kala bu garip konuşma böyle başladı. İlk kez aşk konusuna değiniyorlardı. Hem de F. Jasmine konuşmaya katılmış ve düşüncelerinin değerli olduğu onaylanmıştı. Eski Frankie aşkla alay eder yapay olduğunu savunur, inanmazdı. Oyunlarının hiçbirine katmazdı aşkı. Palace'taki aşk filmlerine gitmezdi. Eski Frankie gösterilen film, savaş filmi, kovboy ya da dolandırıcılarla ilgili bir film olduğunda her cumartesi matineye giderdi. Geçen Mayıs, Palace'ta olay çıkmasına kim mi neden olmuştu? Kuşkusuz Frankie. O Cumartesi, eski bir film olan Camille gösterilirken, Frankie ikinci sıradaki yerinde oturuyordu. Ayaklarını yere vurup, iki parmağını ağzına sokup ıslık çalmaya başladı.

Ön sıralarda indirimli ücret ödemiş olanlar da ayaklarını yere vurup ıslık çalmaya başladılar ve bu aşk filmi süresince gitgide daha çok gürültü yapar oldular. Sonunda sinemanın müdürü, elinde cep feneriyle geldi, tümünü yerlerinden kaldırdı, aradan geçirerek dışarı attı. Kendilerini paralarını geri alamadan öfke içinde kaldırımda buldular.

Eski Frankie aşkı yadsırdı. Oysa o anda, bacak bacak üstüne atmış masada oturup, eski bir alışkanlıkla arada sırada çıplak ayağını okşarken Berenice'in dediklerini onaylarcasına başını sallıyordu. Üstelik erimiş tereyağının yanında duran Chesterfield paketine uzandığında Berenice eline vurmadı ve F. Jasmine paketten içmek için bir sigara çıkardı. Berenice ve o, yemek masasında sigara içen iki yetişkin oldular. John Henry West iri çocuk başını omuzuna doğru eğmiş olup biteni dinliyor, onları izliyordu.

"Size bir öykü anlatacağım," dedi Berenice. "Sizi uyarmak için. Dinliyor musun John Henry? Dinliyor musun F. Jasmine?"

"Evet," diye fısıldadı John Henry. Gri renge dönüşmüş parmağıyla F. Jasmine'i gösterdi. "Frankie sigara içiyor."

Berenice yerinde doğruldu. Omuzları köşeliydi. Biçimsiz ellerini masanın üzerinde kavuşturdu. Başını kaldırdı, şarkı söylemeye başlayacak bir şarkıcı gibi derin bir soluk aldı. Piyano akordu aynı sürüyordu. Ama Berenice sözlerine başladığında karanlık altın sesi mutfakta çınlamaya başladı ve piyanonun çaldığı notaları duymaz oldular. Oysa, uyarıdan sonra Berenice birçok kez duydukları bir öyküyü yeniden anlatmaya koyuldu. Ludie Freeman'la olan öyküsüydü bu. Uzun yıllar önce olmuştu.

"O zamanlar yalnızca mutluydum diyemeyeceğim size. Dünyada benden mutlu kadın yoktu o günlerde. Bu kadınlara tüm kraliçeler, milyonerler ve başkan eşleri de dahil, ve de her tenden kadın. Beni dinliyor musun John Henry? Duydun mu? Dünyada hiçbir kadın Berenici Sadie Brown'dan daha mutlu olamazdı."

Eski Ludie öyküsünü yineliyordu. Yirmi yıl önce, Ekimin son günlerinde bir öğleden sonra kasabanın sınırlarının dışında kalan Camp Campbell Benzin İstasyonu'nun önünde birbirleriyle karşılaşmalarıyla başladı öykü. Yaprakların renginin dönmeye başladığı, kırların duman rengi, gözünse altın sarısı ve gri renkte olduğu mevsimdi. — Ve öykü, tanışmalarından Sugarville'deki Welcome Ascension Kilisesi'ndeki düğünle sürer, sonra da ikisinin beraber oldukları yıllar gelirdi. Barrow sokağının köşesindeki tuğla basamaklı cam pencereli ev, tilki kürkünün alındığı Noel, Haziran ayında yirmi sekiz akraba ve davetlinin katıldığı balık daveti, Berenice'in yemek pişirmesi, Ludie'nin takım elbiselerini ve gömleklerini dikiş makinesinde dikmesi izlerdi. İkisi birlikte her zaman iyi vakit geçirmişler, dokuz ay karın olduğu kuzeyde, Cincinnati'de kalmışlardı. Sonra sıra yeniden Sugarville'e gelir, birlikte oldukları süre boyunca günler, haftalar, aylar ve yıllar su gibi akıp giderdi. Her zaman iyi vakit geçirmişlerdi. Olaylardan çok, olayların anlatım biçimi F. Jasmine'in anlamasını sağlardı.

Berenice sakin bir sesle konuşuyordu. Öyküyü anlatırken bir kraliçeden daha mutlu olduğunu söylemişti. F. Jasmine onun garip bir kraliçeyi anımsattığını düşündü. Bir kraliçe, zenci olup mutfak masasında oturabilirse kuşkusuz. Zenci bir kraliçe bir top altın kumaşı nasıl açarsa, o da Ludie'yle olan öyküsünü öyle anlatırdı - ve sonunda, öykünün bitiminde yüzündeki ifade hep aynı

olurdu. Koyu renk gözü ileriye, bir yerlere bakar, basık burnu genişler ve titrer, sesi soluğu çıkmaz olur, hüzünlenir, susardı. Kural olarak, öykü bittiğinde bir an kımıldamadan otururlar, sonra ansızın kalkıp telaşla bir şeyler yapmaya koyulurlar, ya kâğıt oynar ya içecek bir şey hazırlarlar, daha olmazsa mutfakta orada burada amaçsız otururlardı. Ama o öğleden sonra, Berenice öyküsünü bitirdikten sonra uzun bir süre konuşmadılar.

F. Jasmine "Ludie neden öldü?" diye sorana dek kımıldamadan oturdular.

"Zatürreye benzer bir şeydi," dedi Berenice. "1931 yılının Kasım ayıydı."

"Benim doğduğum yıl ve ay" dedi F. Jasmine.

"Gördüğüm en soğuk kıştı. Her sabah don olurdu, Tüm su birikintileri buz tutmuştu. Güneş ışınları, kışları olduğu gibi donuk sarıydı. Sesler uzaklara dek yankılanırdı. Bir av köpeğinin bütün gün uluduğunu anımsıyorum. Gece gündüz ocakta ateş yakardım. Akşam olduğunda odada dolaşırken duvarda titrek bir gölge beni izlerdi. Gördüğüm her şeyi bir belirti olarak algılardım."

"Bence onun öldüğü yıl ve ay doğmuş olmam da bir belirti," dedi F. Jasmine.

"Yalnızca günleri değişik."

"Sonra bir perşembe günü akşam altıya doğruydu. Aşağı yukarı bu zamanlardı, ama aylardan Kasım'dı. Girişe gidip sokak kapısını açtım. O yıl Prince Sokağı No. 233'te oturuyorduk. Karanlık basmak üzereydi. Odaya geri döndüğümde gidip Ludie'nin yatağına yattım. Kollarımı açtım, Ludie'nin üzerine yattım, yüzümü onun yüzünün üstüne koydum ve Tanrı'ya benim gücümü ona geçirmesi için dua ettim ve istediğini alması ama Ludie'yi benden almaması için yalvardım. Orada öylece uzun süre yatıp dua ettim. Geceye dek."

"Nasıl?" diye sordu John Henry. Bu sorunun özel bir anlamı yoktu ama yine de daha yüksek bir sesle, ağlar gibi sorusunu yineledi. "Nasıl yani, Berenice?"

"O gece öldü," dedi Berenice. Sesi sert çıkmıştı. Sanki birileri karşı çıkmışcasına. "Size söylüyorum öldü. Ludie! Ludie Freeman! Ludie Maxwell Freeman öldü."

Öyküyü bitirmişti. Orada masada öylece oturuyorlardı. John Henry gözlerini Berenice'e dikmişti. Çevresinde dönüp dolaşan sinek, gözlüğünün sol çerçevesine kondu, sol camın üzerinde yürüyüp gözlüğün burun köprüsünü geçti, sağ camı da geçti, sonrada uçup gitti. John Henry ancak ondan sonra gözünü kırpıp, eliyle sineği kovaladı.

"Bir de Charles amcanın orada ölü olarak yatması var," dedi F. Jasmine.

"Ama bir türlü ağlayamıyorum. Üzülmem gerekli olduğunu biliyorum; ama yine de Ludie'ye Charles amcadan daha çok üzülüyorum. Oysa Ludie'yi hiç görmedim. Charles amcayı doğdum doğalı tanırdım ve çok yakın akrabamdı. Belki de Ludie'nin ölümünden hemen sonra doğduğum içindir."

"Olabilir," dedi Berenice.

F. Jasmine'e tüm öğleden sonrayı orada öyle oturup kımıldamadan ve konuşmadan geçirecekler gibi geliyordu. Ansızın bir şey anımsadı.

"Başka bir şey anlatacaktın, konu dağıldı," dedi. "Bir tür uyarıydı."

Berenice bir an şaşırdı, sonra başını salladı. "A, evet" dedi. "Bu konuştuğumuzun benimle ilgisini anlatacaktım ve de öbür kocalarımla neler olduğunu. Şimdi kulaklarınızı iyi açın."

Oysa öbür üç kocasının öyküleri de eski öykülerdi. berenice konuşmaya başladığında F. Jasmine buzdolabı-

na gidip tatlı yerine geçsin diye süt getirdi, bisküvilerin üzerine döktü. Baştan pek iyi dinlemedi.

"Ertesi yıl Nisanda, bir Pazar günü Fork Falls Kilisesi'ne gittim. Orada ne aradığımı sorarsanız, söyleyeceğim: Sütkardeşimin akrabası Jacksonları ziyaret ediyordum. Onların kilisesine gitmiştik. Orada bana yabancı insanların arasında dua ediyordum. Önümdeki sıraya başımı dayamıştım, gözlerim açıktı. Çevreye kaçamak bakışlarla bakmıyordum, gözlerim açıktı o kadar. Ansızın içimi bir ürperti kapladı. Gözümün ucuyla bir şey görmüştüm. Yavaşça gözlerimi sola kaydırdım. Ne gördüm bilin bakalım? Sıranın üzerinde on beş santim ileride başparmağı duruyordu."

"Ne başparmağı?" diye sordu F. Jasmine.

"Bekle söyleyeceğim," dedi Berenice. "Bunu anlamak için, Ludie Freeman'ın güzel olmayan bir küçük parçası olduğunu bilmeniz gerekir. Menteşeye sıkışmış ezik ve yassı görünüşlü başparmağı dışında her tarafı hoştu ve herkesin düşleyebileceği denli yakışıklıydı. Anlıyor musunuz?"

"Yani tam dua ederken Ludie'nin parmağını mı gördün?"

"O parmağı gördüm demek istiyorum. Orada diz çökmüş dururken, tepeden tırnağa ürperdim ve parmağa bakakaldım. Kimin parmağı olduğuna bakmadan önce iyi ce dua ettim. Yüksek sesle, 'Tanrım büyüklüğünü göster ne olur göster' diye yalvardım.

F.Jasmine "Peki gösterdi mi? Büyüklüğünü gösterdi mi?" diye sordu.

Berenice yana dönüp tükürür gibi yaptı. "Amma da gösterdi!" diye yanıtladı. "Bilin bakalım, parmak kiminmiş?"

"Kiminmiş?"

"Jamie Beale'in. O beş para etmez Jamie Beale'in. Onu ilk kez orada gördüm."

"Onunla o yüzden mi evlendin?" diye sordu F.Jasmine, Jamie Beale, Berenice'in ikinci kocası olan o acınası eski ayyaştı. "Ludie gibi parmağı ezik olduğu için mi?"

"Ben bilemiyorum. Tanrı bilir," dedi Berenice. "Parmağı nedeniyle ona ilgi duydum. Ondan sonra da o bu derken onunla evleniverdim."

"Bence bu çok saçma," dedi F. Jasmine. "Sırf parmağı nedeniyle onunla evlenmek."

"Bence de," dedi Berenice. "Sana karşı çıkmıyorum ki, yalnızca olan biteni anlatıyorum. Henry Johnson'la aynı şey oldu."

Henry Johnson üçüncü kocasıydı. Berenice'le beraberken çıldırmıştı. Evlendikten sonra üç hafta bişeysi yoktu ama sonra çıldırdı ve öyle çılgınca şeyler yaptı ki Berenice onu bırakmak zorunda kaldı.

"Yani şimdi bize, Henry Johnson'la da ezik parmağı nedeniyle mi evlendim demek istiyorsun?"

"Hayır" dedi Berenice. "Parmağı yüzünden değil. Paltosu yüzünden."

F. Jasmine ve John Henry bakıştılar. Berenice'in söylediklerinden bir anlam çıkaramamışlardı. Oysa Berenice'in koyu renk gözü ciddiydi ve ne dediğini bilir gibi konuşmuştu. Güvenle başını salladı.

"Bunu anlamanız için Ludie öldükten sonra olanları bilmeniz gerekir. Onun sigortasından iki yüz elli dolar para alacaktım ama sigortacılar bana elli dolar kazık attı. Ayrıntıları anlatmayacağım. Ludie'nin öyle apar topar gömülmesine razı olamazdım, onun için iki gün içinde elli dolar bulmam gerekiyordu. Neyim var neyim yok

rehin verdim. Kendi paltomu ve Ludie'ninkini de Front Avenue'de elden düşme giysi alan bir yere sattım."

"Yani, Henry Johnson Ludie'nin paltosunu aldı ve o nedenle onunla evlendim mi demek istiyorsun?"

"Tam öyle değil," dedi Berenice. Bir akşam City Hall'a paralel sokakta yürüyordum. Önümde yürüyen birini ayrımsadım. Adamın başı ve omuzları o denli Ludie'ye benziyordu ki, yüreğim orada kaldırımda duracak sandım. Onu izleyip arkasından koştum. Henry Johnson'dı. Kasabanın dışında yaşadığı ve kasabaya sık inmediği için onu ilk kez görüyordum. Rastlantı sonucu Lucie'nin paltosunu satın almıştı. Boyları posları aynıydı. Arkadan Ludie'nin ikizi ya da hayaleti gibi duruyordu. Ama onunla nasıl evlendim bilemiyorum çünkü ilk günden aklının başında olmadığı belliydi. Ama birinin çevrende dolaşmasına izin verirsen ona ısınırsın. Ne olduysa oldu, Henry Johnson'la evlendim işte."

"İnsanlar garip şeyle yapıyorlar."

"Bilmez olur muyum!" diye onayladı Berenice. Yemekten sonra tatlı yerine geçsin diye bisküvisinin üzerine iplik gibi tatlı konsantre süt akıtmakta olan F. Jasmine'e baktı.

"Yemin ederim Frankie, sende solucan var." dedi. "Çok ciddiyim. Baban yiyecek faturalarına bakıp bakıp haklı olarak benim buradan bir şeyler yürüttüğümü sanıyor."

"Yapıyorsun zaten," dedi F. Jasmine. "Arasıra."

"Faturalara bakıyor ve 'Tanrı aşkına Berenice haftada altı kutu konsantre süt, kırk yumurta ve sekiz kutu çukulatalı bisküvi nereye gidiyor?' diye haklı olarak yakınıyor. Ona gerçeği söylemek zorunda kalıyorum. 'Frankie yiyor' diyorum. Ona 'Bay Addams, siz bu mutfakta normal bir insan mı doyurduğunuzu sanıyorsu-

nuz? Siz öyle sanın. Size öyle geliyor' demek zorunda kalıyorum."

"Bugünden sonra artık obur olmayacağım" dedi F. Jasmine. "Ne demek istediğini anlamıyorum. Jamie Beale ve Henry Johnson'la ilgili söylediklerinin benimle ne ilgisi var?"

"Herkesle ilgisi var. Bir uyarı bu."

"Ama nasıl?"

"Ne demek istediğimi anlamadın mı?" diye sordu Berenice. "Ludie'yi seviyordum. Sevdiğim ilk erkekti. Ondan sonra sürekli kendimi kopye ettim. Ludie'nin küçük parçalarıyla karşılaştığımda onlarla evlendim. Tümünün de kötü parçalar çıkması benim şanssızlığımdı. Arzum Ludie'yi ve kendimi yinelemekti."

"Ne demek istediğini sanırım anlıyorum," dedi F. Jasmine. "Ama bu bana nasıl bir uyarı olabilir?"

"Nasıl olduğunu söylemem mi gerekir?" dedi Berenice.

F. Jasmine ne başını salladı ne de bir şey söyledi; çünkü Berenice'in onu kapana kıstırmaya çalıştığını ve duymak istemediği şeyleri söyleyeceğini anlamıştı. Berenice, sigarasını yakmak için durdu. İki mavi duman bulutu burun deliklerinden yükseldi ve masadaki kirli tabakların üzerinde asılı kaldı. Bay Schwarzenbaum arpeje başlamıştı. F. Jasmine bekliyordu. Aradaki sessizlik ona çok uzun geldi.

"Sen ve Winter Hill'deki düğün" dedi Berenice sonunda. "Onun için uyarıyorum. Camdan yapılmışlarcasına o gri gözlerinin arkasını görebiliyorum. Ve orada gördüğüm şu ana dek gördüğüm en hüzün verici akılsızlık."

"Gri gözler camdan yapılır," dedi John Henry.

Ama F. Jasmine içinin okunmasını istemiyordu. Bu

nedenle bakışlarını sertleştirdi ve Berenice'e dik dik baktı.

"Ne düşündüğünü biliyorum. Anlamadım sanma" dedi Berenice. "Yarın Winter Hill için senin başrolde oynayacağın bir şeyler tasarlıyorsun. Davetlilerin içinde ağabeyinle nişanlısı arasında yürüyeceğini sanıyorsun. Düğüne istediğin gibi karışacağını sanıyorsun. Ondan sonrasını da Tanrı bilir."

"Hayır," dedi F. Jasmine. "İkisinin arasında yürümeyi tasarlamıyorum."

"Gözlerinden okuyorum. Boşuna tartışma."

John Henry, "Gri gözler camdan yapılır," diye daha yavaş sesle yineledi.

"Seni şunun için uyarıyorum," dedi Berenice. "Eğer böyle hiç duyulmamış bir şeye âşık olursan halin ne olur? Böyle bir şeye tutulursan bu ne ilk ne de son kez olur. Ne olur biliyor musun? Yaşamın boyunca düğünlere karışmaya başlarsın. Ne biçim bir yaşam olur bu?"

"Saçma sapan konuşan insanları dinlemekten bıktım," dedi F. Jasmine. İki parmağını kulaklarına soktu ama çok da bastırmadı. Berenice'i hâlâ duyuyordu.

"Başını derde sokacak olan o imge ürünü tuzağa düşüyorsun," dedi Berenice. "Bunu da pekâlâ biliyorsun. Yedinci sınıfa geldin. Yaşın da on iki."

F.Jasmine düğün konusunu geçiştirdi ve "Beni alacaklar," dedi. "Bekle de gör."

"Ya almazlarsa?"

"Babamın tabancasıyla kendimi vuracağım. Ama beni alacaklar ve ülkenin bu yörelerine bir daha hiç uğramayacağız."

"Ben mantıklı olanı göstermeye çalıştım," dedi Berenice. "Ama sanırım yararı yok. Sen acı çekmeye kararlısın."

"Acı çekeceğimi kim söyledi?" dedi F. Jasmine.

"Seni tanıyorum. Acı çekeceksin."

"Kıskanıyorsun. Kasabadan ayrılmanın vereceği sevinci önlemeye çalışıyorsun. Zevki öldürmeye çalışıyorsun."

"Doğru yola gitmeni sağlamaya çalışıyorum ama sanırım yararı yok."

John Henry son kez, "Gri gözler camdan yapılır," diye yineledi.

Saat altıyı geçiyordu ve ağır ilerleyen yorgun öğleden sonrası yavaş yavaş ölüyordu. F. Jasmine parmaklarını kulaklarından çekti. Bezgin uzun bir iç çekti. İçini çektiğinde John Henry de iç çekti. Sonunda Berenice'de hepsininkinden uzun bir iç çekmeyle onlara katıldı. Bu arada Bay Schwarzenbaum kopuk küçük bir vals çalmış ama piyanonun akordunun henüz istediği gibi olmadığına karar verip, yeniden tek bir notaya inatla basmaya başlamıştı. Gam bir kez daha yedinci notaya dek çalındı ve orada takıldı kaldı. F. Jasmine notaları gözleriyle izlemekten vazgeçmişti ama John Henry izlemeyi sürdürüyordu. Son nota ses verdiğinde F. Jasmine, onun oturduğu yerde arkasını dikleştirip, iskemlesinde sopa yutmuşcasına oturduğunu ve gözlerini kaldırıp beklediğini gördü.

"Do'yla başlayıp Si'ye çıktığında" dedi F. Jasmine, "Si ile Do arasında garip bir ayrım olur. Gamdaki öbür notalar arasındakinden çok daha büyük bir ayrım. Oysa, o ikisi de, tüm notalar gibi yanyana dururlar. Do, re, mi, fa, sol, la, si, sii, siii... İnsan çıldırabilir."

John Henry, kırık dişini göstere göstere kıkırdayıp duruyordu. Berenice'in kolunu çekiştirerek, "Sii, sii ..." diye yineledi. "Duydun mu Frankie ne dedi? Si... Si..."

"Kapa çeneni," dedi F. Jasmine. "Her zaman ard düşünceli olmaktan vazgeç." Masadan kalktı ama nereye gideceğini bilmiyordu. "Willis Rhodes'le ilgili birşey söylemedin? Onun da parmağı mı ezikti, yoksa paltosu mu vardı? Neydi?"

"Tanrım," dedi Berenice. Sesi öyle ani ve şaşkın çıkmıştı ki. F. Jasmine'e döndü, yeniden masaya doğru gitti. "Tüylerinizi diken diken edecek bir öyküdür o. Size Willis Rhodes'le aramızda olanları hiç anlatmadım mı?"

"Hayır," dedi F. Jasmine. Willis Rhodes, Berenice'in kocalarının sonuncusu ve en kötüsüydü. Öylesine kötüydü ki, Berenice sonunda mahkemeye başvurmak zorunda kalmıştı. "Neler oldu?"

"Düşünün bir kez," dedi Berenice. "Soğuğun iliklere işlediği bir Ocak gecesi düşleyin. Oturma odasındaki büyük divanda tek başıma yatıyordum. Evdekiler cumartesi diye Forks Fall'a gitmişlerdi. Evde yalnızdım. Oysa yalnız yatmaktan nefret ederim. Evde kimse olmayınca gergin oluyorum. O soğuk, insanın iliklerine işleyen Ocak gecesinde, saat on ikiyi geçiyordu. Kışı anımsıyor musun John Henry?"

John Henry evet der gibi başını salladı.

"Şimdi düşünün," diye söze başladı Berenice. Tabakları toplamaya başlamıştı. O nedenle önünde üç kirli tabak üst üste duruyordu. Koyu renk gözü dinleyicileri olan F. Jasmine'i ve John Henry'yi taradı. F. Jasmine, ağzı açık, elleriyle masayı tutmuş, öne eğik oturuyordu. John Henry iskemlesinde ürkek kımıldadı. Gözünü kırpmadan, gözlüklerinin altından, Berenice'e bakıyordu. Berenice yavaş, ürkünç bir sesle anlatmaya koyuldu. Ama ansızın durdu, ikisine uzun uzun baktı.

"Peki sonra?" diye direndi F. Jasmine. Masaya daha da abanmıştı. "Ne oldu?"

Ama Berenice konuşmadı. Birinden öbürüne baktı, yavaşça başını salladı. Söze yeniden başladığında sesi tümüyle değişmişti. "Keşke daha ötesini görebilseniz. Keşke görebilseniz."

F. Jasmine Berenice'in arkasına baktı hemen. Ama orada yalnızca ocak, duvar ve boş merdivenler görünüyordu.

"Ne oldu? Söylesene ne oldu?"

"Keşke görebilseniz" diye yineledi Berenice. "İkiniz de kulak kesilmişsiniz."

Ansızın masadan kalktı. "Haydi gelin bulaşıkları yıkayalım. Sonra yarın için yolluk kek yapacağız."

Neler duyumsadığını açıklayacak bir yolu yoktu F. Jasmine'in. Sofra toplandıktan uzun bir süre sonra, Berenice bulaşıkları yıkarken, yalnızca,

"Söze başlayıp, insanların ilgisini uyandırdıktan sonra, sözü yarıda bırakanlardan nefret ederim" dedi.

"Haklısın," dedi Berenice. "Özür dilerim ama birden John Henry'ye ve sana bunları anlatmaman gerektiğini düşündüm."

John Henry merdivenle arka kapı arasında hoplayıp zıplıyordu. "Kek," diye bağırıyordu, şarkı söylercesine. "Kek, kek."

"Onu dışarı yollayabilirdin," dedi F. Jasmine. "Bana anlatabilirdin. Bana göre hava hoş. Ne olduğu umurumda değil. Keşke Willis Rhodes o sıralarda gelip senin boğazını kesseydi."

"Bu nasıl konuşma böyle? Üstelik sana bir sürpriz yapacakken. Arka verandaya çık. Orada üzeri gazeteyle örtülü hasır bir sepet var."

F. Jasmine, hâlâ Berenice'e kızgın, yerinden kalktı, dizleri tutmuyormuş gibi yürüyerek arkaya gitti. Az sonra da elinde pembe organze giysisi kapıda gözüktü. Bereni-

ce söylediklerine ters düşen bir davranışla, giysisinin yakasındaki pileleri tam gerektiği gibi ütülemişti. Yemekten önce, F. Jasmine yukarıdayken yapmış olmalıydı.

"Çok naziksin," dedi F. Jasmine. "Çok sevindim."

Yüzündeki ifadenin ikili olmasını isterdi. Bir gözü Berenice'i suçlarken, öbürü de duyduğu minneti yansıtabilseydi keşke. Ama insan yüzü öyle bölünmez ve bölünemediği için de iki ifade birbirini yok etti.

"Biraz neşelen," dedi Berenice. "Ne olacağını kim bilebilir? Yarın o tertemiz pembe giysinle Winter Hill'deki en hoş beyaz oğlanla tanışırsın belki. Böyle gezilerde tanışır insan erkek arkadaşlarıyla."

"Ama benim demek istediğim şey başka," dedi F. Jasmine. "Neyse, konu dağıldı."

Alacakaranlık beyazdı ve uzun sürdü. Ağustos ayında zaman dörde ayrılırdı: Sabah, öğleden sonra, alacakaranlık ve karanlık. Alacakaranlıkta gökyüzü çabuk solan garip yeşilimsi mavi bir renkte olurdu. Hava da tatlı bir gri. Ağaçlar ağır ağır kararırdı. Serçelerin, kasabanın damlarında toplanıp, birlikte dolaştıkları saatti ve yolun kenarındaki karaağaçların rengi koyulaştığında ağustosböceklerinin sesleri duyulurdu. Alacakaranlıkta sesler belirginliğini yitirir, yankılanmakta direnirlerdi. Sokağın aşağılarında bir kapı çarpar, çocuk sesleri ve bahçelerin birinden gelen bir çim makinesinin sesi duyulurdu. F. Jasmine akşam gazetesini getirdi. Karanlık mutfağa giriyordu. İlk önce mutfağın köşeleri karardı, sonra da duvara çizilmiş çizgili resimler soldu. Üçü karanlığın gelişini suskun izlediler.

"Ordu şimdi Paris'te."

"Bu iyi işte."

Bir süre sustular, sonra F. Jasmine "Yapacak bir sürü işim var," dedi. "Hemen başlasam iyi olur."

Kapıda hazır bekliyordu, ama gitmedi. Son akşamdı ve üçü son kez birlikte mutfaktaydılar. Son kez bir şey söylemesi ya da son kez bir şey yapması gerekli gibi geliyordu F. Jasmine'e. Aylardır bu mutfağı terk edeceği anı beklemişti. Hem de bir kez daha dönmemek üzere. Oysa şimdi o an geldiğinde, başını ve omuzlarını kapının pervazına dayamış duruyordu. Nedense hazır olduğunu duyumsamıyordu. Kullandıkları sözcüklerin anlamlarının hüzünlü ve güzel yanları olmamasına karşın, söylediklerinin güzel ve hüzünlü bir tınısının olduğu alacakaranlığın basmaya başladığı zamandı.

F. Jasmine durgun, "Bu gece iki kez banyo yapacağım," dedi. "Birinde küvette yatacağım ve fırçalanacağım. Dirseklerimdeki şu kabukları yumuşatmaya çalışacağım. Sonra kirli suyu boşaltıp, ikinci kez banyo yapacağım."

"İyi fikir," dedi Berenice. "Seni temiz görmek hoşuma gidecek."

"Ben de bir banyo daha yapacağım," dedi John Henry. Sesi ince ve hüzünlüydü. Ocağın yanındaki köşede durduğu ve odaya karanlık basmaya başladığı için Berenice onu göremiyordu. Saat yedide Berenice onu yıkamış yeniden şortunu giydirmişti. Odada ayağını sürterek dolaştığını duyuyordu. Banyodan sonra Berenice'in şapkasını ve yüksek topuklu ayakkabılarını giymiş, yürümeye çalışıyordu. Sonra hiçbir anlamı olmayan bir soru sordu.

"Neden?"

"Ne nedeni yavrum?" dedi Berenice.

John Henry yanıt vermedi. En sonunda F. Jasmine "Neden adını değiştirmek yasalara aykırı?" diye sordu.

Berenice pencerenin solgun beyaz ışığının önünde bir iskemlede oturuyordu. Gazeteyi açmış, başı yana eğik, yazıları görmek için zorlanıyordu. F. Jasmine konuştuğunda gazeteyi katladı masanın üzerine koydu.

"Bilmen gerekir," dedi. "Çünkü. Düşün ne karışıklık olur."

"Anlamıyorum," dedi F. Jasmine.

"O boynunun üzerinde duran ne?" diye sordu Berenice. "Ben senin bir baş taşıdığını sanıyordum. Bir düşün. Birden canım istedi diye kendime Bayan Eleanor Roosevelt diye ad taksam. Sen de kendine Joe Louis desen. John Henry'de, Henry Ford olsa. Ne karışıklık olur."

"Çocuklaşma," dedi F. Jasmine. "O tür değişikliği kastetmiyorum. Beğenmediğin adı, seçtiğin bir. başka adla değiştirmek demek istiyorum. Benim Frankie'yi F. Jasmine yaptığım gibi."

"Ama yine de karışır," diye diretti Berenice. "Birden tümümüzün adımızı değiştirdiğimizi düşün. Kimin kim olduğu anlaşılmaz. Bütün dünya tımarhaneye döner."

"Anlamıyorum, ne...?"

"Çünkü insanın adının çevresinde birikim olur," dedi Berenice. "Bir adın vardır, böylece kısa zamanda adının bir anlamı olur, çünkü adının çevresinde birikim olmuştur. Eğer birikim kötüyse ünün kötü olur, adından vazgeçmekle kendini kurtaramazsın. İyiyse, iyi bir ünün olur, o zaman da sevinir, doyumlu olursun."

"İyi de, benim eski adımın çevresinde ne birikti ki?" diye sordu F. Jasmine.

Berenice hemen yanıtlamayınca F. Jasmine soruyu kendi yanıtladı, "Hiçbir şey. Gördün mü? Öyleyse adımın hiçbir anlamı yok demektir."

"Tam öyle değil," dedi Berenice. "İnsanlar F. Addams'ı düşündüğünde, Frankie'nin yedinci sınıfı bitirdiğini anımsarlar. Ve de Paskalya'da, Altın Yumurta Avında, altın yumurtayı bulanın Frankie olduğunu da. Ve Frankie'nin Grove Sokağı'nda oturduğunu ve...

"Ama bunlar bir şey değil ki," diye karşı çıktı F. Jasmine. "Anlamıyor musun? Bunların hiçbir değeri yok. Bana şu ana dek bir şey olmadı ki."

"Ama olacak," dedi Berenice. "Olacak."

"Ne?" diye sordu F. Jasmine.

Berenice iç geçirdi ve Chesterfield paketini çıkarmak için elini göğsüne soktu. "Beni böyle zorluyorsun ama ben sana gerçeği söyleyemem ki. Kâhin olsam keşke. Bu mutfakta oturacağıma gider Wall Street'de kehanette bulunarak dünyanın parasını kazanırdım. Yalnızca, bir şeyler olacağını söyleyebilirim ama ne olacağını bilemem."

Bir süre sonra, F. Jasmine, "Aklına gelmişken, senin evine gidip Büyük Anayı görmeyi düşünüyorum," dedi. "Fal gibi şeylere inanmam ama yine de bir baktırayım dedim."

"Nasıl istersen ama bence gereksiz."

"Hemen gitsem iyi olacak," dedi F. Jasmine.

Ama hâlâ karanlığın inmekte olduğu kapıda bekliyordu. Gitmedi. Yaz alacakaranlığının sesleri mutfağın sessizliğinde geziniyordu. Bay Schwarzenbaum da sonunda akordunu bitirmiş, on beş dakikadır küçük parçalar çalar olmuştu. Notaları ezberden çalardı. Sinirli dinç bir ihtiyardı ve F. Jasmine onu gümüş bir örümceğe benzetirdi. Müziği de kendisi gibiydi. İnsanı yerinden sıçratan kopuk kopuk valsler, sinirli ninniler çalardı. Bloğun aşağılarında bir radyodan gelen ciddi bir ses duyamadıkları bir haberi açıkladı. Komşu O'Neils'lerin ar-

ka bahçesinde çocuklar bağrışarak top oynuyorlardı. Akşamın sesleri birbirini yok ediyor, alacakaranlığın havasında güçlerini yitiriyorlardı. Mutfaksa çok sessizdi.

"Dinle, şunu demek istiyorum," dedi F. Jasmine. "Senin sen, benim de ben olmam seni huzursuz yapmıyor mu? Ben F. Jasmine Addams'ım. Sen de Berenice Sadie Brown. Birbirimize bakıyoruz, dokunabiliyoruz ve aynı odada yıllarca beraber kalabiliyoruz, ama yine de sen sensin, ben de ben. Ne sen başka bir şey olabilirsin, ne de ben. Hiç bunu düşündün mü? Sana garip gelmiyor mu?"

Berenice yavaş yavaş iskemlede sallanıyordu. Sallanan bir iskemlede oturmuyordu. Düz bir iskemlede öne arkaya sallanıyor, iskemlenin ön ayaklarını yere kısa vuruşlarla değdiriyor, bükülmeyen koyu renk eliyle denge sağlamak için masayı tutuyordu. F. Jasmine söze başladığında sallanmayı durdurdu. Sonunda, "Ara sıra düşünürüm" dedi.

Mutfakta gölgelerin derinleştiği, seslerin çiçek açtığı saatti. Yavaş sesle konuşuyorlar ve sesler tomurcuklanıyordu. Kuşkusuz, sesler çiçek gibi olabilirse ve insan sesi bahar açabilirse. F. Jasmine ellerini başının arkasına kenetlemiş, yüzü, kararmaya yüz tutmuş odaya dönük duruyordu. Bilmediği sözcüklerin boğazında hazır olduğunu duyumsuyordu, onları dile getirmeye hazırdı. Boğazında garip sözcükler çiçek açıyordu ve onları söze dökmenin tam zamanıydı.

"Şöyle," dedi. "Yeşil bir ağaç görüyorum. Bana göre yeşil. Sence de yeşil. İkimiz de aynı şeyi düşünüyoruz. Ama senin gördüğün renk, benim gördüğüm yeşil denli yeşil mi? Ya da ikimiz de bir renge siyah desek senin gördüğün siyahın benim gördüğüm siyahın aynısı olduğunu nereden bileceğiz?"

Berenice bir süre sonra, "Bunları kanıtlayamayız," dedi. F. Jasmine başını kapıya sürttü ve elini boğazına götürdü. Sesi titredi ve yitti. "Bunu demek istemedim zaten" dedi.

Berenice'in sigarasının keskin dumanı dingin ve sıcaktı. John Henry yüksek topuklu ayakkabıları sürükleyerek ocakla masa arasında gidip geldi. Duvarın ardında bir fare tıkırdıyordu.

"Şunu demek istiyorum," dedi F. Jasmine. "Sokakta yürürken biriyle karşılaşıyorsun. Kim olursa olsun. Birbirinize bakıyorsunuz. Sen sensin, o da o. Ama yine de birbirinize baktığınızda gözlerle bir bağlantı kuruluyor. Sonra sen yoluna gidiyorsun o da kendi yoluna. Kasabanın değişik yerlerine gidiyorsunuz ve birbirinizi bir daha yaşam boyu görmüyorsunuz. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Tam değil," dedi Berenice.

"Bu kasabaya değiniyorum," dedi F. Jasmine, sesini biraz yükselterek.

"Burada hiç karşılaşmadığım ve adlarını bilmediğim bir sürü insan var. Birbirimizle karşılaştığımızda hiçbir ilişkimiz olmuyor. Onlar beni tanımıyorlar, ben de onları. Artık kasabadan gidiyorum ve burada hiçbir zaman tanımayacağım dünya kadar insan kalıyor."

"Ama kimi tanımak isterdin ki?" diye sordu Berenice.

F. Jasmine, "Herkesi," dedi. "Dünyadaki herkesi."

"Bak, dinle" dedi Berenice. "Willis Rhodes gibilerine ne dersin? Almanlara? Japonlara?"

F. Jasmine başını kapının pervazına vurdu ve karanlık tavana baktı. Sesi kırık çıkıyordu. Yeniden, "Onu demek istemiyorum" dedi. "O anlamda değil."

"Peki, ne demek istiyorsun öyleyse?"

F. Jasmine bilmiyorum dercesine başını salladı. Yüreği karanlık ve sessizdi ilk önceleri, ama sonra yüreğinden bilinmez sözcükler çiçek açtı. Onları söze dökmek için bekledi. Yan bahçeden, basketbol oynayan çocukların akşam sesleri geliyordu. "Haydi vur, vur". Sonra topun çıkardığı boş ses, yere fırlatılan bir sopa, koşan birinin ayak sesleri ve haykıran sesler duyuldu. Pencere soluk saydam ışıktan bir dikdörtgendi. Bir çocuk karanlık çardağın altından, bir topun arkasından koşarak bahçeyi geçti. Bir gölge gibi hızlı geçmişti. F. Jasmine yüzünü göremedi. Çıkmış gömleğinin uçları arkasından garip kanatlar gibi havalanıyordu. Pencerenin ardındaki kalıcı alacakaranlık solgun ve sessizdi.

"Dışarda oynayalım Frankie," diye fısıldadı John Henry. "Sanırım iyi vakit geçiriyorlar."

"Hayır," dedi F. Jasmine. "Sen git."

Berenice yerinde kımıldadı. "Lambayı yaksak iyi olacak."

Ama lambayı yakmadılar. F. Jasmine söylenmemiş sözcüklerin boğazında düğümlendiğini duyumsadı. Boğulurcasına bir duygu, inlemesine neden oldu. Başını kapıya vurmaya başladı. Sonunda pürüzlü tiz bir sesle, "Bu," dedi.

Berenice bekledi ama F. Jasmine konuşmayı sürdürmeyince sordu: "Ne oluyor sana söylesene."

F. Jasmine bilinmez sözcükleri dile getiremedi. Bu nedenle bir süre sonra başını son kez yeniden kapıya vurdu sonra da mutfak masasının çevresini dolanmaya başladı. Kendini iyi hissetmediği için, o gün yediği değişik yemekler midesinde sallanıp alt üst olmasın diye odada bacakları tutulmuş gibi ağır ağır yürüyordu. Tiz hızlı bir sesle konuşmaya başladı ama yanlış sözcükler çıkıyordu ağzından. Söylemek istedikleri bunlar değildi.

"Duyduk duymadık demeyin," dedi. "Winter Hill' den ayrıldıktan sonra düşünebileceğinizden çok yere gideceğiz. İlk önce nereye gideceğimizi bilmiyorum. Önemi de yok çünkü oraya varır varmaz hemen başka bir yere gideceğiz. Üçümüzün aklı fikri hep yolda olacak. Bugün burada, yarın orada. Alaska, Çin, İzlanda ve Güney Amerika. Trenle yolculuk yapacağız. Sonra son sürat motosikletle. Uçakla tüm dünyayı dolaşacağız. Kâh burada kâh orada. Gerçek bu. Duymadık demeyin."

Masanın çekmecesini hızla açtı, et bıçağını bulmak için karıştırdı. Et bıçağına gereksinimi yoktu, yalnızca elinde bir şey tutmak ve masanın çevresinde dolaşırken bir şey sallamak istiyordu.

"Olacaklara gelince. Olaylar öyle hızlı olacak ki, düşünmeye bile zamanımız olmayacak. Kaptan Jarvis Addams bir düzine Japon savaş gemisini batıracak ve Başkan'dan madalya alacak. Bayan F. Jasmine tüm rekorları kıracak. Bayan Janice Addams Amerika'dan Dünya Güzeli seçilecek. Birbiri ardına olaylar olacak. Öylesine hızlı olacaklar ki ne olup bittiğini bile anlayamayacaksınız."

"Dur artık sersem. O bıçağı da bırak," dedi Berenice.

"Ve onlarla tanışacağız. Tüm insanlarla. İnsanların yanına gideceğiz ve onları hemen tanıyacağız. Karanlık bir sokakta yürürken aydınlık bir ev göreceğiz, kapıyı çalacağız, tanımadığımız insanlar içeriden koşup gelecek ve 'Buyrun, buyrun' diyecekler. Madalya almış havacılar, New York'lular ve film yıldızlarıyla tanışacağız. Binlerce arkadaşımız, binlerce, binlerce, binlerce arkadaşımız olacak. O denli çok kulübün üyesi olacağız ki hangisi hangisidir karıştıracağız. Tüm dünyanın üyesi olacağız. Duyduk duymadık demeyin."

Berenice'in çok güçlü bir sağ kolu vardı. F. Jasmine masanın çevresinde dönerken, Berenice'in yanından bir kez daha geçtiğinde onu iç eteğinden öyle bir hızla yakaladı ki, F. Jasmine savrulup durdu, kemikleri çatırdadı, dişleri birbirine vurdu.

"Çıldırdın mı sen?" diye sordu Berenice. Uzun kolu F. Jasmine'i kendine doğru çekti, beline sarıldı. "Ağır yük katırı gibi terlemişsin," dedi. "Eğil alnına bakayım. Ateşin mi var?"

F. Jasmine, Berenice'in örgülerinden birini çekti, bıçakla kesecekmiş gibi yaptı.

"Titriyorsun," dedi Berenice. "Bugün o sıcakta dolaşırken başına güneş geçmiştir. Hasta olmadığına emin misin, canım?"

"Hasta mı? Kim, ben mi?"

"Otur kucağıma. Biraz dinlen."

F. Jasmine bıçağı masanın üzerine koydu. Berenice'in kucağına oturdu. Geriye yaslanıp, yüzünü Berenice'in boynuna yasladı. Yüzü terliydi. Berenice'in ki de. İkisi de tuzlu, ekşi ve keskin kokuyordu. F. Jasmine bacağını Berenice'in dizinin üzerine attı. Bacağı titriyordu. Ayağını yere bastığında titreme durdu. John Henry topuklu ayakkabılarını sürte sürte onlara doğru geldi, kıskanarak Berenice'e sokuldu. Kolunu Berenice'in başına doladı, kulağını tuttu. Az sonra da F. Jasmine'i onun kucağından itmeye çalıştı ve F. Jasmine'e küçük ama sinsi bir çimdik attı.

"Frankie'yi rahat bırak," dedi Berenice. "Sana bir şey yapmadı ki."

John Henry huzursuzluğunu gösteren bir ses çıkardı. "Hastayım."

"Hayır değilsin. Sus ve kuzininden azıcık sevgiyi esirgeme."

"Kötü, kendini bir şey sanan Frankie," diye yakındı John Henry tiz ve hüzünlü bir sesle.

"Şu anda ne kötülük yapıyor ki? Bitkin buraya yaslandı."

F. Jasmine başını çevirdi, yüzünü Berenice'in omuzuna yasladı. Berenice'in büyük yumuşak göğüslerini sırtında duyumsuyordu. Yumuşak geniş karnını ve sıcak sıkı bacaklarını da. İlk anlarda soluk soluğaydı, sonra solukları yavaşladı. Berenice'le aynı anda soluk alıp vermeye başladılar. Berenice'le tek bir beden olmuşlardı. Berenice'in bükülmeyen elleri F. Jasmine'in göğsünün çevresinde kenetlenmişti. Sırtları pencereye dönüktü ve önlerindeki mutfak neredeyse tümüyle karanlıktı. Sonunda iç çekip o garip konuşmanın sonunu getiren Berenice oldu.

"Ne demek istediğini biraz anlıyorum sanırım" dedi. "Tümümüz nedense kıstırılmışız. Öyle ya da böyle doğmuşuz. Nedenini de bilmiyoruz. Ama yakalanmışız bir kez. Ben Berenice olarak doğmuşum, sen de Frankie olarak. John Henry de John Henry. Ve belki de genişlemek, ağlarımızdan kurtulmak istiyoruz ama ne yapsak ne etsek, yine de yakalanmışız bir kez. Ben benim, sen sensin, o da o. Her birimiz ayrı ayrı tek başımıza yakalanmışız. Bunu mu demek istiyorsun?"

"Bilmiyorum ama ben yakalanmak istemiyorum," dedi F. Jasmine.

"Ben de," dedi Berenice. "Hiçbirimiz istemiyoruz. Ben sizden daha kötü yakalanmışım."

F. Jasmine onun neden böyle dediğini anladı. Çocuk sesiyle, "Neden?" diye soran John Henry oldu.

"Çünkü zenciyim," dedi Berenice. "Çünkü rengim değişik. Herkes öyle ya da böyle yakalanmıştır bir kez. Ama tüm zencilerin çevresine başka sınırlar da çizilmiş-

tir. Bizi köşeye sıkıştırıp yalnız bıraktılar. İnsan olduğumuz için yakalanmışız bir kez. Üstüne üstlük bir de zenci olduğumuz için. Bazen Honey gibi bir genç artık soluk alamadığını duyumsuyor. Ya bir şeyi kırmak istiyor, ya da kendini. Bazen dayanılmayacak denli ağır geliyor."

"Biliyorum," dedi F. Jasmine. "Keşke Honey bir şeyler yapabilse."

"Umarsızlık içinde," dedi Berenice.

"Evet," dedi F. Jasmine. "Ara sıra benim içimden de bir şeyler kırmak geliyor. Tüm kasabayı yerle bir etmek geliyor."

"Evet, daha önce de söylemiştim," dedi Berenice. "Ama bunun bir yararı olmaz. Nedeni de tümümüzün zaten yakalanmış olmamız. Bir yolunu bulup kendimizi genişletmek istiyoruz. Örneğin Ludie ve ben. O zamanlar kendimi o denli kısıtlanmış görmezdim. Ama sonra Ludie öldü. Öyle ya da böyle bir şeyler yapmaya çalışırız ama kısıtlanmışız bir kez."

Bu konuşma F. Jasmine'de korkuya yakın bir duygu uyandırdı. Berenice'e yaslanmış oturuyordu ve birlikte ağır ağır nefes alıyorlardı. John Henry'yi göremiyor ama onun varlığını duyumsayabiliyordu. John Henry iskemlenin arkasına tırmanmış, Berenice'in başına sarılmış, kulaklarını yakalamıştı. Bir süre sonra Berenice, "Tatlım, kulaklarıma yapışıp durma, Frankie'yle beraber tavandan uçup seni yalnız bırakacak değiliz" dedi.

Mutfaktaki musluktan su damlıyor, duvarın arkasındaki fare tıkırdayıp duruyordu.

"Sanırım ne demek istediğini anlıyorum" dedi F. Jasmine. "Karşıt sözcükler olmalarına karşın yakalanmak yerine başıboş sözcüğünü de kullanabilirsin. Yani dolaşıyorsun ve tüm insanları görüyorsun ama bence başıboşlar."

"İplerini koparmışlar mı demek istiyorsun?"

"Hayır, öyle değil. Tüm bu insanları bir arada tutan ne? Hiç anlamıyorum. Nereden geldiklerini ve nereye gittiklerini de. Örneğin bu insanlar bu kasabaya niye gelirler ki? Nereden geldiler ve ne yapacaklar? Tüm askerleri düşün bir kez."

"Doğdular ve ölecekler," dedi Berenice.

F. Jasmine'in sesi ince ve tiz çıkıyordu "Biliyorum," dedi. "Ama ne demek oluyor bu? İnsanlar hem başıboş hem de yakalanmışlar. Yakalanmış ve başıboş. Tüm bu insanlar. Onları bir arada tutan ne, hiç bilmiyorum. Bir nedeni olması gerek. Bir bağlantı da. Ama nitelendiremiyorum. Bilemiyorum."

"Bilseydin Tanrı olurdun," dedi Berenice. "Bunu bilmiyor muydun?"

"Öyledir belki de."

"Yalnızca bu kadarını biliyoruz. Onun ötesinde bir şey bilmiyoruz."

"Ama keşke bilseydim." F. Jasmine'in sırtı tutulmuştu. Berenice'in kucağında gerindi. Uzun bacaklarını mutfak masasının altına uzattı. "Nasıl olsa Winter Hill'den ayrıldıktan sonra, böyle şeylerle canımı sıkmam gerekmeyecek" dedi.

"Şu anda da canını sıkman gerekmiyor" dedi Berenice. "Kimse senden dünyanın gizini çözmeni istemiyor." Berenice anlamlı iç geçirdi. "Frankie, kemikleri senin gibi batan insan görmedim."

Bu F. Jasmine'e kalkması için bir uyarıydı. Kalkıp lambayı yakacak, fırından bir parça kek alacak, kasabada işini bitirmek için dışarı çıkacaktı. Ama bir süre daha yüzü Berenice'in omuzuna gömülü oturdu. Yaz akşamının uzun soluklu sesleri birbirine karışıyordu.

"Sözümü tam bitiremedim," dedi. "Bak şöyle. Hiç düşündün mü? Şu anda buradayız. Tam bu dakikada. Şimdi. Ama şimdi konuşurken, bu an geçiyor. Bir daha da hiç gelmeyecek. Ne yaparsan yap, geri gelmeyecek. Bir kez gidince, iş biter. Hiç bir güç onu geri getiremez. Gitti mi gider. Hiç bunu düşündün mü?"

Berenice sesini çıkarmadı. Mutfağa karanlık iyice basmıştı. Üçü birbirine sokulmuş, sessizce oturuyorlar, birbirlerinin soluklarını duyuyorlardı. Nasıl ve neden olduğunu bilmeden. Üçü de ansızın ağlamaya başladı. Aynı anda, bazı yaz akşamlarında birlikte şarkı söylemeye başladıkları gibi. O Ağustos ayında, genellikle karanlıkta bir Noel ilahisi, ya da Slitbelly Blues gibi bir şarkı tuttururlar, bazen de aralarında kararlaştırdıkları için önceden hangisini söyleyeceklerini bilirlerdi.

Bazen de bir türlü karar veremezler ve aynı anda ayrı ayrı şarkı söylemeye başlarlar, şarkılar sonunda birbirine karışır, üçünün uydurduğu özel bir müziğe dönüşürdü. John Henry yakınır gibi, tiz bir sesle şarkının adı ne olursa olsun sonuçta hep aynı tınıyı verir, sesi şarkının üzerine ezgiden yapma bir tavan gibi örten yüksek ve titreşimli tek bir nota olarak havada asılı kalırdı. Berenice'in sesi güven dolu, karanlık ve derin bir sesti. Gerektiği yerde ayağıyla tempo tutardı. Eski Frankie'yse John Henry'yle Berenice'in arasındaki boşlukları doldurur, böylece üçü sayesinde şarkının ezgileri ağ gibi dokunurdu.

Sık sık böyle şarkılar söylerler, sesleri o Ağustos mutfağında karanlık bastıktan sonra garip ve tatlı bir tını verirdi. Ama bundan önce hiç böyle ansızın ağlamaya başladıkları olmamıştı. Üçü de sanki kararlaştırmışcasına aynı anda ağlamaya başladılar. Oysa üçünün de ağlama nedenleri farklıydı. John Henry kıskandığı için ağlıyordu

ama sonradan duvarın arkasındaki fare yüzünden ağladığını söyledi. Berenice ise ya zencilerle ilgili sözlerinden, ya Ludie yüzünden ya da belki de F. Jasmine'in kemikleri çok fena battığı için ağlıyordu. F. Jasmine ise neden ağladığını bilmiyordu ama neden olarak saçının kısa oluşunu ve dirseklerinin kabuk bağlamasını gösterdi. Karanlıkta aşağı yukarı bir dakika kadar ağladılar. Sonra da başladıkları gibi ansızın sustular. Alışmadığı sesler, duvarın arkasındaki farenin susmasına neden olmuştu.

"Kalk şurdan," dedi Berenice. Mutfak masasının çevresinde toplandılar. F. Jasmine lambayı yaktı. Berenice başını kaşıdı, biraz burnunu çekti. "Amma da karamsar bir topluluğuz. Neden başladı ki bu?" dedi.

Karanlıktan sonra ışık çok keskin geldi. F. Jasmine musluğu açıp, başını suyun altına tuttu. Berenice'se yüzünü bir mutfak beziyle sildi, aynada örgülerini düzeltti. John Henry tüylü pembe şapkası ve yüksek topuklu ayakkabılarıyla küçük, yaşlı bir cüce kadın gibi duruyordu. Mutfağın çılgın resimlerle dolu duvarları pırıl pırıl parlıyordu. Üçü ışıkta birbirine üç yabancı ya da üç hayaletmişcesine baktılar. Sonra F. Jasmine giriş kapısının açıldığını ve babasının yorgun ayak seslerini duydu. Pervaneler pencereye gelmiş kanatlarını tele yapıştırmışlardı bile - ve böylece mutfakta geçen son öğleden sonra sona erdi.

3

Akşam olduğunda F. Jasmine tutukevinin önünden geçti. Falına baktırmak için Sugarville'e gidiyordu. Tutukevi F. Jasmine'in yolunun üzerinde değildi ama kasabadan ayrılmadan son bir kez gidip oraya bir göz atmak istiyordu, çünkü ilkbahar ve yaz boyunca tutukevi ona ürkünç gelmiş, hiç aklından çıkmamıştı. Tutukevi, çev-

resi dikenli tellerle çevrili, üç katlı, eski, tuğla bir binaydı. İçerisi hırsızların, soyguncuların ve katillerin barınağıydı. Demir çubuklu pencereleri olan taş hücrelerdeki tutuklular duvarlara vurabilirler, çubukları bükebilirler ama dışarı çıkamazlar, çizgili tutuklu giysileri giyer, hamam böcekleriyle birlikte pişirilmiş bezelye yer ve taş gibi mısır ekmeğiyle beslenirlerdi.

F. Jasmine tutukluların bazılarını tanırdı. Hepsi de zenciydi. Aralarında Berenice'in arkadaşı olan Cape adlı bir zenci de vardı. Yanında çalıştığı beyaz bayan tarafından bir kazak ve bir çift ayakkabı çalmakla suçlanmıştı. Tutuklandığınızda tutukevi arabası canhıraş sesler çıkararak kapınıza dayanır, bir sürü polis kapınıza çullanır; ve sizi yaka paça tutukevine götürür, içeri tıkardı. Tutukevi, çakıyı Sears ve Roebuck Mağazası'ndan çaldığından beri, F. Jasmine'i çeker olmuştu - ve bazen o geç biten öğleden sonralarında tutukevinin karşısındaki sokağa gider, uzun süre tutukevine bakardı. Sokağın adı Tutukevi Dulları Yolu'ydu. Çoğu kez tutuklular demir çubuklara yapışmış olarak öylece dururlardı. Gözleri, Ucube Yaratıklar Evi'ndekilerin gözleri gibi, ona 'Seni tanıyoruz' demek ister gibiydi. Bazen de cumartesi öğleden sonraları, Boğa Koğuşu denen koğuştan çılgın haykırmalar, şarkılar ve ulumalar yükselirdi. Ama o akşam üstü tutukevi sakindi - yalnızca aydınlık bir hücreden dışarıya bakan bir tutuklu, daha doğrusu tutuklunun başının biçimi ve demir çubukları tutan elleri görünüyordu. Bazı hücreler ve bahçe aydınlıktı ama tuğla tutukevi bütününde karamsar bir karanlığa gömülüydü.

"Seni niye içeri attılar?" diye sordu John Henry. F. Jasmine'in biraz ötesinde duruyordu. F. Jasmine tüm oyun giysilerini ona vermişti. John Henry'nin üzerinde onlardan biri, fulya rengi bir giysi vardı. F. Jasmine onu

yanına almak istememiş ama o yalvarıp durmuş ve sonunda F. Jasmine'i belli bir mesafeden izlemeye başlamıştı. Tutuklu yanıt vermeyince, ince tiz bir sesle, "Seni asacaklar mı?" diye sordu.

"Sus," dedi F. Jasmine. Tutukevi ona o akşam ürkünç gelmiyordu. Ertesi günü o saatlerde nasıl olsa çok uzaklarda olacaktı. Tutukevine son kez baktı ve yürümeye başladı. "Sen tutukevinde olsan, biri sana böyle dese hoşuna gider mi?"

Sugarville'e vardığında saat sekizi geçiyordu. Akşam tozluydu ve eflatun rengindeydi. Kalabalıklaşmış evlerin ön ve arka kapıları açıktı. Bazı oturma odalarında, gaz lambalarının titrek alevlerinin aydınlattığı divanlar ve şöminelerin süslü başları görünüyordu. Sesler boğuklaşıyor, uzaktan bir piyano ve bir trompetin çaldığı bir caz ezgisi duyuluyordu. Çocuklar kapı önlerindeki basamakları toz içinde bırakarak, evlerin arasındaki yollarda top oynuyorlardı. İnsanlar cumartesi gecesi için süslenmişlerdi. F. Jasmine köşede parlak giysiler içinde şakalaşan kızlı erkekli bir zenci topluluğu gördü. Ona, kendisinin de o gece Blue Moon'daki randevuya gidebileceğini düşündüren bir eğlence havası sarmıştı her yeri. Sokaktaki insanlarla konuştu ve yeniden kendi gözleriyle onlarınki arasındaki tanımlanamayan iletişime tanık oldu. Asmaların kokusu, yakıcı toz, tuvalet ve yemek kokularının üzerindeki havayı bir ağ gibi sarıyordu. Berenice, Chinaberry Sokağı'nın köşesinde otururdu - sınırı kırık çanak çömlek parçaları ve şişe kapaklarıyla belirlenmiş, küçücük bir bahçesi olan iki odalı bir evdi burası. Verandasına bir bankın üzerine, serinlik versin diye koyu renkli sarmaşık saksıları konmuştu. Kapı açıktı. F. Jasmine içerde yanan bir lambanın altın sarısı ve boz rengi karışımı titrek ışığını gördü.

"Sen burada kal," dedi John Henry'ye.

Kapının arkasından çatlak güçlü bir sesin mırıltıları duyuluyordu. F. Jasmine kapıya vardığında ses bir an sustu. Sonra:

"Kim o? Kimsin?" diye bağırdı.

"Benim," dedi F. Jasmine çünkü adını söylese Büyük Ana onu tanıyamazdı. "Frankie".

Tahta kepenkler açıktı ama odanın tüm pencereleri kapalıydı. İçerisi hastalık ve balık kokuyordu. Tıklım tıklım eşya doluydu her yer ama derli topluydu. Sağ duvarın önünde bir yatak, karşı duvarın önünde bir dikiş makinesi ve körüklü bir org duruyordu. Ocağın üzerine Ludie Freeman'ın bir resmi asılmış, ocağın üzerindeki rafa süslü takvimler, panayırda kazanılmış ödüller ve değişik andaçlar konmuştu. Büyük Ana gündüzleri öndeki camdan sarmaşıklı verandayı ve sokağı görsün diye kapının yanındaki bir yatakta yatardı. Kemikleri sopaya benzeyen yaşlı kuru bir zenciydi. Yüzünün sol yanı ve boynu mum sarısıydı. Yüzünün bu bölümü neredeyse beyazdı, gerisi de bakıra çalıyordu. Eski Frankie, Büyük Ana'nın yavaş da olsa bir gün bir beyaza dönüşeceğini sanmıştı ama Berenice bazen zencilerde görülen bir cilt hastalığı olduğunu söylemişti. Büyük Ana acılar onu sırtını bükemez ve yataktan kalkamaz duruma getirene dek çamaşırlar ve perdeler işlemişti. Ama yetilerini yitirmemiş, tersine sezgisi daha da güçlenmişti. Eski Frankie onu zekâca durgun bulurdu hep. Küçükken kömürlükte yaşayan üç hayaleti çağrıştırmıştı eski Frankie'ye. Artık büyümüştü ama yine de Büyük Ana ona ürkünç geliyordu. Çevreleri tığ işi üç kuştüyü yastıkta yatıyordu. Bacaklarının üzerine rengârenk bir yorgan örtmüştü. İstediğini kolayca alabilsin diye oturma odasının üzerinde lamba duran masası yanına çekilmişti. Masanın

üzerinde bir rüya tabirleri kitabı, beyaz bir çay fincanı tabağı, bir dikiş kutusu, bir bardak su, bir İncil ve daha başka şeyler vardı. F. Jasmine gelmeden önce Büyük Ana kendi kendine konuşuyordu. Yattığı yerde, kendi kendine kim olduğunu, ne yaptığını ve ne yapacağını sürekli yinelemeyi alışkanlık haline getirmişti. Duvarda, odadaki altın sarısı ve boz rengi karışımı ışık dalgaları titreştiren lambanın ışığını yansıtan üç ayna vardı. Lambanın fitilinin kesilip düzeltilmesi gerekliydi. Arka odada birinin dolaştığı duyuluyordu.

"Falıma baktırmak için geldim" dedi F. Jasmine.

Büyük Ana yalnızken kendi kendine konuşurdu ama başkası varken çok suskun olabiliyordu. Yanıt vermeden bir süre F. Jasmine'e baktı.

"Olur," dedi. "Orgun yanındaki tabureyi çek."

F. Jasmine tabureyi yatağın yanına getirdi, öne eğilip, avucunu uzattı. Oysa Büyük Ana avucuna bakmadı. F. Jasmine'in yüzünü inceledi, yatağın altından çektiği oturağa ağzındaki tütünü tükürdü, sonra gözlüklerini taktı. F. Jasmine uzun bir süre beklemek zorunda kaldı. Büyük Ana zihninden geçenleri okumak istiyor gibi geldi ona. Huzursuz oldu. Arkadaki dolaşma durmuştu. Evde çıt çıkmıyordu.

"Geçmişi düşün ve anımsa," dedi Büyük Ana. "Bana son gördüğün düşü anlat."

F. Jasmine geçmişe dönüp düşünmeye çalıştı ama sık düş görmezdi. Sonunda yazın gördüğü bir düşü anımsadı. "Bir kapı gördüm" dedi. "Kapıya bakıyordum, o anda kapı ağır ağır açıldı. Kendimi bir garip duyumsadım ve uyandım."

"Düşte el var mıydı?"

F. Jasmine anımsamaya çalıştı. "Sanmam."

"Ya kapının üzerinde hamam böceği?"

"Neden? Sanmıyorum."

"Bu şu demek olur," dedi Büyük Ana. Yavaşça gözlerini açıp kapadı.

"Yaşamında bir değişiklik olacak."

Sonra F. Jasmine'in avucuna baktı. Uzun süre inceledikten sonra "Burada mavi gözlü açık renk saçlı bir gençle evleneceğini söylüyor. Yetmiş yaşına kadar yaşayacaksın ama suya karşı dikkatli olman gerekli. Kırmızı toprağı olan bir hendek ve bir balya pamuk görüyorum."

F. Jasmine kendi kendine bakılan falda pek iş olmadığını ve boşuna zaman ve para kaybı olduğunu düşündü. "Ne demek olur bu?"

Yaşlı kadın ansızın başını kaldırdı, boynundaki kaslar gerildi. "Seni gidi şeytan seni!" diye haykırdı.

Gözlerini oturma odasıyla mutfak arasındaki duvara dikmişti. F. Jasmine nereye baktığını görmek için başını çevirdi.

"Evet efendim," diye bir ses duyuldu arka odadan. Honey'ninkine benziyordu.

"Sana kaç kez, o salapurya gibi ayaklarını mutfak masasının üzerine koyma dedim."

"Evet efendim," dedi Honey yeniden. Sesi Musa Peygamber'in sesi denli yumuşaktı - ve F. Jasmine onun ayaklarını indirirken çıkardığı sesi duydu.

"Burnun kitaba düşecek Honey Brown. Okumayı bırak da yemeğini bitir."

F. Jasmine titredi. Büyük Ana duvarın öte yanında, Honey'nin kitap okuduğunu ve ayaklarının masanın üzerinde olduğunu görmüştü. Yoksa gözleri duvarı delip geçebiliyor muydu? Her söylediğini dikkatle dinlemekte yarar vardı.

"Bir miktar para görüyorum. Biraz para. Bir de düğün."

F. Jasmine'in avucu açık eli titrer gibi oldu. "Tamam," dedi. "Bana ondan söz eder misiniz?"

"Düğünden mi, paradan mı?"

"Düğünden."

Lamba, gölgelerini çıplak duvarlara çok iri yansıtıyordu. "Yakın bir akraba düğünü. Yakında yol var."

"Yol mu? Ne tür yol? Uzun mu?"

Büyük Ana'nın biçimsiz elleri çile benzer açık renk lekelerle doluydu. Avuçları da erimiş pembe doğum günü mumları rengindeydi. "Kısa bir yol," dedi.

"Ama nasıl?" diye söze başladı F. Jasmine.

"Bir gidiş dönüş görüyorum. Bir ayrılış, sonra bir geri geliş."

Bu pek yeni bir şey sayılamazdı, çünkü büyük bir olasılıkla Berenice ona düğünden ve Winter Hill yolculuğundan söz etmişti. Ama duvarın arkasını görebildiğine göre "Emin misiniz?"

"Şey," Bu kez çatlak yaşlı ses pek emin çıkmadı. "Bir gidiş ve bir geliş görüyorum ama hemen olmayabilir. Garanti veremem çünkü aynı anda yollar, trenler ve bir miktar para görüyorum."

"Ya!" dedi F. Jasmine.

Ayak sesleri duyuldu ve oturma odasıyla mutfak arasındaki eşikte Honey belirdi. O gece sarı bir gömlek giymiş, papyon takmıştı. Genelde süslü giyinirdi ama kara gözleri hüzünlüydü, uzun yüzü de taş denli durgun. F. Jasmine Büyük Ana'nın Honey için söylediklerini biliyordu. "Tanrı'nın bitirmeden bıraktığı bir genç" demişti. "Yaradan elini ondan çabuk çekmiş. Tanrı onu yarım bırakmış; o nedenle oraya buraya gidip kendini tamamlaması gerekiyor." Eski Frankie bu yorumu ilk duyduğun-

da gizli anlamı kavrayamamış, bu yorum zihninde Honey'nin garip bir imgesini yaratmıştı - bir kol, bir bacak, bir de yarım bir yüz - Karamsar yaz güneşinde kasabadaki köşelerden ansızın hoplayarak çıkan yarım bir insan. Ama sonra daha iyi anlayabildi. Honey trompet çalardı ve zencilerin okuduğu liseye gitmişti ve hep sınıf birincisi olmuştu. Atlanta'dan Fransızca dil kitabı ısmarlamış, yarım yamalak Fransızca'yı tek başına öğrenmişti. Arada sırada birkaç gün Sugarville'de, arkadaşları onu ayrı ölü eve getirene dek sağda solda kendini çılgınca dağıtırdı. Dudakları kelebekler denli hafif devinebilir, bazen F. Jasmine'in o ana dek duyduğu en iyi konuşmacı olur, geri kalan zamanlarda da öyle karmakarışık bir zenci gevelemesi kullanırdı ki, ailesi bile ne dediğini anlayamazdı. Büyük Ana, "Yaradan ondan elini çektiği için sonsuza dek doyumsuz kalacak" demişti. O anda, kemikli ve kavruk gövdesiyle kapının pervazına dayanmış duruyordu. Terlediği yüzünden belliydi ama nedense üşüyor gibi bir izlenim veriyordu.

"Gitmeden istediğin bir şey var mı?" diye sordu.

O gece Honey'de F. Jasmine'i etkileyen bir şey vardı. Hüzünlü suskun gözlerine baktığında ona bir şey söylemek geliyordu içinden. Teni, lambanın ışığında koyu mor salkımların rengindeydi, dudakları da mavi ve suskun.

"Berenice sana düğünden söz etti mi?" diye sordu. F. Jasmine. Oysa söylemek istediği bu değildi.

"Aaannh," diye yanıtladı Honey.

"Bir şey istemiyorum" dedi Büyük Ana. "Az sonra T.T. beni ziyarete gelecek. Berenice'le buluşacaklar. "Nereye gidiyorsun oğlum?"

"Forks Fall'a."

"Bir orada bir burada beyefendi, buna ne zaman karar verdiniz?"

Honey kapıda inatçı ve suskun duruyordu.

"Neden herkes gibi davranmıyorsun?" diye sordu Büyük Ana.

"Yalnız pazar günü orada kalacağım. Pazartesi sabahı döneceğim."

Honey'e bir şey söylemesi gerektiği düşüncesi F. Jasmine'i rahat bırakmıyordu. Büyük Ana'ya: "Bana düğünden söz ediyordunuz," dedi.

"Evet." F. Jasmine'in avucuna bakmıyordu artık. Organze giysiyi, gümüş rengi çorapları ve gümüş rengi ayakkabıları süzüyordu. "Sana zamanı gelince mavi gözlü, açık renk saçlı bir gençle evleneceğini söylemiştim."

"Ama ben ondan söz etmiyorum ki. Öbür düğün demek istiyorum - ve de gördüğünüz yollar, trenler."

"Kuşkusuz," dedi Büyük Ana, oysa hâlâ avucuna bakmasına karşın, F. Jasmine avucunun artık onu fazla ilgilendirmediğini anlamıştı. "Gidişi ve dönüşü olan bir yol ve bir miktar para görüyorum. Yollar ve trenler de. On üç sayısının sana ara sıra uğurlu gelmesine karşın, uğurlu sayın altı."

F. Jasmine karşı çıkıp tartışmak istiyordu ama bir falcıyla nasıl tartışılır ki? Hiç olmazsa falı doğru dürüst anlamak istiyordu, çünkü dönüşü olan bir yol, yollar ve trenlerle bağdaşmıyordu.

Ama tam daha çok soru soracakken verandada ayak sesleri duyuldu, kapı vuruldu ve T.T. içeri girdi. Davranışları kusursuzdu. Ayaklarını sildi. Büyük Ana'ya bir kutu dondurma getirmişti. Berenice onun içini titretmediğini söylemişti. Kimsenin ona yakışıklı diyemeyeceği kesindi. Yeleğinin örttüğü karnı bir kavuna benziyordu, ensesi yağdan kat kat olmuştu. Geldiğinde o iki odalı eve F. Jasmine'nin sevdiği ve kıskandığı o sıcak havayı da beraberinde getirmişti. Eski Frankie'ye ne zaman o

eve Berenice'i aramaya gelse, odada bir sürü insanla ailenin tümüyle, kuzenlerle ve de dostlarla karşılaşacakmış gibi gelirdi. Kışın, iyi çeken ocağın titreyen ateşinin önüne oturup sözcüklerden bir ağ ören seslerle konuşacaklar gibi gelirdi. Saydam güz gecelerinde, Berenice ince uzun mor renkli şeker kamışların boğumlarını çenter, şeker kamışlarını ilk onlar emer, üzerilerinde diş izleri olan çiğnenmiş, suyu çıkmış parçaları yere serili bir gazetenin üzerine tükürürlerdi. Lamba da odaya değişik bir görüntü ve değişik bir koku verirdi.

Orada T.T.'nin gelmesiyle o eski sıcak hava ve canlılık geri gelmişti. Anlaşılan fal bakma işlemi sona ermişti. F. Jasmine masanın üzerindeki tabağa on sent bıraktı. Belirli bir ücret almazdı Büyük Ana. Geleceklerinden kuşku duyanlar, uygun buldukları miktarı bırakırlardı. Büyük Ana, "Senin kadar hızlı büyüyen birini görmediğimi söylemem gerekli Frankie" dedi. "Başının üzerine bir kiriş çakmalısın." F. Jasmine dizlerini büktü, bacaklarının üzerinde büzüldü ve kamburunu çıkardı.

"Giysin çok hoş. Hele o gümüş ayakkabılar! İpek çoraplar! Yetişkin bir kıza benziyorsun."

F. Jasmine ve Honey evden aynı anda çıktılar. F. Jasmine hâlâ Honey'e bir şey söylemesi gerektiği düşüncesinin baskısı altındaydı. Bahçe yolunda bekleyen John Henry onlara doğru koştu ama Honey arada bir yaptığı gibi onu havaya kaldırmadı. O akşam Honey'de durgun bir hüzün vardı. Ay ışığı beyazdı.

"Fork Falls'da ne yapacaksın?"

"Gidip, dolaşacağım."

"O fallara inanıyor musun?" Honey yanıtlamayınca sözlerini sürdürdü.

"Masadan ayaklarını çekmen için nasıl bağırdığını anımsıyor musun? Şaşırdım kaldım. Ayaklarının masanın üzerinde olduğunu nereden bildi?"

"Aynadan," dedi Honey. "Kapının yanında mutfakta olan bitenleri görmek için bir aynası var."

"Ben aslında fala hiç inanmamışımdır."

John Henry, Honey'nin elini tutmuştu, yüzüne bakıyordu. "Beygirgücü ne demek?"

F. Jasmine içinde düğünün gücünü duyumsadı. Son akşamdı ve içinden komut vermek, birilerine öğütte bulunmak geliyordu. Honey'ye bir şey söylemesi, bir uyarıda ya da öğütte bulunması gerekiyordu. Derken aklına bir şey geldi. Öyle ansızın düşünmüştü ki bunu, yürümeyi kesip taş gibi durdu.

"Ne yapman gerektiğini biliyorum. Küba'ya ya da Meksika'ya gitmelisin!"

Honey birkaç adım önde yürüyordu. F. Jasmine söze başladığında o da duraksadı. John Henry ikisinin ortasında kalmıştı. Bir Honey'ye bir F. Jasmine'e bakarken ay ışığında yüzünde gizemli bir ifade vardı.

"Kesin. Çok ciddiyim," dedi F. Jasmine. "Forks Fall'la bu kasaba arasında mekik dokuman bir işe yaramaz. Kübalıların ve Meksikalıların bir sürü resmini gördüm. Çok eğleniyorlardı." Bir süre sustu. "Konuşmak istediğim konu bu. Bu kasabada mutlu olabileceğini sanmıyorum. Bence Küba'ya gitmelisin. Tenin açık renk. Küba'lıya benziyorsun. Oraya gidip onlardan biri olabilir, dillerini öğrenebilirsin. Kübalıların hiçbiri senin zenci olduğunu anlamaz. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Honey siyah bir yontu gibi durgun ve suskun duruyordu.

"Neye? Neye benzer beygirgüçleri?" diye sordu John Henry.

Honey sarsıldı, döndü ve yoldan aşağıya yürümeye başladı. "Harika!"

"Hayır değil." Honey'nin harika sözcüğünü onun için kullanması F. Jasmine'i sevindirdi. Diretmeyi sürdürmeden önce sözcüğü içinden yineledi. "Harika bir yanı yok. Sözlerimi iyi dinle. Yapabileceğin en doğru şey bu."

Ama Honey yalnızca güldü ve ilk gelen sokağa saptı. "Hoşçakal."

Kasabanın merkezindeki sokaklar F. Jasmine'e bir karnavalı anımsattı. Havada tatil özgürlüğü vardı. Kendini sabah olduğu denli neşeli duyumsuyordu. O da bu havanın bir parçasıydı, onlara katılmıştı. Main Sokağı'nın köşesinde bir adam kurgulu fareler satıyor, kaldırımda kolsuz bir dilenci önünde teneke bir çanak bağdaş kurmuş oturuyor, çevreyi izliyordu. F. Jasmine ana caddeyi gece hiç görmemişti çünkü geceleri yalnızca evinin çevresinde oynamasına izin verilirdi. Sokağın karşısındaki depolar siyahtı. Ana caddenin ucundaki pamuk fabrikasının pencereleri aydınlıktı, yavaş bir motor sesi ve boya kokusu geliyordu. Çoğu iş yerleri açıktı ve neon tabelalarının birbirlerine karışan ışıklarında cadde belirgin görüntüsünü yitiriyordu. Bazı askerler köşelerde kümelenmişti, bazıları da buluştukları kızlarla caddede tur atıyordu. Sesleri olgun yazın belirgin olmayan sesleriydi. Ayak sesleri, kahkahalar duyuluyor, birbirine karışan seslerin üzerinden üst katlardan birinden yaz sokağına seslenen birinin sesi duyuluyordu. Binalar güneşte kızmış tuğla kokuyordu. F. Jasmine'in yeni gümüş ayakkabılarının bastığı kaldırım sıcaktı. Blue Moon'un karşısındaki köşede durdu. Sabah askerle beraber olduğu zaman çok gerilerde kalmış gibi geliyordu ona. Uzun süren mutfak öğleden sonrası araya girmişti. Askerin görüntüsü belirginliğini yitirmiş, askerle bulaşmasına daha çok var gibi gelmişti. Oysa saat neredeyse dokuz olmuş-

tu ve hâlâ kararsızdı. Bunun bir yanılgı olduğunu düşünmesine neden olan o bilinmez duygu sürüyordu.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu John Henry. "Eve gitme zamanı çoktan geldi."

Sesi F. Jasmine'i irkiltti. Onu neredeyse unutmuştu. Dizlerini birbirine kenetlemiş, iri gözleri ve yerleri süpüren tarlatan giysisiyle F. Jasmine'in yanında duruyordu. "Kasabada görülmesi gerekli bir işim var. Sen eve dön." F. Jasmine'e uzun uzun baktı, çiğnediği cikleti çıkarıp kulağının arkasına yapıştırmaya çalıştı oysa ter kulağını kayganlaştırmıştı. Sonunda cikleti yeniden ağzına soktu. "Evin yolunu benim kadar biliyorsun. Dediğimi yap." Şaşılacak bir şey oldu. John Henry, F. Jasmine'in sözünü dinledi. Ondan ayrılıp kalabalık caddede yürümeye başladığında F. Jasmine hüzünlü bir boşluk duydu - o giysinin içinde öylesine acınası ve bebek gibi bir görünüşü vardı ki.

Sokaktan Blue Moon'a girdiğinizde açık hava panayırından çıkıp, kapalı bir panayır çadırına girmiş gibi olurdunuz. İçerisi mavi ışıklar, devinen yüzler ve gürültü doluydu. Barın tezgâhını ve masaları askerler, erkekler ve yüzleri ışıl ışıl parlayan kadınlar doldurmuştu. Buluşmaya söz verdiği asker uzak bir köşedeki para makinesiyle oynuyor, makineye sürekli bozuk para atıyor ama hiç kazanamıyordu.

F. Jasmine'in yanında durduğunu görünce, "Geldin demek," dedi. Bir an gözlerinde anımsamak için belleğini yoklayanların boş bakışı gezindi. Ama çok kısa sürdü bu. "Beni atlattın diye korktum." Son kez makineye para attı ve bir yumruk indirdi. "Gel bir yer bulalım."

Para makinesiyle tezgâhın arasındaki bir masaya oturdular. Çok vakit geçmemiş olmasına karşın, F. Jasmine'e zaman hiç ilerlemiyormuş gibi geldi. Nedeni as-

kerin ona kaba davranması değildi. Ama konuşma doğal akmıyordu. Altında da F. Jasmine'in tam anlamadığı ve yerine oturtamadığı garip bir katman oluşmuştu. Asker yıkanmıştı. Şiş yüzü, kulakları ve elleri temizdi. Tam kurumamış saçlarının rengi daha koyu duruyordu. Saçında tarak izleri kalmıştı. Öğleden sonra uyuduğunu söyledi. Neşeliydi, küstah bir konuşması vardı. F. Jasmine neşeli insanlar ve küstah konuşmaları severdi ama ne karşılık vereceğini bilemiyordu. Asker yine ikili konuşuyor gibi geldi ona. Ne denli uğraşırsa uğraşsın konuşmayı izleyemiyordu. Söylenenlerden çok, söylenenlerin altındaki gizli tınıyı çözemiyordu.

Asker masaya içecek bir şeyler getirdi. F. Jasmine ilk yudumda içinde içki olduğundan kuşkulandı. Çocuk değildi artık ama yine de şaşkına döndü. On sekiz yaşından küçüklerin içki içmesi hem yasak hem de günahtı. Bu nedenle bardağı itti. Asker neşeliydi, ona da iyi davranıyordu ama iki bardak içki daha içtikten sonra F. Jasmine sarhoş olur mu diye düşünmeye koyuldu. Bir şeyler söylemiş olmak için ağabeyinin Alaska'da yüzmeye gittiğini söyledi ama asker pek etkilenmişe benzemiyordu. Ne savaşa, ne yabancı ülkelere ne de dünyaya değiniyordu. F. Jasmine onun şakacı konuşmalarına ne denli uğraşsa da yanıt bulamıyordu. Bir konserde bilmediği bir şarkıya eşlik etme karabasanını yaşayan bir öğrenciymişcesine F. Jasmine ezgiyi yakalayıp götürmeye çalışıyordu. Ama sonunda tükendi ve ağzı sırıtmaktan taşa dönüşene dek gülümseyip durdu. Kalabalık odadaki mavi ışıklar, duman ve gürültü de onu rahatsız ediyordu.

Sonunda asker, "Sen garip bir kızsın," dedi.

"Patton'ın," dedi F. Jasmine. "İki hafta içinde savaşı kazanacağına iddiaya girerim."

Asker suskunlaşmıştı ve yüzünde garip bir ifade oluşmuştu. Gözlerinde F. Jasmine'in o sabah ayrımsadığı daha önceleri hiç kimsede görmediği, ne olduğunu bir türlü anlayamadığı ifadeyle bakıyordu. Bir süre sonra belirgin olmayan yumuşak bir sesle,

"Adın neydi senin, güzelim?" diye sordu.

F. Jasmine askerin bu sözlerinin hoşuna gidip gitmediğine karar veremedi. Ciddi bir sesle adını söyledi.

"Yukarı çıkalım mı, ne dersin?" diye sordu asker. Sesi yanıt bekliyordu. F. Jasmine hemen yanıtlamayınca, masadan kalktı. "Yukarıda odam var" dedi.

"Ben Idle Horn'a gideceğiz sanmıştım. Dans etmeye ya da öyle bir yere."

"Acelen ne? Müzik saat on birden önce başlamaz."

F. Jasmine yukarı çıkmak istemiyordu ama nasıl karşı çıkacağını da bilmiyordu. Panayırda bir gösteri yerine girdiğinde, ya da bir şeye bindiğinde nasıl sonuna dek sürdürmek zorunda kalırsan, bu buluşma da öyleydi. Bitene dek ayrılamayacaktı. Şimdi askerle de aynı şey oluyordu. Bitene dek ayrılamazdı. Asker merdivenin başında bekliyordu ve F. Jasmine olmaz diyemediği için askeri izledi. İki kat yukarı çıktılar, idrar ve muşamba kokan dar bir koridoru geçtiler. Ama F. Jasmine attığı her adımda bunun bir yanılgı olduğunu daha çok duyumsuyordu.

"Amma garip bir otel" dedi.

Otel odasının kapısı arkalarından kapandığında duyumsadığı sessizlik F. Jasmine için bir uyarı oldu ve onu ürküttü. Tavandan sallanan çıplak ampulun zayıf ışığında oda soğuk ve çok çirkin görünüyordu. Boyaları pul pul olmuş demir karyola darmadağınıktı, odanın ortasında içinde karmakarışık giysilerin gözüktüğü açık bir bavul duruyordu. Çekmeceli küçük meşe masanın üze-

rine içi su dolu bir sürahi ve yarısı yenmiş bir kutu tarçınlı bisküvi konmuştu. Bisküvilerin üzerleri mavi beyaz şeker ve iri sineklerle kaplıydı. Telsiz pencere açık duruyordu. Ucuz tül perdeler içeriye hava girsin diye yukarı kaldırılıp düğüm atılmıştı. Köşede bir lavabo vardı. Asker avuçlarını birleştirerek yüzüne su çırptı. Sabun en adi türdendi, uzun süredir kullanılmışa benziyordu. Lavabonun üzerinde YALNIZ YIKANMAK İÇİN yazılı bir levha asılıydı. Askerin ayak sesleri ve suyun şırıltısı duyuluyor, oysa sessizlik bir türlü geçmiyordu.

F. Jasmine tuğla bir duvara ve dar bir yola bakan pencerenin önüne gitti. Sallantılı bir yangın merdiveni yere doğru uzanıyor, alt katlardan dışarıya ışık huzmeleri vuruyordu. Dışarıdan Ağustos gecesi sesleri ve bir radyonun sesi geliyordu. Odada da sesler vardı - öyleyse bu sessizlik de neydi? Asker yatağın üzerine oturdu. F. Jasmine onu ilk kez, bir mevsim boyunca kasabanın sokaklarını dolduran ve sonra birlikte dünyaya açılan gürültücü ve bağımsız bir topluluğun üyesi olarak değil de, tek bir insan olarak gördü. Odanın sessizliğinde asker ona çirkin ve bütünleşmemiş geldi. Onu artık Burma'da Afrika'da, ya da İzlanda'da görmüyordu. Arkansas'ta bile göremiyordu. Tek gördüğü odada oturmasıydı. Sütle yıkanmış gibi duran birbirine yakın gözleri buğulu bir yumuşaklıkla ona garip bakıyordu.

Odadaki sessizlik, uykulu bir öğleden sonrasında mutfakta saatin sesi durduğunda F. Jasmine'in nedenini anlayana dek içini saran gizemli huzursuzluğu yaratan sessizlikti. Daha önceleri bir iki kez bu sessizliği tatmıştı -Ansızın hırsız olmasından önce, Sears ve Roebuck Mağazası'nda ve o Nisan öğleden sonrasında MacKeans'lerin garajında. Bilinmeyen Asker, o garip bakışlarını F. Jasmine'in üzerinden çekmiyor ve onu korkutuyordu.

Doğal olmayan bir sesle "Gel, Jasmine," dedi. Sesi kesik kesik ve hafif çıkıyordu. Avucu açık elini uzatırken "Bu oyunu keselim," dedi.

Ondan sonraki an, panayırdaki Çılgınlar Evi ya da Milledgeville'deki tımarhaneye döndü. F. Jasmine sessizliğe dayanamadığı için kapıya yönelmişti. Ama askerin yanından geçerken, asker eteğine yapıştı ve F. Jasmine taş kesilmiş olduğu için onu yatağa çekti. Bunu izleyen an öylesine çılgıncaydı ki ne olduğunu ayrımsamak zor oldu. F. Jasmine askerin kollarının onu sardığını duyumsuyor, gömleğinin ter kokusunu duyabiliyordu. Kaba davranmıyordu asker, kaba olmaktan daha kötü olan bir çılgınlığın içindeydi. Bir an korkudan kalakaldı F. Jasmine. Onu itmedi ama var gücüyle çılgın askerin dili olması gerekli şeyi ısırdı. Asker haykırdı ve onu bıraktı. Bunu izleyen anda asker şaşkın acılı bir ifadeyle üzerine gelmeye başladı. F. Jasmine'in eli cam sürahi buldu ve askerin kafasına indirdi. Asker bir an sallandı, dizleri büküldü, ve yere serildi kaldı. Düşerken çıkardığı ses, hindistan cevizine çekiçle vurulduğunda çıkan tok sese benziyordu -ve sessizlik yitti. Sararmış, şaşkın, çilli yüzüyle orada devinimsiz yatıyor, ağzından biraz kan geliyordu. Ama kafası kırılmamıştı, çatlamamıştı bile. F. Jasmine ölüp ölmediğini bilmiyordu.

Sessizlik bozulmuştu. Mutfaktaki gibi olmuştu. Sessizliğin nedenini anlayana dek huzursuzluğu sürer, birkaç dakikalık şaşkınlıktan sonra saatin durduğunu anlar, rahatlardı. Oysa o anda, bir iki sallayıp, kurmadan önce kulağına koyacağı bir saat yoktu. F. Jasmine belleğinde bölük pörçük çarpık anılar canlandı: Ön odadaki adi kriz, bodrum katında geçen sözler ve kötü Barney. Ama bu anlık anımsamaların belirginleşmesine izin vermedi. Yalnızca, "Deli" sözcüğünü yineledi. Duvar, süra-

hiden sıçrayan sulardan ıslanmıştı. Askerin yüzündeki ifade kırıktı. F. Jasmine kendine, "Çek git buradan," dedi, kapıya yöneldi ama bir anda vazgeçerek döndü, yangın merdiveninden hızla aşağıya indi.

Milledgeville'deki tımarhaneden kaçmış, kovalanan biri gibi ne sağa ne sola bakmadan koşuyordu. Kendi evinin olduğu bloka geldi. John Henry West'i gördüğünde rahatladı. John Henry sokak lambasının ışığının çevresinde yarasa arıyordu. Tanıdık görüntüsü F. Jasmine'i sakinleştirdi.

"Royal amca seni arıyordu," dedi John Henry. "Neden titriyorsun?"

"Birinin kafasına vurdum," dedi F. Jasmine soluk soluğa. "Vurdum. Öldü mü bilmiyorum. Deliydi."

John Henry şaşkınlık göstermeden ona bakıyordu. "Nasıl davrandı?" F. Jasmine hemen yanıtlamayınca "Yerde sürünüp salya sümük inledi mi?" diye sordu. Çünkü Berenice'i telaşlandırmak için eski Frankie bir gün öyle bir numara yapmıştı ama tabii ki Berenice yutmamıştı. "Öyle mi yaptı?"

"Hayır," dedi F. Jasmine. "O..." Ama John Henry'nin soğuk çocuk gözlerine baktığında açıklayamayacağını anladı. Anlamayacaktı. John Henry'nin yeşil gözleri ona garip bir duygu verirdi ve onun düşünceleri bazen resim kâğıdına renkli kalemlerle çizdiği resimler denli garip olurdu. Birkaç gün önce çizdiği garip bir resmi F. Jasmine'e göstermişti. Telefon direğine tırmanmış telefon onaran bir adamın resmiydi bu. Adam emniyet kemerine yaslanmıştı. Resim adamın çivili ayakkabılarına dek, özenle yapılmıştı. Ayrıntılar F. Jasmine'in huzurunu bozdu. Resimde bir yanlış vardı. Ne olduğunu anlayana dek inceledi. Resim profilden çizilmiş olmasına karşın adamın iki gözü vardı - bir gözü burun köprüsünün

üzerinde, öbürü de hemen altındaydı. Dikkatsizlikten olmamıştı bu. Her iki gözün de, özenle çizilmiş kirpikleri, göz bebekleri ve göz kapakları vardı. Yandan görünen bir yüzde iki göz ona garip gelmişti. Ama John Henry'yle tartışmak ve ona bir şeyi kabul ettirmek olanaksızdı. Bir taşla tartışsanız daha etkili olabilirdiniz. "Neden böyle yapmıştı?" "Niye?" "Çünkü o telefonu onaran adamdı." "Neden?" "Çünkü direğe tırmanmıştı." John Henry'nin ne düşündüğünü anlamak olanaksızdı. John Henry de kendisini anlamazdı.

"Söylediklerimi unut" dedi. Ama bu sözleri der demez de, tam söylenmemesi gerekli olan şeyi söylediğinin bilincine vardı çünkü John Henry unutmayacaktı. O nedenle onu omuzlarından tuttu ve sarstı. "Söylemeyeceğine söz ver. 'Eğer söylersem, iki gözüm kör olsun, dilim tutulsun, kulaklarım duymasın' diye yemin et."

Ama John Henry söz vermedi. Yalnızca iri başını omuzlarına gömdü ve hiç istifini bozmadan: "Git işine," dedi.

F. Jasmine yeniden denedi. "Eğer söylersen bizi tutuklarlar ve düğüne gidemeyiz."

"Söylemeyeceğim," dedi John Henry. Ama ona bazen güvenilir, bazen de güvenilmezdi. "Ben boşboğaz değilim."

Eve girdiklerinde F. Jasmine oturma odasına gitmeden önce giriş kapısını kilitledi. Babası ayakkabılarını çıkarmış, kanepeye uzanmış gazete okuyordu. Onun giriş kapısıyla kendi arasında olması F. Jasmine'i sevindirdi. Tutukevi arabasından ürküyor, sürekli sesini duyacakmış gibi geliyordu ona.

"Keşke düğüne şu anda gidiyor olsaydık," dedi. "Yapılabilecek en iyi şey bu olurdu."

Buzdolabına gidip altı çorba kaşığı konsantre şekerli

süt yedi. Ağzındaki iğrenç tat yok olmaya başlamıştı. Beklemek onu huzursuzlaştırıyordu. Kütüphaneden ödünç aldığı kitapları topladı, oturma odasındaki masanın üzerine yığdı. Yetişkinlerin okuduğu kitaplardan da almıştı ama okumamıştı. Onlardan birinin ilk sayfasına kurşun kalemle *"Eğer çarpıcı bir şey okumak istiyorsanız sayfa 66'ya bakın"* diye not düştü. Sayfa 66'ya da *"Dikkat elektrik? Ha, ha, ha."* yazdı. Yavaş yavaş huzursuzluğu geçti. Babasının yakın oluşu korkusunu azaltıyordu.

"Bu kitaplar kütüphaneye gidecek olanlar."

Kırk bir yaşında olan babası saate baktı. "Kırk bir yaşından küçüklerin yatağa gitme saati geldi" dedi. "Çabuk. Karşı çıkmak yok. Saat beşte kalkmamız gerekli."

F. Jasmine kapıda duruyor, bir türlü ayrılamıyordu. "Baba," dedi az sonra: "Eğer biri birinin kafasına cam sürahiyle vurursa, o da yere düşüp bayılırsa, ölür mü?"

Sorusunu yinelemek zorunda kaldı. İçinden babasına kinlendi. Onu ciddiye almamış, soruyu yinelemek zorunda kalmıştı.

"Bilmem ki. Kimsenin kafasına sürahiyle vurmadım. Sen vurdun mu yoksa?"

F. Jasmine bunu şaka olsun diye sorduğunu biliyordu. O nedenle giderken, "Hiçbir yere gitmek beni yarın Winter Hill'e gitmek kadar mutlu edemez. Düğün bitip yola çıktığımızda şükürler olsun diyeceğim," dedi.

Yukarı çıktıklarında John Henry'yle birlikte soyundular, makineyi ve ışığı kapattıktan sonra yan yana yattılar. F. Jasmine gözünü kırpmayacağını söylemesine karşın gözlerini kapadı ve yeniden açışı birinin ona seslenmesiyle oldu. Odanın rengi griydi.

III. Bölüm

Saat altıya çeyrek kala, elinde bavulu, üzerinde puanlı İsviçre modeli giysisi, koridordan geçerken "Hoşça kal eski çirkin ev" dedi. Diğer giysisi Winter Hill'de giyilmek üzere bavulda hazır bekliyordu. O sessiz saatte gökyüzü bir aynanın pırıltısız rengindeydi. Gökyüzünün altındaki gri kasaba da gerçek bir kasabaya benzemiyordu, kendinin bir yansısıydı ve Frances bu gerçek olmayan kasabaya da veda etti. Otobüs altıyı on geçe yola çıktı - Frances yolculuğa alışık bir yolcunun güven dolu havasıyla babasından, John Henry'den ve Berenice'ten ayrı oturuyordu. Ama bir süre sonra, şoförün verdiği yanıtların bile gideremediği bir kuşku duymaya başladı. Kuzeye gitmeleri gerekiyordu. Oysa Frances'e güneye gidiyorlar gibi geliyordu. Güneşin solgun rengi yakıcıydı ve gün alev alev yanıyordu. Aydınlıkta mavi gibi duran rüzgârsız mısır tarlalarını, yol yol kırmızı pamuk tarlalarını ve çam ormanlarını geçtiler. Kırlarda gitgide güneyin izleri belirginleşiyordu. Geçtikleri tüm kasabalar, New City, Leeville, Cheehaw, tümü de bir öncekinden daha ufak görünüyordu. Saat dokuz olduğunda aktarma yapacakları yere, Flowering Branch'e geldiler. O ana dek geçtikleri en çirkin yerdi burası. Adına karşın ortada ne bir çiçek ne de bir dal vardı. Çevrede duvar kaplamasına hüzünlü ve yıpranmış bir sirk posterinin asılı olduğu tek başına bir taşra dükkânı, bir tespih ağacı, ağacın

altında da boş bir araba ve uyuyan bir katır görünüyordu. Orada Sweet Well'e gitmek için otobüs beklerlerken, Frances, hâlâ huzursuzdu, ama onlara yolculuğa alışık olmayan bir aile izlenimi verdiği için başlangıçta onu çok utandıran yolluk sepetine de aldırmaz oldu. Otobüs saat onda kalktı ve saat on birde Sweet Well'e vardı. Ondan sonra olanları açıklamak olanaksız. Düğün bir düş gibiydi ve olaylar sanki Frances'in gücü dışındaki bir dünyada oluşuyordu. Aklı başında yaşlı kişilerle el sıkıştığı andan başlayarak tam bir felaket olan düğün bitene, ikisi arabaya binip uzaklaşana ve kendini ince ince sızan toz bulutunun içine atıp son kez "Beni de, beni de götürün!" diye bağırdığı ana dek baştan sona karabasana dönüşen düğünde Frances'in hiç bir etkinliği olmadı. Öğleden sonrasının geç saatleri geldiğinde de her şey bitti. Dönüş otobüsü saat dörtte kalkıyordu.

Babasının yanındaki son koltuğa yerleşirken John Henry bir yerlerden anımsadığı sözleri yineledi. "Gösteri sona erdi ve maymun öldü. Artık eve gidip yatalım."

Frances tüm dünyanın ölmesini arzuluyordu. Arkada Berenice'le pencere arasında bir koltuğa oturmuştu, artık hıçkırmıyordu ama hâlâ gözlerinden iki küçük dere gibi gözyaşları akıyordu. Burnundan da sular. Omuzları, kabarmış yüreğinin üzerine çökmüştü, üzerinde düğün giysisi de yoktu artık. Otobüsün arka sıralarında zencilerle birlikte Berenice'in yanında oturuyordu. Bunun bilincine vardığında o ana dek hiç kullanmadığı aşağılayıcı bir sözcüğü kullandı. "Pis zenci!" sözcüğünü. -Çünkü o anda herkesten nefret ediyor, herkesi aşağılamak ve utandırmak istiyordu. John Henry içinse düğün başarılı bir gösteriydi. Frances'in acısı düğün pastası kadar hoşuna gitmişti. Üzerinde çilekli dondurma lekele-

riyle kirlenmiş en iyi giysisi, beyaz tulumu vardı ve Frances ondan ölesiye nefret ediyordu. Berenice'ten de. Berenice için Winter Hill'e yapılan bu yolculuk eğlenceliydi. Eve vardıklarında kendisiyle görüşeceğini söyleyen babasını ise öldürebilirdi. Gözyaşlarının ardından belli belirsiz seçebildiği yabancılara bile düşmandı. Herkese düşmandı - keşke otobüs bir nehre yuvarlansa, keşke bir trenle çarpışsaydı. En çok da kendinden nefret ediyordu. Tüm dünya ölse ne iyi olurdu.

"Biraz neşelen" dedi Berenice. "Yüzünü sil. Burnunu temizle. Zamanla her şey düzelir."

Berenice en iyi mavi giysisi ve mavi süet ayakkabılarına uysun diye mavi mendilini almıştı. Burun silmeye hiç de uygun olmayan ince jorjet mendilini Frances'e vermeye kalkıyordu. Bunu bilmiyor muydu? Aralarında babasının üçü de sırılsıklam ıslanmış üç mendili duruyordu. Berenice mendillerinden birini alıp Frances'in yüzünü kuruladı ama Frances kımıldamadı.

John Henry'nin iri başı koltuğun arkasından gözüktü. Kırık dişini göstere göstere gülüyordu. "Şu bizim Frankie'yi düğüne katmadılar." Babası, gırtlağını temizledi. "Yeter artık John Henry" dedi. "Frankie'yi rahat bırak." Berenice de "Otur yerine, kendine gel" diye ekledi.

Uzun süre yol aldılar ama artık gittikleri yön Frances'i hiç ilgilendirmiyordu. Düğün başından beri, geçen haziran ayının ilk haftasında mutfakta oynadıkları kâğıt oyunları gibi garip olmuştu. Günlerce briç oynarlar ama kimsenin eline iyi kâğıt gelmezdi. Açtıkları her kâğıt işe yaramayan cinsten olur, hiçbiri umut vermezdi. Sonunda Berenice kuşkulanmıştı. "Şu kâğıtları bir sayalım" demişti. Yıpranmış kâğıtları saydıklarında valelerle kızların olmadığı ortaya çıktı ve sonunda John Henry kızlarla va-

leler birbirinden ayrı kalmasınlar diye onları kartlardan kesip çıkardığını, kartların geri kalan parçalarını sobada sakladığını, kızlarla valeleri de gizlice eve götürdüğünü itiraf etti ve böylece oyunun kusuru ortaya çıktı. Ama düğünün kusuru nasıl anlaşılacaktı?

Kusurlarını tek tek sayamasa da düğün baştan sona yanlıştı. Ev kavrulan kasabanın biraz dışında bakımlı tuğla bir evdi. Frances eve adımını atar atmaz gözleri canlanıvermişti. Etkiler çok çeşitliydi. Pembe güller, döşeme cilasının kokusu, gümüş tepsilerde sunulan nane şekeri ve fındık fıstık. Herkes ona iyi davranıyordu. Bayan William dantel giysiler içindeydi. F. Jasmine'e iki kez kaçıncı sınıfta olduğunu, ayrıca yetişkinlerin çocuklarla konuşurken kullandıkları ses tonuyla da düğünden önce bahçedeki salıncağa binmek isteyip istemediğini sordu. Bay William ona çok iyi davrandı. Yanakları katman katman solgun yüzlü bir adamdı. Gözlerinin altı epey önce yenmiş bir elmadan arta kalan elma koçanı rengindeydi. O da F. Jasmine'e kaçıncı sınıfta olduğunu sordu. Aslında, düğünde ona sorulan ana soru da hep bu oldu.

Ağabeyi ve gelinle konuşmak, üçü bir arada yalnızken tasarılarının tümünü onlara anlatmak isterdi ama bir kez bile yalnız kalamadılar. Jarvis balayı için birinin ödünç verdiği arabaya bakmak üzere dışarı çıkmıştı. Janice de çevresinde bir sürü güzel ergin kızla ön taraftaki yatak odasında giyiniyordu. F. Jasmine hiçbir şey anlatmadan bir kızdan öbürüne dolaşıp durdu. Bir ara Janice ona sarılıp küçük bir kız kardeşi olduğuna çok sevindiğini söyledi -ve onu öptüğünde F. Jasmine'in boğazında bir şeyler düğümlendi, konuşamadı. Bahçeye Jarvis'i bulmaya çıktığında Jarvis onu abartılı havaya kaldırıp, "Benim leylek bacaklı, çarpık bacaklı, çöp bacaklı cici bici sırık fasulyem!" dedi ve bir dolar verdi.

Gelinin odasının bir köşesinde durup, "İkinizi de çok seviyorum. Siz benim biz halimsiniz. Düğünden sonra beni de götürün çünkü biz bir bütünüz" demek isterdi. Bundan da öte, "Yan odaya geçebilir miyiz? Size söylemek istediğim şeyler var," deyip belki üçü başbaşayken açıklayabileceğini umuyordu. Keşke önceden daktiloda yazsaydı. Kâğıdı onlara verir, onlar da okurdu. Düşünememişti bunu. Sanki dili ağzında ağırlaşıyor sesi çıkmıyordu. Yalnızca biraz titreyen bir sesle duvağın nerede olduğunu sorabildi.

Berenice, "Havada fırtına kokusu var. Bu iki çarpık eklemim hiç yanılmaz," dedi.

Gelinin yüzünü, şapkasından inen bir tül örtüyordu. Başka duvak yoktu, kimse de süslü püslü giyinmemişti. Gelinin üzerinde kısa bir giysi vardı. F. Jasmine'in yaptığı tek yerinde davranış baştan düşündüğünün tersine otobüse binerken düğün giysisini giymemek olmuştu. Düğün marşının ilk notaları duyulana dek gelinin odasının bir köşesinde durdu. Winter Hill'de herkes çok iyi davrandı ama bir de ona Frankie deyip çocuk yerine koymayasalar ne iyi olurdu. Her şey umduğunun tam tersi oldu. Tıpkı Haziran'daki kâğıt oyunlarındaki gibi baştan sona bir terslik olduğu duygusundan hiç kurtulamamıştı.

"Hadi canlan," dedi Berenice. "Sana bir sürprizim var. Şimdi burada otururken onu planlıyorum. Duymak istemez misin?"

Frances onu bir bakışla bile yanıtlamadı. Düğün onun gücünün dışında gelişen, katılamadığı ve başa çıkamadığı bir gösteriydi sanki. Oturma odası Winter Hill'lilerle doluydu. Ağabeyi ve gelin şöminenin yanında duruyorlardı. Onları yeniden bir arada görmek, onda gözlerinin görebileceği gerçek bir resmin vereceği duy-

gudan öte, bir ezginin verebileceği duyguyu yaratmıştı. Onları yüreğiyle izlerken, hep "Onlara söylemedim, henüz bilmiyorlar," diye düşünmüştü. Bunun bilincinde olmak taş yutmuşcasına ağırlık veriyordu. Daha sonra herkes gelini öperken ve yemek odasında içecek dağıtılırken, davetin gürültüsü patırtısı arasında ikisinin yanından hiç ayrılmadı ama bir türlü de sözcükleri dile getiremiyordu. "Beni götürmeyecekler," diye yineliyordu kendine ve bu düşünceye dayanamıyordu.

Bay William onların bavullarını getirirken, o da bavulunu kapıp peşinden koştu. Bundan sonrası sanki çılgın bir kızın izleyicilerin arasından, hiç tasarlanmamış ve yazılmamış bir rolü oynamak için sahneye fırladığı bir karasaban gösterisiydi. Yüreği, "Siz benim biz halimsiniz," diye haykırıyordu. Oysa tek söyleyebildiği, "Beni de götürün," oldu. Ona rica ettiler, yalvardılar ama arabaya binmişti bile. Babası, biriyle beraber onu sürükleyerek arabadan çıkarana dek, direksiyona sarıldı kaldı. Çıktıktan sonra bile boş yoldaki toz bulutlarının ortasında "Beni de götürün, beni de götürün!" diye bağırabildi. Oysa bunu yalnızca düğün konukları duyabildi. Ağabeyi ve gelin gitmişti.

"Okulun başlamasına üç hafta kaldı," dedi Berenice. "Yedinci sınıfın A şubesine gideceksin. Bir yığın cici yeni çocukla tanışacaksın ve o deli divane olduğun Evelyn Owen gibi can ciğer bir arkadaşın olacak."

Berenice'in sesindeki şefkate dayanamıyordu. "Zaten onlarla gitmek arzusunda değildim," dedi. "Şakaydı. Yerleştiklerinde beni davet edeceklerini söylediler ama bir milyon dolar bile verseler gitmeyeceğim."

"Bunları biliyoruz artık," dedi Berenice. "Şimdi. Tasarladıklarımı dinle. Okul başlayıp yeni arkadaşlar edindiğinde, parti vermek bence iyi fikir. Oturma odasında

yaparız. Güzel bir briç partisi olur. Patates salatası ve Pet teyzenin o seni çok etkileyen kulüp toplantısı için hazırladığı zeytinli kanepelerden hazırlarız. Nefis meşrubatlar da. Hani o yuvarlak olan, ortasındaki ufacık delikten zeytin gözükenlerden. Güzel bir briç partisi ve nefis yiyecekler. Ne dersin?"

Bu çocuk kandırmaca sinirini bozuyordu. Değerini yitiren yüreği yanıyordu. Kavuşturduğu kollarını yüreğinin üzerine bastırdı, biraz sağa sola salladı. "Doğru dürüst bir oyun değildi. Kâğıtlar bir türlü açılmıyordu. Her şey engellendi," dedi.

"Partiyi oturma odasında yapabiliriz. Aynı zamanda arka bahçede de bir parti olur. Değişik giysiler partisi. Sosis olur. Biri ciddi, öbürü çılgın. En yüksek briç puanı alana ve en komik giysisi olana ödül veririz. Nasıl sence?"

Frances, Berenice'e bakmayı reddediyordu. Hiç yanıt vermedi.

"Evening Journal'ın sosyete yazarını da çağırırsın. Partiden gazetede de söz edilir. Böylece dördüncü kez gazetede adın çıkmış olur."

Böyle bir şey Frances'i artık hiç ilgilendirmiyordu. Bir kez, bisikletiyle bir arabaya çarptığında gazete ondan Fankie Addams diye söz etmişti. *'Fankie!'* diye! Oysa artık hiç aldırmıyordu.

"Bu denli karamsar olma" dedi Berenice. "Dünyanın sonu gelmedi."

John Henry de, "Ağlama Frankie," diye ekledi. "Eve gidince Kızılderili çadırını kurar, eğleniriz."

Frances ağlamasını durduramıyor, boğuk boğuk hıçkırıyordu. "Of, kapa çeneni."

"Beni dinle. Ne istediğini söyle. Elimden geleni yaparım."

Bir süre sonra Frances, "Tek istediğim artık ömrümün sonuna kadar kimsenin benimle konuşmaması," dedi.

Ve Berenice'in de son söylediği, "Öyleyse zırla, gemilerin batmış gibi," oldu.

Kasabaya varana dek konuşmadılar. Babası gözlerinin ve burnunun üzerine bir mendil örtmüş, alçak sesle horluyordu. John Henry babasının kucağında uyuyordu. Öbür yolcular uykulu bir suskunluk içindeydiler. Otobüs beşik gibi sallanıyor, motordan hafif bir homurtu geliyordu. Otobüsün dışında öğleden sonrası ışıldıyor, arada sırada, ağır devinimli bir şahin göğün parlak solgunluğunda kanatları açık bir anlığına duraksıyordu. Yanlarında derin kırmızı derelerin olduğu ıssız dörtyol ağızlarından, çürümeye yüz tutmuş derme çatma boz rengi kulübelerin olduğu yalnız pamuk tarlalarından geçtiler. Bir tek koyu renkli çam ağaçları serin görünüyordu -ve de uzaktan bakıldığında mavi alçak tepeler. Frances donuk ve hasta ifadeli bir yüzle dışarıya bakıyordu. Dört saat boyunca tek söz etmedi. Kasabaya giriyorlardı artık. Sonunda bir değişiklik oldu. Gökyüzü alçaldı, mor ve gri karışımı bir renge dönüştü. Gökyüzünün altındaki ağaçlar da zehir yeşiline. Havada ağır bir sessizlik vardı. Sonra birden gök gürültüsünün ilk sesleri duyuldu. Ağaçların tepesinden, dökülen suya benzer bir ses geldi. Fırtınayı haber veriyordu.

"Sana söylemiştim," dedi Berenice ama düğüne değinmiyordu. "Eklemlerimdeki sızıyı duyumsadım. İyi bir fırtınadan sonra kendimize geleceğiz."

Yağmur gelmedi, havada beklenti olarak kaldı. Rüzgâr sıcak esiyordu. Frances, Berenice'in sözleri üzerine gülümsedi ama kırıcı ve alaycı bir gülümsemeydi bu.

"Her şey bitti sanıyorsun," dedi. "Ama bu yalnızca ne kadar az şey bildiğini gösterir."

Her şey olup bitti sanıyorlardı. Oysa onlara gösterecekti. Düğün onu içine almamıştı, ama o yine de dünyaya açılacaktı. Nereye gideceğini bilmiyordu ama ne yapıp edip o gece kasabadan ayrılacaktı. Ağabeyi ve karısıyla güvenlik içinde gidememişti ama yine de gidecekti. Suç işlemeye bile razıydı. Bir gece öncesinden beri ilk kez askeri düşündü ama bir anlığına. İvedi tasarılarla doluydu kafası. Saat ikide kasabadan aşağı yukarı kuzeye giden bir tren geçerdi ve büyük bir olasılıkla Şikago'ya ya da New York'a giderdi. Eğer tren Şikago'ya gidiyorsa Hollywood'a gider, metinler yazar, figüran olarak iş bulurdu -ya da en kötü olasılıkla güldürülerde rol alırdı. New York'a gidiyorsa oğlan gibi giyinerek gerçek adını ve yaşını saklayıp, Donanma'ya katılacaktı. O arada babasının uyumasını beklemesi gerekiyordu. Babası hâlâ mutfakta dolaşıyordu. Daktilonun önüne oturdu ve ona bir mektup yazdı.

Sevgili babacığım,

Başka yerden sana yeniden yazana dek bu bir veda mektubu. Sana daha önce kasabadan ayrılacağımı söylemiştim çünkü kaçınılmaz bu. Artık bu yaşama dayanamayacağım. Çok ağır geliyor. Tabancayı gerekebilir diye alıyorum. Parayı sana ilk olanaklılıkta geri yollayacağım. Berenice'e beni merak etmemesini söyle. Kader ağlarını örüyor. Kaçınılmaz bu. Sana yine yazanm. Baba ne olur beni yakalamaya çalışma.

Saygılarımla,

Frances Addams

Pencere telindeki yeşil beyaz pervaneler o gece sinirliydi. Dışarıdaki gece de garip. Sıcak rüzgâr durmuş-

tu. Hava o denli durgundu ki neredeyse elle tutulur gibiydi. Dolaşırken insanın üzerine bir ağırlık bastırıyordu. Gök gürültüsünün sesi yavaşlamıştı. Frances kımıldamadan daktilonun önünde oturuyordu. Üzerinde İsviçre modeli puanlı giysisi vardı. Kayışları bağlı bavulunu yanına koymuştu. Bir süre sonra mutfaktaki lamba söndü, babası merdivenin dibinden, "İyi geceler afacan. İyi geceler John Henry," diye seslendi.

Frances uzun bir süre bekledi. John Henry giysisi ve ayakkabıları hâlâ üzerinde; gözlüğünün bir sapı kulağından kaymış, ağzı açık, yatağın ayak ucunda enlemesine uyuyordu. Frances dayanabildiğince bekledi sonra bavulunu alarak ayaklarının ucunda merdivenleri indi. Aşağısı karanlıktı. Babasının odası da. Tüm evi karanlık basmıştı. Babasının kapısının önünde durdu. Babası hafifçe horluyordu. En zor anlar oradaki birkaç dakikaydı. Ondan sonrası kolay oldu. Babası dul olduğu için düzenliydi. Geceleri pantolonunu bir iskemlenin arkasına asar, cüzdanını, saatini ve gözlüklerini dolabın sağ üst tarafına koyardı. Karanlıkta sessizce gidip eliyle koymuşcasına cüzdanı buldu. Özenle dolabın çekmecesini açtı. Sıcak avucuna aldığında tabanca serin ve ağır geldi. Yüreğinin gürültülü atışları ve tam odadan çıkarken olan bir kaza dışında her şey yolunda gitti. Çöp tenekesine çarptı çıkarken -ve horlama durdu. Babası kımıldadı, bir şeyler mırıldandı. Frances horlama bir süre sonra yeniden başlayana dek soluğunu tuttu.

Mektubu dolabın üzerine koydu ve ayaklarının ucuna basa basa odadan çıktı. Ama beklemediği bir şey oldu. John Henry ona seslendi.

"Frankie! Neredesin?" İnce çocuk sesi gece evinin tüm odalarında dolaşıyordu.

"Sus. Hadi uyu," diye fısıldadı Frances.

Odasındaki lambayı açık bırakmıştı. John Henry merdivenin başında durmuş mutfağa bakıyordu.

"Orada karanlıkta ne yapıyorsun?"

Frances biraz daha yüksek bir sesle "Sus!" diye fısıldadı. "Sen uyu. Geliyorum."

John Henry odaya döndükten sonra bir süre bekledi, kapıyı el yordamıyla buldu, açıp dışarı çıktı. Çok sessiz davranmış ama John Henry yine de onu duymuştu.

"Bekle Frankie! Geliyorum," diye bağırdı.

Çocuğun feryadıyla babası uyanmıştı. Frances daha evin köşesini dönerken bunu anladı. Gece karanlık ve ağırdı. Koşarken babasının seslenişlerini duyuyordu. Köşeden eğilip baktığında mutfağın ışığının yandığını gördü. Ampul bir o yana bir bu yana sallanıyor, çardağa ve arka bahçeye sallanan altın bir yansıma vuruyordu. Şimdi mektubu okuyacak, arkamdan koşacak ve beni yakalaycak diye düşündü. Ama bacaklarına vuran ve onu engelleyen bavul elinde birkaç blok koştuktan sonra babasının pantolonunu ve gömleğini giymesi gerektiğini, onu pijamayla sokaklarda kovalayamayacağını düşündü. Arkasına dönüp bakmak için bir anlığına durdu. Kimsecikler yoktu. İlk sokak lambasında bavulu yere koydu, giysisinin ön cebinden cüzdanı çıkardı, titreyen ellerle açtı. İçinde üç dolar ve on beş sent vardı. Demek ki bir yük vagonuna binmesi gerekecekti.

Ansızın, sokağın gece ıssızlığında bunu nasıl yapacağını düşündü. Yük vagonuna atlamaktan söz etmek kolaydı ama yapmaya gelince acaba serseriler ve başkaları bunu nasıl başarıyordu? İstasyon üç blok ötedeydi. Oraya doğru ağır ağır yürüdü. İstasyon kapalıydı. Yandan dolaştı, duvarlarında otomatik çiklet makineleri, yerlerde de atılmış şeker ve çiklet kâğıtlarıyla dolu boş platformlar solgun ışıkta çok uzun duruyor, tren yolları

gümüş gibi parlıyordu. Uzağa çekilmiş yük vagonları lokomotife bağlı değillerdi. Tren ikide gelecekti. Kitaplarda okuduğu gibi bir vagona atlayıp kaçabilecek miydi acaba? Biraz uzakta hatlara yakın bir yerde kırmızı bir fener görünüyordu. Bu renkli ışıkta ona doğru ağır ağır yürüyen bir adam gördü. Saat ikiye dek oralarda beklemesine olanak yoktu -İstasyondan ayrılırken, bir kolu bavulun ağırlığıyla çökmüştü ve nereye gideceğini bilmiyordu.

O Pazar gecesinde sokaklar yalnız ve sessizdi. Levhaların yeşil kırmızı neon ışıkları sokak lambalarının ışığıyla karışıyor, kasabanın üzerini soluk ve sıcak bir pus gibi örtüyordu. Gökyüzü yıldızsız bir karanlıktı. Şapkasını yüzüne eğmiş bir adam bir sigara çıkardı ve Frances geçerken dönüp ona baktı. Kasabada böylesine dolaşamazdı çünkü büyük bir olasılıkla babası onu aramaya çıkmıştı. Finny'nin Yeri'nin arkasındaki yolda bavulun üzerine oturdu ve ancak o anda tabancanın elinde olduğunun bilincine vardı. Demek bunca zaman tabanca elinde dolaşmıştı. Aklını yitirdiğini sandı. Ağabeyi ve nişanlısı onu almazlarsa kendini vuracağını söylemişti. Tabancayı şakağına dayadı, bir süre öylece durdu. Tetiği çekse ölecekti -ve ölü olmak karanlık demekti. Hiçbir şey olmadan yalnızca karanlık -dünyanın sonu gelene dek sürecek bir karanlık. Tabancayı indirirken son anda vazgeçtiğini yineledi. Tabancayı bavula koydu.

Karanlık ve çöp kokan yol, o ilkbahar gecesinde Lon Baker'in boğazının kesilerek güneşte sabuklayan kanlı bir ağza dönüştüğü yerdi. Lon Baker orada öldürülmüştü. O da sürahiyle kafasına vurduğu askeri öldürmüş müydü? Karanlık yol onu ürküttü, düşünceleri karmakarışık oldu. Keşke yanında biri olsaydı. Honey Brown'u bir yerlerde bulabilse ne iyi olurdu. Onunla

beraber uzaklara giderlerdi. Oysa Honey, Forks Fall'a gitmişti ve ertesi güne dek dönmeyecekti. Ya da belki maymun ve sahibini bulabilir, onlara katılabilirdi. Ayak sesleri duyar gibi oldu ve korkudan sıçradı. Bir kedi çöp tenekesinin üzerine sıçramıştı. Yolun ucundaki lambanın ışığında siluetini görebiliyordu. "Charles!" diye seslendi, sonra da "Charlina" diye. Oysa kedi, onun İran kedisi değildi ve Frances tökezleyerek çöp tenekesine gitmeye kalktığında sıçrayıp kaçtı.

Bu kötü karanlık yola artık dayanamıyordu. Bavulunu aldı, duvarların gölgesine sığınarak yolun ucundaki bir ışığa doğru yürümeye başladı. Ona ne yapması gerektiğini, nereye ve nasıl gideceğini söyleyecek biri olsa ne iyi olurdu. Büyükannenin falı doğru çıkmıştı - ne tür bir yolculuk olacağı, gidiş dönüş ve pamuk balyaları bile. Çünkü Winter Hill'den dönerken pamuk balyaları taşıyan bir kamyonla karşılaşmışlardı. Üstelik babasının cüzdanındaki parayı da bilmişti. Frances Büyük Ana'nın baktığı falı yaşayıp tüketmişti. Sugarville'deki eve gidip tüm geleceğini harcadığını mı haber verseydi? Şimdi ne yapacaktı?

Yolun gölgelerinin ötesindeki sokak, köşede yanıp sönen Coca-Cola reklamı ve sokak lambasının altında sanki birini bekliyormuş izlenimi verircesine bir aşağı bir yukarı dolaşan bir kadınla birlikte bir şeyi bekler gibiydi. Packard marka olması gereken tüm camları kapalı uzun bir araba ağır ağır yolun aşağılarından geldi, kaldırıma değercesine geçti. Frances'e gangster arabalarını anımsattı ve Frances duvara yapıştı. Sonra karşı kaldırımda yürüyen iki kişi gördüğünde içini bir anlığına bir alev kapladı, ama geldiği hızla söndü. Bir an için ağabeyi ve karısının onu aramaya çıktıklarını sandı. Göğsünde bir boşluk vardı, ama bu boşluğun dibinde bir ağırlık

sanki midesine baskı yapıyor, yaralıyordu; kendisini hasta hissetti. Kendine, ayaklanıp oradan gitmesi gerektiğini söyledi. Ama hâlâ orada gözleri kapalı, kafası ılık tuğla duvara dayalı olarak duruyordu.

Ara sokaktan ayrıldığında gece yarısını epey geçmişti ve artık öylesine geliveren her fikrin iyi fikir gibi göründüğü bir noktadaydı. Aklına iyi bir fikir geldi. Önce bir fikre sonra bir diğerine sarıldı. Fork Falls'a otostop yapıp Honey'yi bulmak, ya da Evelyn Owen'a onu Atlanta'da karşılaması için telgraf çekmek; hatta dünyaya tek başına değil de yanında biriyle açılmak, bunun için eve dönüp John Henry'yi almak. Ama bu fikirlerin hepsine karşı çıkılabilirdi. Sonra kafasında dönüp duran bu olanaksızlıklar kargaşasında askeri düşündü. Bu seferki bir anlık bir düşünce değildi -orada yapışıp kaldı ve gitmedi. Kasabayı sonsuza dek terk etmeden önce Blue Moon'a gidip askeri öldürüp öldürmediğini öğrenmeyi düşündü. Bu fikir ona iyi geldi ve Ön Cadde'ye doğru yola çıktı. Eğer askeri öldürmediyse onu bulunca ne diyecekti? Ondan sonraki düşüncenin nasıl geliştiğini kendi de anlayamadı ama ansızın askere kendisiyle evlenmesini önermek gelmişti aklına. Evlenir uzaklara giderlerdi. Çıldırmadan önce oldukça iyi birine benziyordu. Yeni ve ani bir düşünce olduğuna göre mantıklı da olmalıydı. Falda açık renk saçlı, mavi gözlü biriyle evleneceği çıkmıştı. Neden daha önce anımsamamıştı bunu? Askerin kızıl saçlı ve mavi gözlü olması yapılacak en doğru işin bu olduğunun kanıtıydı.

Daha hızlı yürümeye başladı. Bir gece öncesi çok uzaklarda kalmış, asker belleğinde belirginliğini yitirmişti. Yalnızca otel odasındaki sessizliği anımsıyordu - sonra da ön odadaki adi krizi ve garajın arkasındaki o iğrenç konuşmayı. Belleğinin karanlıklarındaki bu anlık anılar

bütünleşti ve arama tarama ışıklarının bir uçağın üzerinde aynı anda odaklaşması gibi bir anda bilinçleniverdi. Buz gibi bir şaşkınlık yaşadı Frances. Bir an duraksadı sonra da Blue Moon'a doğru yola koyuldu. Dükkânlar karanlık ve kapalıydı. Tefecinin vitrininde hırsızlara karşı önlem olarak çelikten kafesli bir demir parmaklıklı kepenk vardı. Yalnızca binaların merdivenleri aydınlıktı. Blue Moon'dan dışarıya yeşilimsi bir ışık parçası yansıyordu. Üst katlardan birinden kavga sesleri geliyordu. Sokağın ucunda yürüyen iki adamın ayak seslerini duydu Frances. Askeri düşünmüyordu artık. Az önceki bulgusu askeri ona unutturmuştu. Tek düşüncesi kim olursa olsun birini bulmaktı çünkü dünyaya bir başına açılabilecek denli yürekli olmadığının bilincine varmıştı.

O gece kasabadan ayrılamadı çünkü Yasa Blue Moon'da onu kıskıvrak yakalayıverdi. İçeri girip cama yakın bir masaya oturana ve bavulunu yanına koyana dek onu görmedi, ama içeri girdiğinde Komiser Wylie de oradaydı. Parayla işleyen pikaptan niteliksiz bir blues ezgisi yükseliyor, Blue Moon'un sahibi gözleri kapalı, bar tezgâhının üzerinde hüzünlü parçaya parmaklarıyla eşlik ediyordu. Köşedeki oturma kabininde birkaç kişi vardı, ışık çevreye bir deniz dibi maviliği veriyordu. Yasa'yı masaya gelene dek ayrımsamadı. Gördüğünde de şaşıran yüreği titredi ve durdu.

"Sen Royal Addams'ın kızısın," dedi Yasa. Frances de onaylamak için başını salladı. "Karakola bulunduğunu bildireceğim. Bir yere ayrılma."

Yasa telefona gitti. Büyük bir olasılıkla onu tutukevine götürmek için tutukevi arabasını çağırıyordu ama Frances'in umuru değildi. Frances askerin öldüğünü ve onu bulmak için kasabada ava çıktıklarını sandı. Belki de Yasa Sears ve Roebuck'tan çaldığı çakıyı öğrenmişti.

Tutuklanma nedeni belirgin değildi ve uzun bahar ve yaz boyunca işlediği tüm suçlar bütünleşip onun anlama yetisinin ötesinde bir suçta odaklanmıştı. Yaptığı her şey ve işlediği günahlar sanki başka birinin, çok eskilerde kalmış bir yabancının suçuydu. Dizleri bitişik, elleri kucağında kenetli devinimsiz oturuyordu. Yasa'nın telefon konuşması uzun sürdü. İleriye bakıyordu Frances ve iki kişinin oturdukları kabinden birbirlerine yaslanarak ayrıldıklarını ve dans etmeye başladıklarını gördü. Bir asker tel kapıyı çarparak içeriye girdi, salonu geçti ve Frances'in içindeki yabancı onu tanıdı. Asker merdivenleri çıktıktan sonra yavaş yavaş ve hiç duygulanmadan, öyle kıvırcık kızıl saçlı bir kafanın taştan farkı olmadığını düşündü ve sonra düşünceleri yeniden tutukevine, soğuk bezelye, taş gibi mısır ekmeğine ve demir çubuklu hücrelere kaydı. Yasa, bu arada telefon konuşmasını bitirip geri geldi, karşısına oturdu ve "Burada ne arıyorsun?" diye sordu.

Mavi polis üniforması içindeki Yasa iri yarıydı ve yakalandıktan sonra durumu idare etmeye kalkmak ve yalan söylemek hiç de akıllıca bir tutum olmazdı. Yasa'nın ablak bir yüzü, dar bir alnı ve ona hiç uymayan kulakları vardı - bir kulağı öbüründen büyük gibiydi. Ucu da yırtık. Frances'i sorguya çekerken, yüzüne değil de, başının üzerinde bilinmez bir noktaya dikmişti gözlerini.

"Burada ne mi arıyorum?" diye yineledi Frances. Orada ne aradığını gerçekten unutmuştu ve sonunda yanıtlayabildiğinde, doğru yanıtı verdi.

"Bilmiyorum."

"Nereye gidiyordun?" Ses sanki uzaktan, uzun bir koridorun ucundan geliyordu.

Dünya artık o denli uzak bir yer olmuştu ki Frances onu algılayamıyordu. Dünya geçmişteki çatlak, dağınık

ve saatte bin mil hızla dönen dünya olmaktan çıkmıştı. Çok büyümüş, devinimsiz bir dünya olmuştu. Üstelik de düzdü. Kendisiyle tüm yerler arasında, hiç aşamayacağı, hiç bağ kuramayacağı denli dipsiz bir vadi vardı. Filmler ve Donanma hiçbir zaman gerçekleşmeyecek çocuk düşleriydi. Yanıt verirken dikkatli davrandı ve aklına gelen en ufak ve en çirkin yerin adını verdi çünkü öyle bir yere kaçmak büyük bir olasılıkla çok da yanlış bir şey değildi.

"Flowering Branch'e."

"Baban polisi arayıp, kaçtığını belirten bir mektup bıraktığını haber verdi. Ona otobüs terminalinde ulaştık. Az sonra buraya seni almaya gelecek."

Demek ki Yasa'yı üzerine salan babasıydı. Tutukevine gitmeyecekti. Bir açıdan üzüldü çünkü tutukevindeki duvarları yumruklamak görünmez bir tutukevinden çıkamamaktan daha iyiydi. Dünya çok uzaklarda kalmış, ona katılması olanaksızlaşmıştı. Yaz korkusuna ve dünyanın ondan çok ayrı bir yer olduğu duygularına geri döndü -yitik düğün, korkusunu dehşete dönüştürmüştü. Bir zamanlar, daha dün, gördüğü her insanın kendisiyle bir bağı olduğunu duyumsamış, birbirlerini anında tanıdıklarını sanmıştı. Frances hâlâ, müziğe parmaklarıyla piyano çalar gibi eşlik eden Portekizli'ye baktı. Parmakları tezgâhın üzerinde bir sağa bir sola gidiyor, tezgâhın ucundaki bir adam dökülmesin diye eliyle bardağını tutup korumaya çalışıyordu. Müzik durduğunda Portekizli kollarını göğsünde kavuşturdu. Frances, ona baksın diye gözlerini kıstı ve adama dikti. İki gün önce dünyadan söz ettiği ilk insan oydu. Portekizli, mal sahibi bakışıyla çevreye bir göz atarken, bir anlığına ona şöyle bir baktı. Gözlerinde iletişimden eser yoktu. Sonra bakışları başkalarına kaydı. Tümü de yabancıydı. Frances mavi ışıkta

boğuluyor sandı. Sonunda Yasa'ya baktığında, o da Frances'in gözlerinin içine baktı. Bir oyuncak bebeğin donuk gözleriyle bakıyordu Frances'e ve Frances onların içinde yalnızca kendi kaybolmuş yüzünün yansısını görebildi.

Tel kapı çarptı ve Yasa, "Baban seni almaya geldi," dedi.

Frances düğüne bir kez olsun değinmedi. Havalar dönmüş, mevsim değişmişti. Değişiklikler olmuştu ve Frances artık on üç yaşındaydı. Evden taşınmalarından bir gün önce mutfakta Berenice'le beraberdi. Berenice'le olduğu son öğleden sonrasıydı bu. Frances'le babasının, Pet teyze ve Ustace amcayla birlikte kasabanın dışındaki yeni bir semte taşınmalarına karar verildiğinde, Berenice de T.T.'yle evlenmesinin daha doğru olacağına karar verdi. Ayrılacağını bildirmişti. Aralık ayının son günlerinin bir öğle sonrasının bitimiydi ve doğuda gökyüzü kış sardunyaları rengindeydi.

Frances mutfağa dönmüştü çünkü öbür odalardaki eşyaları kamyon alıp götürmüştü. Yalnızca aşağı katta bir gün sonra taşınacak olan iki yatak kalmıştı. Uzun süredir ilk kez Berenice'le yalnız kalıyorlardı. Çok eski zamanların yazının mutfağı değildi artık orası. Renkli kalemlerle çizilmiş resimler yok olmuş, badananın katmanı altında yitmiş ve eğri büğrü yer muşambayla kaplanmıştı. Artık Berenice'le birlikte yemek yiyecek kimse kalmadığı için masa bile yer değiştirmiş, duvara itilmişti.

Elden geçirilmiş ve neredeyse modern denebilecek mutfakta John Henry West'i anımsatacak tek bir iz yoktu ama Frances yine de onun ciddi ifadesini ve hortlak gibi beyaz yüzüyle dolanıp durduğunu ara sıra anımsıyordu.

O anlarda Frances'e bir suskunluk gelirdi. Sessiz sözcüklerin titreştiği bir sessizlikti bu. Honey'den söz edildiğinde de aynı şey olurdu çünkü Honey sekiz yıla mahkûm olmuştu ve yol tamirinde çalıştırılıyordu. Aralık ayının son günlerinin o öğleden sonrasında sessizlik yinelendi. Frances özenle süslü kanepeler yapıyordu çünkü saat beşte Mary Littlejohn gelecekti. Göz ucuyla üzerinde sökük eski bir kazakla kolları yana sarkmış, kendini bırakmış gibi bir iskemlede oturan Berenice'e baktı. Kucağında yıllar önce Ludie'nin ona verdiği cılız tilki kürkü duruyordu. Kürkün tüyleri yapış yapış olmuştu. Tilkinin yüzünde tilki gibi ama hüzünlü bir ifade vardı. Alev rengi sobadaki ateş, odayı ışık kıvılcımları ve değişen gölgelerle tanıyordu.

"Mikelanj'a tapıyorum" dedi Frances.

Mary saat beşte gelip yemeğe ve gece yatısına kalacak, ertesi gün de kamyon geldiğinde yeni eve birlikte gideceklerdi. Mary bir sanat defteri yapmıştı. Ünlü sanatçıların resimlerini toplayıp deftere yapıştırıyordu. Tennyson'ı ve onun gibi şairleri okuyorlardı ve Mary ünlü bir ressam, Frances de ünlü bir şair olacaktı - olamazsa radar konusunda ünlü bir uzman olmayı tasarlıyordu. Bay Littlejohn bir traktör firmasında çalışıyordu ve savaştan önce yabancı ülkelerde kalmışlardı. Frances on altı, Mary de on sekiz yaşına geldiklerinde birlikte dünyayı gezeceklerdi. Frances kanepeleri, sekiz tane çukulatayı tuzlu fıstıkla birlikte bir tabağa yerleştirdi. Gece yarısı saat on ikide kendilerine ziyafet çekeceklerdi.

"Sana daha önce de dünyayı birlikte gezeceğimizi söylemiştim."

"Mary Littlejohn" dedi Berenice çınlayan bir sesle, "Mary Littlejohn.

Berenice'in ne Mikelanj'dan, ne de şiirden haberi vardı. Hele Mary Littlejohn'ın değerini anlayabilmesi

olanaksızdı. Bu konu daha önce açılmış, Berenice, Mary Littlejohn'ı yumuk yumuk ve lokum denli beyaz bulmuştu. Frances söylediklerini şiddetle yadsımıştı. Mary'nin uçlarına lastik bantlar, ara sıra da kurdeleler taktığı neredeyse üstüne oturabileceği denli uzun örgüleri vardı. Saçları mısır sarısı ve kahverengi karışımı bir renkti. Gözleri kahverengi, kirpikleri de sarıydı. Gamzeli elleri küçük pembe topaklar olarak parmağa dönüşmüştü ve Mary tırnaklarını yerdi. Littejohnlar Katolikti. Berenice bunu öğrendiğinde ansızın bağnazlaşmış, Katoliklerin oyma putlara taptıklarını ve Papa'nın tüm dünyayı idare etmesini arzuladıklarını söylemişti. Oysa bu ayrım Frances'in, Mary Littlejohn'ı gizemli bulmasının kesinleşmesine yardımcı oldu ve suskun bir dehşet, aşk sanrısını tamamladı.

"O kişiyi tartışmamız gereksiz," dedi. "Onu sen anlayamazsın. Senin içinde yok." Bunu Bernice'e önce de söylemiş, gözlerinde beliren solgun sessizliği gördüğünde onu incittiğini anlamıştı. Yineliyordu çünkü Mary'nin adını söylediğinde Berenice'in sesindeki tınıyı beğenmemişti. Oysa söyler söylemez de pişman oldu.

"Neyse, Mary'nin beni en iyi arkadaşı olarak seçmesi, yaşamımın en büyük onuru. Düşün, beni! Bu kadar insan dururken."

"Onun aleyhinde şu ana dek bir şey demedim," dedi Berenice. "Yalnızca orada oturup o at kuyruklarını emmesinin sinirime dokunduğunu söyledim."

"Örgülerini."

Güçlü kanat çırpışlarıyla, bir yaban ördeği sürüsü arka bahçenin üzerinden geçti ve Frances onları görebilmek için pencereye gitti. O sabah don yapmış, çimleri, komşu evlerin damlarını ve pas rengi çardağın cılız yapraklarını bile gümüşe boyamıştı. Frances mutfağa dön-

düğünde odadaki sessizlik de geri geldi. Berenice dirsekleri dizlerine dayalı, alnı avuçlarının arasında iki büklüm oturuyor, lekeli gözüyle kömür kovasına bakıyordu.

Değişikliklerin tümü Ekim ayının ortasında geldi. Frances, Mary'yle iki hafta önce bir eşya piyangosunda karşılaşmıştı. Olgun güz çiçekleri arasında sayısız sarı ve beyaz kelebeğin uçuştuğu zamandı. Panayır zamanıydı da. İlki Honey'di. Bir gece bir marijuana sigarasının çılgınlığında, daha fazla gereksinimi olduğu için ona marijuana satan beyazın eczanesine girmişti. Tutukevine kapatıldı. Yargılanmasını beklerken, Berenice'in para bulmak, avukatla görüşmek ve onu görmek için izin almaya çalışmaktan ayaklarına kara sular indi. Üçüncü gün bitik geri geldi. Gözüne kan oturmuştu. Başının ağrıdığını söyledi. John Henry West de başını masaya koydu ve o da başının ağrıdığını söyledi ama kimse aldırmadı. Berenice'i taklit ettiğini sanmışlardı. "Git başımdan," dedi Berenice. "Seninle uğraşacak halim yok." O mutfakta John Henry'ye söylenen son sözler oldu bunlar. Sonradan Berenice bunları söylediği için Tanrı'nın onu cezalandırdığını söyledi. John Henry menenjit olmuştu ve on gün içinde öldü. Her şey olup bitene dek Frances onun öleceğine bir gün bile ciddi olarak inanmadı. Altın rengi havanın, sarı papatyaların ve kelebeklerin zamanıydı. Hava serinlemişti. Gökyüzü ışık dolu sığ dalgalar renginde saydam yeşil maviydi.

Frances'in John Henry'yi ziyaret etmesine izin vermediler. Berenice her gece hemşireye yardım ediyordu. Karanlık basmaya başladığında döner, kırık sesiyle anlattıkları John Henry'yi gerçek olmaktan çıkarırdı. "Neden bu denli acı çekmesi gerekiyor? Hiç anlamıyorum." Acı sözcüğü Frances'e bir türlü John Henry'yi çağrıştır-

mıyordu. Bu sözcükten, yüreğin bilinmez karanlık uçurumunun önünde durucasına ürküyordu.

Panayır zamanıydı. Panayırın bez reklam panosu ana caddede dolaştırıldı ve panayır altı gün altı gece sürdü. Frances panayıra iki kez gitti. İkisinde de Mary'yle. Her tarafı dolaştılar sonra ama Ucube Yaratıklar Evi'ne girmediler. Bayan Littlejohn garip yaratıklara bakmanın hastalıklı bir davranış olduğunu söylemişti. Frances, John Henry'ye bir baston satın aldı ve piyangoda kazandığı kazakla birlikte ona yolladı. Ama Berenice, John Henry'nin bunları görecek durumda olmadığını söyledi. Sözleri ürkünçtü ama hiç gerçek gibi gelmiyordu. Işıl ışıl günler birbirini izledikçe, Berenice'in söyledikleri daha da ürkünç olmaya başladı. Frances dehşetten dona kalıyordu ama yine de içinden bir şey ona inanmıyordu. John Henry yuvalarından fırlamış görmeyen gözleri, odanın bir köşesine dikili üç gün bağırdı. Sonunda gücünü yitirmiş başı arkaya düştü ve öylece kalakaldı. Bağıracak hali kalmamıştı. Panayır gitti ve John Henry üç gün sonra, kelebeklerin en bol olduğu altın rengi bir sabah vakti ve gökyüzünün en parlak olduğu bir zamanda öldü.

Bu arada Berenice avukat bulmuş, Honey'yi ziyaret edebilmişti. "Ne yaptım ki ben?" deyip duruyordu. "Honey'in başına bu dert sarıldı. Şimdi de John Henry." Frances'in içinde hâlâ bir türlü inanmayan bir yer vardı. Ama John Henry'nin Charles amcanın da gömülü olduğu Opelika'daki aile mezarlığına götürüleceği gün, tabutu gördüğünde ansızın inandı. John Henry'yi birkaç kez, bir mağazanın vitrininden kaçmış bir çocuk manken olarak düşünde gördü. John Henry, balmumundan yapma bacaklarının eklemlerini zorlukla oynatarak, balmumu kaplı çökük yüzü hafif boyalı ona doğru geliyor,

Frances korkuyla uyanıyordu. Bu karabasan bir iki kez yinelendi. Gündüzleri artık radar, okul ve Mary Littlejohn'la doluydu. John Henry'yi düşündüğünde eskisi gibi anımsamıyordu. Hortlak griliğindeki ciddi varlığı gittikçe siliniyor, yalnızca gün batımlarında ve o kendine özgü sessizlik bastığında belirginleşiyordu.

"Okulla ilgili bir şey için dükkâna uğramıştım. Babam Jarvis'ten mektup aldığını söyledi. Lüksemburg'taymış. Ne hoş bir ad değil mi?"

Berenice kalktı "Bana sabunlu suyu çağrıştırıyor tatlım," dedi. "Ama oldukça hoş bir adı var."

"Yeni evde bodrum var," dedi Frances. "Bir de çamaşırhane" diye ekledi.

"Büyük bir olasılıkla dünyayı dolaşırken Lüksemburg'tan geçeriz."

Frances pencereye gitti. Saat neredeyse beşti. Gökyüzünün sardunya rengi parlaklığı geçmişti. Ufuktaki son ışınlar kısalmış görüntüleri soğuklaşmıştı. Karanlık, kışın olduğu gibi, geldiğinde her zaman ani gelir. "Tapıyorum şu ..." Ama sözleri yarım kaldı. Kapının zili çalındı ve ani bir mutluluk sessizliği bozdu.

"Her şey Frankie'nin on iki yaşında olduğu o yeşil çılgın yazda oldu. Uzun bir süredir hiçbir yere üye olmadığı yazdı o. Ne bir kulübün, ne de dünyadaki herhangi bir şeyin parçasıydı. Kapı önlerinde dolaşıp duran ve hiçbir şeye bağlı olmayan biri olup çıkmıştı ve korkuyordu."

Dilimizde "Yalnız Bir Avcıdır Yürek", "Küskün Kahvenin Türküsü", "Yelkovansız Saat" gibi kitaplarıyla tanınan Carson McCullers'ın, "bir roman dehası" diye tanımlanmasına neden olan bu kitabı, ıssız bir güney kasabasının öldürücü yazında, neredeyse üç kişi arasında ve neredeyse bir tek mutfakta geçiyor.

Yetişme çağındaki bir kızın büyüme sancıları eşliğindeki hayallerinden, varoluşun çözülmez sorunlarına genişleyerek derinleşen, benzersiz bir roman.

DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ

CARSON McCULLERS

Türkçesi
İRİS KANTEMİR

ISBN 975-14-0266-2
KTB 91.34.Y.0030.0342